

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ &
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ
ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΟΥΣ 2022

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024
ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Μήνυμα Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας

Οι σημαντικές παγκόσμιου βεληνεκούς εξελίξεις που διαμόρφωσαν το διεθνές περιβάλλον τα τελευταία έτη, έχουν επηρεάσει όλες τις πτυχές της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής σταθερότητας, έχοντας, παράλληλα, σημαντικό αντίκτυπο στην παγκόσμια οργανωμένη εγκληματικότητα.

Στην μετα-επιδημιολογική περίοδο κατέστη άμεσα αντιληπτό, σε διεθνές επίπεδο, ότι το εγκληματικό φαινόμενο

ανέκτησε τη δυναμική που διατηρούσε τα προηγούμενα έτη, προσαρμοζόμενο στα νέα χαρακτηριστικά των διαμορφούμενων συνθηκών. Σύμφωνα με εκθέσεις διεθνών οργανισμών, το οργανωμένο έγκλημα εμφανίζει ιδιαίτερη προσαρμοστικότητα και ευελιξία, στοχεύοντας σε όλο το φάσμα της κοινωνικής και οικονομικής διαστρωμάτωσης και υπονομεύοντας σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική και οικονομική συνοχή των χωρών. Η προσαρμογή διεθνών βέλτιστων πρακτικών στις ανάγκες των εγχώριων δεδομένων και η ταυτόχρονη εφαρμογή ουσιαστικών πλαισίων ανθεκτικότητας στο οργανωμένο έγκλημα και τις επιπτώσεις του, αποτελούν μείζονος σημασίας διακύβευμα στην πορεία για τον περιορισμό του.

Δεδομένων αυτών των προκλήσεων, είναι ζωτικής σημασίας για τις εθνικές αρχές και τις διεθνείς οντότητες να στρέψουν το βλέμμα τους στην ανάπτυξη κατάλληλων ικανοτήτων και την υιοθέτηση εργαλείων για την αντιμετώπιση της οργανωμένης εγκληματικότητας, προωθώντας μια ολιστική προσέγγιση στην καταπολέμησή της. Η συνεργασία με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών είναι καίριας σημασίας για την οικοδόμηση αποτελεσματικών, βιώσιμων μέτρων ανθεκτικότητας, αποσκοπώντας στην εξάλειψη των κοινωνικών και διαρθρωτικών τρωτών σημείων που επιτρέπουν στην εγκληματικότητα να ριζώσει. Η ανάγκη για αποτελεσματική συνεργασία των κρατικών φορέων, τόσο μεταξύ τους, όσο και με μη κρατικούς θεσμικούς παράγοντες, είναι απαραίτητη για τη χρηστή διαχείριση του ζητήματος.

Με την παρούσα Έκθεση Εκτίμησης Απειλής του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος, επιχειρείται μία εις βάθος εξέταση των κυριότερων οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, καθώς και της μορφολογίας και των μεθόδων δράσης των εγκληματικών ομάδων που εξαρθρώθηκαν από τις ελληνικές δικωτικές αρχές κατά το έτος 2022.

Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη των τρεχουσών τάσεων και αποσκοπώντας στη στρατηγική καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, πραγματοποιείται εκτίμηση της εξέλιξης του κινδύνου των επιμέρους εγκληματικών τομέων. Η σαφής κατανόηση όλων των πτυχών του φαινομένου και των εξελισσόμενων απειλών που απορρέουν από αυτό, αποτελεί, αναντίρρητα, θεμελιώδους σημασίας προαπαιτούμενο στην προσπάθεια των διωκτικών αρχών για τον, κατά τον μέγιστο δυνατό βαθμό, περιορισμό του.

Αθήνα, Ιανουάριος 2024

Ο Αρχηγός

ΛΑΖΑΡΟΣ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	5
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.1. Γενικά	7
1.2. Πεδίο Μελέτης	8
1.3. Μεθοδολογία	9
1.3.1. Εμπειρικό υλικό	9
1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού	9
2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ.	11
2.1. Γενικά	11
2.2. Γεωπολιτικοί	11
2.3. Οικονομικοί	13
2.4. Νομοθεσία και δράση των δικτυικών αρχών	14
2.5. Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες	17
2.6. Κοινωνικοί	19
3 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.	21
3.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	21
3.1.1. Παρούσα κατάσταση	21
3.1.1.1. Βασικοί τρόποι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	23
3.1.1. Εγκληματικές Ομάδες	25
3.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών	27
3.2.1. Παρούσα κατάσταση	27
3.2.1.1. Κάνναβη	28
3.2.1.2. Κοκαΐνη	32
3.2.1.3. Ηρωίνη	35
3.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά	37
3.2.2. Εγκληματικές Ομάδες	39
3.3 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών	49
3.3.1. Παρούσα Κατάσταση	49
3.3.2. Εγκληματικές Ομάδες	52
3.4 Παράνομη διακίνηση μεταναστών	53
3.4.1 Παρούσα κατάσταση	53
3.4.2. Εγκληματικές ομάδες	59
3.5 Εμπορία Ανθρώπων	70
3.5.1. Παρούσα Κατάσταση	70
3.5.2. Εγκληματικές Ομάδες	72
3.6. Λαθρεμπόριο προϊόντων	75
3.6.1. Παρούσα Κατάσταση	75
3.6.1.1. Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων	76
3.6.1.2. Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών	77
3.6.1.3. Λαθρεμπόριο καύσιμων	79

3.6.2. Εγκληματικές Ομάδες	80
3.6.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης Καπνικών προϊόντων.	82
3.6.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης οινοπνευματωδών.....	84
3.6.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης καυσίμων.....	86
3.7 Διακίνηση απομιμητικών προϊόντων.	87
3.7.1. Παρούσα Κατάσταση.....	87
3.7.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	89
3.8 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.	92
3.8.1. Παρούσα Κατάσταση.....	92
3.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	94
3.9 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.....	95
3.9.1. Παρούσα κατάσταση.....	95
3.9.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	97
3.9.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών - Διαρρήξεων.....	99
3.9.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Ληστειών.....	104
3.9.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών Τροχοφόρων.....	106
3.10 Εκβιάσεις.....	109
3.10.1. Παρούσα Κατάσταση.....	109
3.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	110
3.11 Οργανωμένες απάτες.....	111
3.11.1. Παρούσα κατάσταση.....	111
3.11.2. Εγκληματικές ομάδες.....	114
3.12 Πλαστογραφία.....	120
3.12.1. Παρούσα κατάσταση.....	120
3.12.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	121
3.13 Παραχάραξη.....	123
3.13.1. Παρούσα κατάσταση.....	123
3.13.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	125

Επιτελική Σύνοψη

Η Έκθεση για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα έτους 2022 παρουσιάζει τις κυριότερες σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, τις εγκληματικές ομάδες που είχαν εμπλοκή σε αυτές, καθώς και τους παράγοντες που επηρέασαν την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φαινομένου. Από την ανάλυση των δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, αποτυπώνονται, επίσης, ο βαθμός απειλής των επί μέρους εγκληματικών δραστηριοτήτων με βάση τα χαρακτηριστικά των εγκληματικών ομάδων και των συνεπειών της δράσης τους και η πιθανή μελλοντική εξέλιξη τους.

Τα σημαντικότερα ευρήματα, που αφορούν τις τάσεις του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, κατά το έτος 2022, συνοψίζονται ως εξής:

- Οι κύριες εγκληματικές δραστηριότητες του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στη Χώρα μας, για το 2022, είναι η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, η διακίνηση όπλων και πυρομαχικών, η διακίνηση μεταναστών, η εμπορία ανθρώπων, το λαθρεμπόριο προϊόντων, η διακίνηση απομιμητικών προϊόντων, το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι εκβιάσεις, οι οργανωμένες απάτες, η πλαστογραφία και η παραχάραξη.
- Κατά το 2022, δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας συνολικά τριακόσιες σαράντα δύο (342) εγκληματικές ομάδες, οι οποίες απαρτίζονταν συνολικά από **2.549** μέλη. Περίπου μία στις δύο εξ αυτών (σε ποσοστό **51,75%** επί του συνόλου) είναι **εγχώριες**¹. Σημαντική (σε ποσοστό **30,12%** επί του συνόλου) είναι και η παρουσία **αλλοδαπών** εγκληματικών ομάδων (ομοιογενών ή μη). Οι εγκληματικές ομάδες που με κριτήριο την υπηκοότητα των μελών τους ήταν **εγχώριες και αλλοδαπές** μαζί, αποτελούσαν το **18,13%** επί του συνόλου.
- Από τις αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες και με κριτήριο την υπηκοότητα της πλειοψηφίας των μελών της, οι αλβανικές εξακολουθούν να έχουν κυρίαρχο ρόλο (αποτελούν το **36,89%** επί συνόλου των αλλοδαπών ομάδων), ακολουθούμενες από τις βουλγάρικες (σε ποσοστό **18,44%**), τις πακιστανικές (σε ποσοστό **12,62%**), τις συριακές (σε ποσοστό **6,79%**) και τις γεωργιανές (σε ποσοστό **5,82%**). Σε μικρότερο βαθμό διαπιστώθηκε η δράση ε.ο. με κυρίαρχη υπηκοότητα μελών την αιγυπτιακή, αφγανική, τουρκική, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Ηνωμένου Βασιλείου, αλγερινή, πολωνική κ.α.
- Η πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **63,24%** επί του συνόλου) ήταν ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Σημειώνεται ότι, σε σημαντικό ποσοστό (**7,35%** επί του συνόλου), επρόκειτο για εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών), η πλειοψηφία των οποίων (**32,00%** επί συνόλου αυτών) δραστηριοποιούνταν στην παράνομη μετανάστευση, στις απάτες (**24%** επί συνόλου αυτών) και στις κλοπές-διαρρήξεις (**16%** επί συνόλου αυτών).
- Πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα εμφανίζεται σε ποσοστό **27,78%** επί του συνόλου των εγκληματικών ομάδων, με την πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **35,79%**), να

¹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών (Polydrug ή/και Polycriminal OCGs).

- Το κέρδος το οποίο αποκόμισαν οι εγκληματικές ομάδες συνολικά από τις εν λόγω εγκληματικές δραστηριότητες, εκτιμάται ότι υπερβαίνει το ποσό των **158 εκατομμυρίων** Ευρώ περίπου². Το μεγαλύτερο εκτιμώμενο κέρδος, προέρχεται από την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών ακολουθούμενο από τις κλοπές- διαρρήξεις, τις απάτες, την παράνομη μετανάστευση, το λαθρεμπόριο, την παράνομη διακίνηση απομιμητικών, την πλαστογραφία, τις ληστείες, τις εκβιάσεις και τέλος τις κλοπές τροχοφόρων.
- Οι εγκληματικές ομάδες, συνεχίζουν να χρησιμοποιούν με εντεινόμενο βαθμό το διαδίκτυο και τις νέες τεχνολογίες, ως μέσο διευκόλυνσης των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και προσέλκυσης-αλίευσης πελατών ή υποψήφιων θυμάτων.
- Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στο λαθρεμπόριο τσιγάρων, στις κλοπές τροχοφόρων, στις πλαστογραφίες, στις παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών και στις απάτες, εμφανίζουν γενικά τον πιο υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Τα μέλη τους χρησιμοποιούν, σε τακτική συγκριτικά βάση, ειδική τεχνογνωσία (*μη προσβάσιμη σε όλους*) ως αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης τους.
- Περαιτέρω, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (**54,39% επί του συνόλου των ομάδων**) εκμεταλλεύονται (*ευκαιριακά³ ή/και συστηματικά⁴*) τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.
- Συγκριτικά μικρό ποσοστό αυτών (**2%**), διαπιστώθηκε να χρησιμοποιεί τη διαφθορά για τη διευκόλυνση-συγκάλυψη των δραστηριοτήτων τους.
- Σοβαρή κρίνεται η απειλή από εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών, τη διακίνηση μεταναστών, τις απάτες και το λαθρεμπόριο προϊόντων.
- Σε ό,τι αφορά τη γεωγραφική διάσταση των εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **70,76% επί του συνόλου**), δρούσε σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο και **13,16%** επί του συνόλου σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, ένα σημαντικό ποσοστό (**16,08% επί του συνόλου**) εξακριβώθηκε ότι είχε διεθνή-διασυνοριακή διάσταση. Η πλειοψηφία των ομάδων με διεθνή-διασυνοριακή διάσταση, δραστηριοποιούνταν, κυρίως, στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών και ακολούθως, τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, τις απάτες, την εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο.
- Στους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με όσα αναφέρθηκαν στην αντίστοιχη έκθεση για το 2021.

²Μνημονεύεται ότι το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και κατά προσέγγιση, καθώς σε πολλές υποθέσεις, δεν ήταν εφικτός ο προσδιορισμός των κερδών των εγκληματικών ομάδων, λόγω έλλειψης πληροφοριών.

³ Αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (π.χ. ενοικίαση οχημάτων, πώληση καρτοκινητών τηλεφώνων κ.α.)

⁴ Η συστηματική εκμετάλλευση νομότυπων δομών πραγματοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους:

- i. Άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν ούτε ανήκουν στην οργάνωση. Στην περίπτωση αυτή, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων γνωρίζουν την ύπαρξη της οργάνωσης (δεν ανήκουν σε αυτή) και διαφθείρονται.
- ii. Ίδρυση εξ' αρχής εικονικών επιχειρήσεων που φαινομενικά λειτουργούν και δεν παράγουν κανένα προϊόν ή υπηρεσία. Αποκλειστική τους αποστολή είναι η νομιμοφανής κάλυψη της παράνομης δράσης της οργάνωσης.
- iii. Οργανώσεις που έχουν τη δυνατότητα να νομιμοποιούν και να επανεπενδύουν τα κέρδη τους με την ίδρυση και τον απόλυτο έλεγχο συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά.

1 Εισαγωγή

1.1. Γενικά

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11^{ου} του Ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», του άρθρου 6 του Π.Δ/τος 178/2014 «Οργάνωση Υπηρεσιών Ελληνικής Αστυνομίας» και του άρθρου 1 της Υ.Α. 4803/35/19-α'/2011 «Καθορισμός αρμόδιας Αστυνομικής Υπηρεσίας και άλλων λεπτομερειών για τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Ελληνική Αστυνομία, συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, σε συνεργασία με δύο (2) ειδικούς επιστήμονες, που διέθεσε το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και την υπεύθυνη για τη δίωξη του Οργανωμένου Εγκλήματος Εισαγγελέα.

Η έκθεση εστιάζει κυρίως στη σοβαρή και οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα. Τα δεδομένα που αναλύθηκαν για τη σύνταξη της έκθεσης του 2022, προήλθαν από τις αρμόδιες Αρχές Επιβολής του Νόμου⁵ και αφορούσαν τόσο γενικά στοιχεία για τις σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και συγκεκριμένες πληροφορίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην ελληνική Επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση, διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης είναι **εκτιμητικός**, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις, με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας.

⁵ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΛΙΜΕΝΙΚΟ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ), ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ, ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ, ΑΡΧΗ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.

1.2. Πεδίο Μελέτης

Πεδίο μελέτης της παρούσας έκθεσης είναι το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (Serious and Organized Crime), όπως αυτό ορίζεται στην εγχώρια και τη διεθνή νομοθεσία. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος, τα οποία έχουν καθοριστεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο⁶, είναι τα ακόλουθα:

- *Η συγκρότηση ή ένταξη σε δομημένη ομάδα*
- *Η συμμετοχή στην ομάδα δύο ή περισσότερων προσώπων*
- *Η ομάδα να έχει διάρκεια δράσης*
- *Επιδίωξη της ομάδας να αποτελεί η τέλεση περισσότερων του ενός αδικημάτων, για τα οποία προβλέπεται ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών ή μεγαλύτερη*
- *Η ομάδα να επιδιώκει τον προσπορισμό κέρδους ή άλλου υλικού οφέλους (άμεσου ή έμμεσου) από την εγκληματική δραστηριότητα*

Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση καλύπτει τις κάτωθι εγκληματικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα το έτος 2022 στην Ελλάδα:

- ✓ Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες,
- ✓ Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών,
- ✓ Παράνομη Διακίνηση Όπλων & Πυρομαχικών,
- ✓ Διακίνηση Μεταναστών,
- ✓ Εμπόριο Ανθρώπων,
- ✓ Λαθρεμπόριο προϊόντων,
- ✓ Διακίνηση απομιμητικών προϊόντων,
- ✓ Παράνομο Εμπόριο Πολιτιστικών Αγαθών,
- ✓ Εγκλήματα κατά της Ιδιοκτησίας,
- ✓ Εκβιάσεις,
- ✓ Απάτες,
- ✓ Πλαστογραφία,
- ✓ Παραχάραξη.

⁶Σχετ. η με αριθμό 2008/841/ΔΕΥ της 24/10/2008 Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (Άρθρο 1).

1.3. Μεθοδολογία

1.3.1. Εμπειρικό υλικό

Το εμπειρικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε, στο πλαίσιο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, προέρχεται από τις εξής κύριες πηγές:

- Σηματικές αναφορές και αναφορές (υποβλητικές) των Αρχών Επιβολής του Νόμου (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή) προς τον εισαγγελέα, οι οποίες αφορούν υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που εξιχνιάστηκαν το 2022.
- Στατιστικά στοιχεία εγκληματικότητας, ενημερωτικά δελτία και δελτία τύπου για υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που αφορούν το ίδιο έτος.
- Πληροφοριακά δελτία & ενημερωτικά σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών, Ελλήνων Αξιωματικών Συνδέσμων σε πρεσβείες της Χώρας μας και σε Διεθνείς Οργανισμούς στο εξωτερικό ή αλλοδαπών Αρχών στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών.
- Ενημερωτικά Σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών (Υπηρεσίες Ασφάλειας, Διευθύνσεις Αρχηγείου και λοιπές αυτοτελείς Υπηρεσίες) και λοιπών Διωκτικών Αρχών.
- Εκθέσεις Διεθνών και Ελληνικών Οργανισμών και Αρχών επιβολής του Νόμου άλλων κρατών, με αντικείμενο το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα.
- Εκθέσεις Ανάλυσης (Επιχειρησιακές και Στρατηγικές) Αστυνομικών Υπηρεσιών.
- Ανοιχτές Πηγές Πληροφοριών (δημοσιεύματα ηλεκτρονικού και ημερήσιου τύπου, ακαδημαϊκά κείμενα-άρθρα και εκθέσεις, κ.ά.).

1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, αναγνωρίστηκαν και αναλύθηκαν τόσο οι **σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες** στην Ελλάδα κατά το έτος 2022, όσο και οι **εγκληματικές ομάδες** που εμπλέκονταν σε αυτές.

Η συλλογή υποθέσεων Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα κατά το 2022, έγινε με βάση τα κριτήρια του Κεφαλαίου «Πεδίο Μελέτης» της παρούσας και αφορούσε υποθέσεις, στις οποίες επιλήφθηκαν ελληνικές αρχές επιβολής του νόμου, ακόμα και στο πλαίσιο διεθνών επιχειρήσεων.

Από αυτή τη διαδικασία, έγινε δυνατός ο προσδιορισμός των βασικών εγκληματικών δραστηριοτήτων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές, ενώ, στη συνέχεια, και με βάση το ίδιο υλικό, εντοπίστηκαν οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τον τρόπο δράσης τους.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω αναλύσεων, αλλά και τη μελέτη ανοικτών πηγών πληροφόρησης και εκθέσεων, για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα και διεθνώς, καθορίστηκαν τελικά τα γενικά χαρακτηριστικά του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος και των εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας, κατά το 2022, ενώ παράλληλα καθορίστηκε και ο βαθμός απειλής τους για την ελληνική κοινωνία.

2 Παράγοντες που επηρεάζουν το Σοβαρό & Οργανωμένο έγκλημα.

2.1. Γενικά.

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί πολυσύνθετο φαινόμενο, το οποίο γεννάται, εξελίσσεται και διαμορφώνεται, ως αποτέλεσμα κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών, κυρίως, συνιστωσών. Αυτές οι συνιστώσες δεν είναι αποκλειστικά εγκληματογόνες, αλλά έχουν γενικότερο χαρακτήρα και αφορούν νόμιμες δομές, οι οποίες εκ των πραγμάτων γεννούν ευκαιρίες για υψηλό κέρδος και χαμηλό ρίσκο από την οργανωμένη εγκληματική δράση.

Η ένταση και οι επιπτώσεις του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, διαμορφώνονται από παράγοντες που είτε αφορούν τρωτότητες στην κοινωνία που διευκολύνουν και ευνοούν την δράση των εγκληματικών ομάδων, είτε παράγοντες που δρουν αντίθετα, αποτρέποντας τη διάπραξη εγκλημάτων και είναι κοινοί για τους περισσότερους τομείς της εγκληματικότητας και τις περισσότερες εγκληματικές ομάδες.

Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι οικονομικοί παράγοντες, η γεωπολιτική κατάσταση, η τεχνολογική ανάπτυξη και ειδικότερα η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, η υπάρχουσα νομοθεσία, η δράση των διωκτικών αρχών και η στάση της κοινωνίας απέναντι στο έγκλημα. Οι ανωτέρω παράγοντες συνδυαστικά, επηρεάζουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τη μορφή και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των εγκληματικών δραστηριοτήτων των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, καθώς και τη συμπεριφορά τόσο των δραστών όσο και των θυμάτων εντός του κοινωνικού συνόλου.

2.2. Γεωπολιτικοί.

Η γεωγραφική θέση μιας χώρας (π.χ. η εγγύτητα της Ελλάδας με άλλες χώρες, όπως η Αλβανία, η Τουρκία, η Βουλγαρία, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. κ.α., το γεγονός ότι αποτελεί μέλος της Ε.Ε.), οι μορφολογικές και κλιματολογικές της συνθήκες (π.χ. η ύπαρξη εκτεταμένων χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, λιμένων, αερολιμένων και οδικών αρτηριών, η συγκοινωνιακή διασύνδεση με άλλες χώρες της Ε.Ε. και των Βαλκανίων), είναι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος (π.χ. διακίνηση παράτυπων μεταναστών, ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπόριο προϊόντων, εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας κ.λπ.).

Οι ένοπλες συρράξεις και η συνέχιση της πολιτικής αστάθειας σε τρίτες χώρες, έχουν ως επακόλουθο την οικονομική τους υποβάθμιση, με αποτέλεσμα να ωθούν μεγάλα τμήματα του πληθυσμού τους στη νόμιμη αλλά, κυρίως, στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών. Σημειώνεται ότι, οι ένοπλες συρράξεις αποτελούν πολλές φορές δικαιολογία για την πολιτική και οικονομική αστάθεια μιας χώρας ή μιας ομάδας κρατών ώστε να επεξηγηθεί ικανοποιητικά το φαινόμενο της διαφθοράς. Ιστορικά έχει παρατηρηθεί ότι και ένα ισχυρό πολιτειακό καθεστώς συντηρεί τη διαφθορά και την εγκληματική κουλτούρα, το οποίο στο πλαίσιο των δυναμικών που αναπτύσσονται στο πεδίο διακρατικών σχέσεων παγκοσμίως, οδήγησε σε αποδοχή των διεφθαρμένων καθεστώτων και τη διαιώνιση μίας «κουλτούρας διαφθοράς».

Η πολιτική αστάθεια και η έντονη διαφθορά σε χώρες παραγωγής ναρκωτικών ουσιών ή σε γειτνιάζουσες με αυτές, σε συνδυασμό με την προβληματική δράση των κρατικών αρχών έρευνας και δίωξης στις χώρες αυτές, ευνοεί την απρόσκοπτη καλλιέργειά τους από τα εγκληματικά δίκτυα. Τα εν λόγω φαινόμενα διαφθοράς – πολλές φορές και σε επίπεδο κυβερνητικών αξιωματούχων – συντείνουν στη «θετική σχέση» μεταξύ κρατικών οικονομιών και της παραγωγής-εμπορίας ναρκωτικών.

Οι χώρες της Ε.Ε. συνεχίζουν να αποτελούν ελκυστικό προορισμό λόγω της εγγύτητας, της οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας, της δυνατότητας παροχής νομικής προστασίας (πολιτικό άσυλο) και πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, αλλά και της ύπαρξης σε αυτές διευρυμένων μεταναστευτικών κοινοτήτων (επιθυμία για οικογενειακή συνένωση).

Η ασκούμενη μεταναστευτική πολιτική από μια χώρα ή/και την Ε.Ε. εν γένει, είναι δυνατόν να αποτελέσει παράγοντα που επηρεάζει τις μεταναστευτικές ροές. Για παράδειγμα, ενδεχόμενη υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» και κατανομής των προσφύγων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτιμάται ότι, συνιστούν παράγοντες έλξης των προσφύγων και παράτυπων μεταναστών, προερχόμενων από Ασιατικές και Αφρικανικές χώρες. Από την άλλη, βέβαια, συνιστούν και παράγοντα αποδυνάμωσης του ρόλου που διαδραματίζουν σε αυτήν τα εγκληματικά δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθόσον πλέον η μεταφορά των μεταναστών και προσφύγων γίνεται νόμιμα από τις κρατικές δομές.

Περαιτέρω, η κατασκευή συνοριακών φραχτών και άλλων τεχνητών εμποδίων σε χώρες όπως η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, η Κροατία, η Σλοβενία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία και η Χώρα μας, επηρεάζει τις ακολουθούμενες διαδρομές των μεταναστευτικών ροών. Επιπλέον, η υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» από την Τουρκία για πολίτες προερχόμενους από μουσουλμανικές χώρες της Ασίας και της Αφρικής, είναι ένας από τους λόγους που την έχει καταστήσει τον σημαντικότερο, ίσως, ενδιάμεσο σταθμό προ της άφιξης των μεταναστών και προσφύγων στην Ευρώπη (κυρίως μέσω του αεροδρομίου της Κωνσταντινούπολης).

Τέλος, η απουσία ελέγχων στα σύνορα μεταξύ χωρών της Ε.Ε (ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων και αγαθών), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτελεί συνδετικό κρίκο μεταξύ τρίτων χωρών και χωρών της Ε.Ε., όπως επίσης και η εγγύτητα της Ελλάδας με τις Βαλκανικές Χώρες, διευκολύνουν την είσοδο στην ελληνική επικράτεια εγκληματικών ομάδων, καθώς και τη μεταφορά – διάθεση λαθραίων προϊόντων και προϊόντων παραχάραξης.

2.3. Οικονομικοί.

Οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες είναι πρωτίστως επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ισχυρό κίνητρο των εγκληματικών ομάδων είναι το κέρδος, συνεπώς, οι οικονομικοί παράγοντες που διέπουν την αγορά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση του οργανωμένου εγκλήματος. Ως εκ τούτου, η οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα επηρεάζεται άμεσα από τις εξελίξεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η έντονη οικονομική ύφεση των προηγούμενων ετών, σε συνδυασμό με την υψηλή κερδοφορία ορισμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως π.χ. η παράνομη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, ναρκωτικών ουσιών, το λαθρεμπόριο προϊόντων, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι οργανωμένες απάτες, οι εκβιάσεις κ.α., αποτελούν παράγοντα που διευκολύνει αφενός την ανάπτυξη εγκληματικών συμπεριφορών, που στόχο έχουν την εν γένει αποκόμιση οικονομικού οφέλους με οποιοδήποτε τρόπο και, αφετέρου, τη στρατολόγηση από τις εγκληματικές ομάδες, νέων μελών (ημεδαπών και αλλοδαπών). Το τελευταίο είναι αποτέλεσμα της παροχής δυνατότητας σε ανειδίκευτα άτομα, που ενδεχομένως στερούνται δυνατότητας πρόσβασης στη νόμιμη αγορά εργασίας, να αποκομίσουν ένα χαμηλότερο ή υψηλότερο, κατά περίπτωση, οικονομικό όφελος.

Η υψηλή φορολόγηση τα τελευταία χρόνια και η επιβολή επιπλέον τελών σε ορισμένα προϊόντα, όπως καύσιμα, αλκοολούχα ποτά, τσιγάρα, απόρροια των δύσκολων οικονομικών συγκυριών που επικρατούσαν στην χώρα μας, έχει διπλή επιρροή στη διαμόρφωση της οργανωμένης εγκληματικότητας: αφενός η προσπάθεια αποκόμισης οικονομικού οφέλους ή αποφυγής της καταβολής των αναλογούντων φόρων ωθεί τους δράστες στην πλαστογραφία των απαιτούμενων παραστατικών εγγράφων και δικαιολογητικών, για την εξαπάτηση του Ελληνικού Δημοσίου και τροφοδοτεί την παράνομη αγορά των πλαστών εγγράφων με πελάτες. Από την άλλη, η αυξανόμενη ζήτηση για φθηνά προϊόντα και υπηρεσίες, εν μέρει αποτέλεσμα, επίσης, της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, οδηγεί σε έξαρση της παραοικονομίας και ωθεί τους καταναλωτές στην αναζήτηση λαθραίων προϊόντων, σε χαμηλότερες τιμές συγκριτικά με τις προσφερόμενες στη νόμιμη αγορά, προς αποφυγή των υψηλών δασμών. Με τον τρόπο αυτό, η παραοικονομία επιτυγχάνει να παρεισφρήσει στις κοινωνικές δομές, καθώς τα άτομα καθίστανται ουσιαστικά καταναλωτές προϊόντων εγκληματικής δραστηριότητας.

Η αυξανόμενη χρήση πιστωτικών - χρεωστικών καρτών και ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (e-banking, προμήθεια μηχ/των POS από την πλειοψηφία των καταστημάτων) επηρεάζει ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικότητας (π.χ. αφενός μείωση υποθέσεων παραχάραξης και κυκλοφορίας πλαστών χαρτονομισμάτων, λόγω περιορισμένης χρήσης μετρητών, αφετέρου μεγάλη αύξηση υποθέσεων απατών σε βάρος πολιτών ή/και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων διαμέσου Διαδικτύου ή/και Η/Υ, κ.λπ.).

2.4. Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.

Οι εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται τα κενά και τις ελλείψεις στη νομοθεσία για να υποβοηθήσουν την παράνομη δραστηριότητά τους.

Ειδικότερα, οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις της ελληνικής πολιτείας για αποσυμφόρηση των σωφρονιστικών καταστημάτων, κατά τα τελευταία έτη⁷, η ψήφιση νέων κωδίκων, η μετάπτωση υψηλής κοινωνικής απαξίας κακουργημάτων σε πλημμελήματα (διακεκριμένες κλοπές κατ'επάγγελμα τελούμενες από συμμορίες⁸), η οποία οδήγησε σε αποφυλακίσεις μελών των ομάδων, επιτρέπει στις εγκληματικές ομάδες να συνεχίζουν τη δράση τους, καθώς δεν επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό η δομή τους. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι, οι διατάξεις του άρθρου 187Γ του νέου ποινικού κώδικα (όπως και οι αντίστοιχες του προϊσχύσαντος ποινικού κώδικα) για ευνοϊκή μεταχείριση του κατηγορουμένου για συμμετοχή σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση, που με δική του πρωτοβουλία παρέχει πληροφορίες και έτσι συντελεί ουσιωδώς είτε στην αποτροπή τέλεσης σχεδιαζόμενου από την οργάνωση εγκλήματος είτε στην ανακάλυψη και εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης, ελάχιστα μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της σοβαρής οργανωμένης εγκληματικότητας, διότι, σε αντίθεση με τις αντίστοιχες του νόμου περί ναρκωτικών, δεν προβλέπουν διαδικασία για την παροχή των σχετικών πληροφοριών ώστε αφενός να διασφαλίζεται η μυστικότητα των παρεχομένων πληροφοριών και να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική αξιοποίησή τους από τις διωκτικές αρχές και αφετέρου να παρέχεται στον κατηγορούμενο που προτίθεται να δώσει πραγματικά σημαντικές πληροφορίες, καθώς και τους οικείους του, προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό. Ωστόσο, η θέσπιση αυστηρότερων ποινικών διατάξεων για ορισμένα ποινικά αδικήματα⁹, τείνει να είναι ένας αποτρεπτικός παράγοντας για τις εγκληματικές ομάδες.

Επιπλέον, οι διεθνείς εγκληματικές ομάδες ή/και δίκτυα τείνουν να εκμεταλλεύονται κενά και διαφορές στις νομοθεσίες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. προκειμένου, αφενός να διευκολύνουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και αφετέρου να αποκρύπτουν τα εγκληματικά τους κέρδη (όπως π.χ. οι ομάδες που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, οι οποίες εκμεταλλεύονται τις διαφορές στις νομοθεσίες περί όπλων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., διευκολύνοντας τη νόμιμη εισαγωγή όπλων κρότου-αερίου, ή απενεργοποιημένων όπλων, τα οποία στη συνέχεια με κατάλληλη επεξεργασία μετατρέπουν σε λειτουργικά πυροβόλα όπλα).

Επιπροσθέτως, η δράση των εγκληματικών οργανώσεων δύναται να υποβοηθηθεί από την ελλιπή δράση των διωκτικών αρχών. Ειδικότερα, η υποστελέχωση ορισμένων διωκτικών Υπηρεσιών, που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων τους (π.χ. πραγματοποιείται μικρότερος αριθμός ελέγχων κ.λ.π.), η μη πραγματοποίηση εις βάθος έρευνας υποθέσεων και μεταξύ τους διασύνδεσης (κάθε υπόθεση αντιμετωπίζεται κατά βάση ως αυτοτελής και η έρευνα σταματά με τη σύλληψη μερικών μελών της ομάδας, χωρίς να αναζητούνται επιπλέον μέλη της

⁷ Ενδεικτικά αναφέρονται οι Νόμοι 4411/2016, 4322/2015, 4198/2013, 4043/2012 σχετικά με υφ' όρον απόλυση κρατουμένων, παραγραφή αξιοποιούν συγκεκριμένων αδικημάτων, κ.λπ.

⁸ Ν.4619/2019 (ΦΕΚ Α'95 από 11/06/2019) «Κύρωση Ποινικού Κώδικα» και Ν.4620/2019 (ΦΕΚ Α'96 από 11/06/2019) «Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

⁹ Θέσπιση αυστηρότερων ποινικών διατάξεων για ορισμένα αδικήματα του Ποινικού Κώδικα με τον Ν.4908/2022, με τον οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 187 Π.Κ.

εγκληματικής οργάνωσης, τα οποία πιθανόν βρίσκονται σε άλλες χώρες¹⁰), η γραφειοκρατία και η μη έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διωκτικών αρχών όμορων κρατών, σε συνδυασμό με την έλλειψη ενιαίου περιβάλλοντος αναζήτησης πληροφοριών και η αδυναμία άσκησης αυστηρών συνοριακών ελέγχων ή η κατάργηση αυτών, ευνοούν την ανάπτυξη του εγκλήματος και δίνουν στις εγκληματικές ομάδες ευκαιρίες για δραστηριοποίηση. Σε αυτό συμβάλλει και η δυσκολία άμεσου εντοπισμού των δραστών, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις μεσολαβεί αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι την ανακάλυψή τους, ιδιαίτερα αν πρόκειται για εγκληματική ομάδα.

Περαιτέρω, σε αυτή την κατηγορία υπάγονται οι παράγοντες που αφορούν γενικά στη λειτουργία του κράτους και των κρατικών δομών. Η διαφθορά ορισμένων κρατικών υπαλλήλων κυβερνητικών υπηρεσιών (Υπουργεία, Ο.Τ.Α., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ., Τελωνεία, Εφορίες κ.λπ.), διευκολύνει την παράνομη δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς. Στον τομέα της αρχαιοκαπηλίας ειδικότερα, η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές (αδυναμία πιστοποίησης και επαναπατρισμού τους, στην περίπτωση που αυτά εμφανιστούν στη διεθνή αγορά) και η χαμηλή και όχι γρήγορη κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων, δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα, χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου και να τα διαθέσουν στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι υψηλά.

Τέλος, η μείωση της γραφειοκρατίας κατά τις οικονομικές συναλλαγές και η ελαχιστοποίηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη σύναψη συμβάσεων ή την πραγματοποίηση συναλλαγών με ένα νομικό πρόσωπο (π.χ. τράπεζα), προκαλεί ενδεχόμενη τρωτότητα στη συναλλακτική ασφάλεια αυτών των προσώπων και τη διευκόλυνση διάπραξης απατών σε βάρος τους.

Από την άλλη πλευρά, η ορθή νομοθέτηση, η στοχευμένη και έγκαιρη δράση των διωκτικών και δικαστικών αρχών και η υιοθέτηση από την πολιτεία συγκεκριμένων δράσεων, περιορίζουν τη δράση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων.

Συγκεκριμένα, στον τομέα της παράτυπης μετανάστευσης, οι ληφθείσες πρωτοβουλίες, εκ μέρους της Πολιτείας, αναφορικά με την αναχαίτιση, κατά το δυνατόν, της παράτυπης μετανάστευσης (με τη δημιουργία των επιχειρήσεων ΑΣΠΙΔΑ, ΣΑΡΙΣΑ, την ανάπτυξη ενισχυτικών δυνάμεων Frontex και Eurorol), επηρέασαν την εξέλιξη του φαινομένου και το 2022.

Επιπρόσθετα λειτουργούν αποτρεπτικά περιορίζοντας την εγκληματική δραστηριότητα, οι ρυθμίσεις που αφορούν στην κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων, στις περιπτώσεις, όπου, βάσει της στάθμισης των πιθανοτήτων και με την επιφύλαξη άδειας που εκδίδει δικαστική αρχή, είναι δυνατόν να οριστεί ότι, τα εν λόγω αγαθά προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες ή έχουν χρησιμοποιηθεί για εγκληματικές δραστηριότητες.

Θετικό ρόλο στην εξάρθρωση των εγκληματικών ομάδων διαδραματίζει και η εκπαίδευση του αστυνομικού προσωπικού, σχετικά με τη διερεύνηση υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων, για άμεση και στοχευμένη εκδήλωση δράσεων, όσον αφορά μεμονωμένες περιπτώσεις δραστών και σε

¹⁰ Το φαινόμενο αυτό τείνει να μειώνεται τα τελευταία έτη, αφενός με την αναβάθμιση του πληροφοριακού συστήματος των Νέων Σηματικών Αναφορών του POL και αφετέρου με την ενίσχυση των εκπαιδεύσεων των αστυνομικών σε διάφορα αδικήματα και στο οργανωμένο έγκλημα.

βάθος συστηματική έρευνα για αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων (με χρήση ειδικών ανακριτικών τεχνικών).

2.5. Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.

Η συνεχιζόμενη παγκόσμια ανάπτυξη του διαδικτύου και η ευρεία χρήση του για νόμιμες δραστηριότητες, έχει γίνει ένας σημαντικός παράγοντας στην εξάπλωση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος. Η χρήση του διαδικτύου διευκολύνει την αναζήτηση και την πρόσβαση σε πληροφορίες, την αλίευση των θυμάτων, την απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων και τη νομιμοποίηση εγκληματικών εσόδων. Επιπλέον, προσφέρει ανωνυμία ή ψευδοανωνυμία και παρέχει τη δυνατότητα μαζικής διάπραξης εγκλημάτων από απόσταση, καθιστώντας πιο δύσκολο τον εντοπισμό και τη σύλληψη των δραστών. Για τους λόγους αυτούς, παρατηρείται διαρκώς αυξανόμενη χρήση του.

Συγκεκριμένα, τα μέλη των εγκληματικών ομάδων κατορθώνουν να πλησιάζουν μεγάλο αριθμό δυνητικών θυμάτων, μέσω της δόλιας χρήσης του διαδικτύου, εκμεταλλευόμενοι, ιδίως, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα μη επιθυμητά ηλεκτρονικά μηνύματα (spamming), τα λογισμικά κακόβουλης λειτουργίας για ηλεκτρονικό "ψάρεμα" ("phishing websites") και τους πλειστηριασμούς που διεξάγονται στο διαδίκτυο. Η άγνοια και η έλλειψη ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα κυβερνο-ασφάλειας, θέτει τα προσωπικά τους δεδομένα ολοένα και περισσότερο σε κίνδυνο εκμετάλλευσης από εγκληματίες του κυβερνοχώρου. Τα προσωπικά δεδομένα, που μπορεί κανείς να αποκτήσει μέσω διαδικτύου, εν αγνοία του ατόμου, μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων.

Επιπροσθέτως, οι εγκληματικές ομάδες βρίσκουν νέες διεξόδους και τρόπους για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (σε δραστηριότητες όπως η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, η διακίνηση ναρκωτικών, λαθρεμπόριο προϊόντων, απάτες, κ.λπ.), εκμεταλλευόμενες τις τεχνικές ανωνυμοποίησης και ανώνυμους μηχανισμούς πληρωμών για εγκληματικές συναλλαγές.

Επιπλέον, η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, δίνει τη δυνατότητα, αφενός, στους καταναλωτές να παραγγείλουν ευκολότερα ναρκωτικές ουσίες (κυρίως συνθετικά ναρκωτικά και κάνναβη από άλλες χώρες) και, αφετέρου, στους παραγωγούς, να έχουν πρόσβαση στα ερευνητικά και φαρμακευτικά δεδομένα. Περαιτέρω, διευκολύνει την επικοινωνία (μέσω εξειδικευμένων λογισμικών-εφαρμογών), τόσο μεταξύ των μελών των εγκληματικών ομάδων ή/και δικτύων, όσο και μεταξύ πελατών και προμηθευτών, προσφέροντάς τους «ιδιωτικότητα» (π.χ. «Darknet» το οποίο προσφέρει ανωνυμία στους χρήστες αποκρύπτοντας την IP των χρηστών και διαδικτυακές εφαρμογές μηνυμάτων με κρυπτογράφηση end to end).

Η γενικότερη εξέλιξη της τεχνολογίας [όπως π.χ. τα συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones)] και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές διευκολύνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις εγκληματικές δραστηριότητες (κατόπτευση υποψήφιων στόχων, διακίνηση ναρκωτικών και όπλων κ.α. με χρήση ΣμηΕΑ, δημιουργία υψηλής πιστότητας πλαστών εγγράφων ή χαρτονομισμάτων με τη χρήση εξελιγμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωτοτυπικών μηχανημάτων, σαρωτών κ.λπ. – χρήση ειδικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού ή ακόμη και λογισμικού για κλοπή οχημάτων, με παράκαμψη/αχρήστευση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας οχημάτων «IMMOBILIZER», ή με παρεμβολή στη λειτουργία με τηλεχειρισμό «KEYLESS SYSTEM» των καινούριας τεχνολογίας οχημάτων).

Η τεχνολογία 5G είναι η τελευταία γενιά μεταφοράς δεδομένων, που εφαρμόζεται στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Η 5G ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις των επικοινωνιακών μας αναγκών, ιδίως, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της τεχνολογίας του Διαδικτύου, παρέχοντας ταχύτερες και πιο αξιόπιστες συνδέσεις για όλες τις συσκευές. Ως αναδυόμενη τεχνολογία, η 5G, έχει λάβει και λαμβάνει μεγάλη προσοχή όσον αφορά την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια. Σύμφωνα με μελέτη του ENISA¹¹, σχετικά με τις πιθανές επιφυλάξεις ασφαλείας, το 5G δημιουργεί ορισμένες ιδιαίτερες προκλήσεις για την επιβολή του νόμου. Η δυνατότητα της τεχνολογίας 5G για λήψη δεδομένων από πολλαπλές πηγές (όπως *Wi-Fi*, *πύργοι δικτύου και δορυφόροι*), ταυτόχρονα, κάνει τη διερεύνηση των επικοινωνιών όλο και πιο πολύπλοκη. Δοθέντος ότι η 5G επιφέρει εκθετικές αυξήσεις δεδομένων, υψηλότερες ταχύτητες και ισχυρότερη αποκρυπτογράφηση, η προσπάθεια τόσο των παρόχων επικοινωνιών όσο και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για την επίτευξη νόμιμης παρακολούθησης καθίσταται δυσχερέστερη¹².

Στον αντίποδα, οι νέες τεχνολογίες, εφόσον αξιοποιηθούν κατάλληλα από τις διωκτικές αρχές, μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση εγκληματικών δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος, τόσο εγχώρια, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης μέσω δορυφόρου και της χρήσης ΣμηΕΑ από τις διωκτικές αρχές, μπορούν να συμβάλλουν στον εντοπισμό π.χ. της πορείας των πλοίων που πραγματοποιούν παρανόμως απαγορευμένες μεταφορές, εκφορτώσεις και μεταφορτώσεις εμπορευμάτων, στην καλύτερη επιτήρηση συνόρων και στην αποτύπωση του γεωγραφικού ανάγλυφου περιοχών στο πλαίσιο αναζήτησης καλλιεργείων ναρκωτικών. Περαιτέρω, οι μεγάλες δυνατότητες μεταφοράς εικόνας των ΣμηΕΑ σε πραγματικό χρόνο στα κέντρα επιχειρήσεων και λήψεων αποφάσεων, τα καθιστούν αποτελεσματικά μέσα πρόληψης και καταστολής, ως συμπληρωματικό μέσο για την αντιμετώπιση της δράσης του οργανωμένου εγκλήματος.

Στην ίδια κατεύθυνση, η προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι συναλλαγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι χρηματοπιστωτικές, είναι ανιχνεύσιμες και μπορούν να συνδεθούν με τραπεζικούς λογαριασμούς τους οποίους κατέχουν φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες, τηρουμένης της αρχής της εμπιστευτικότητας, αυξάνει τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στις διωκτικές αρχές για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης του οργανωμένου εγκλήματος.

¹¹ European Union Agency for Network and Information Security

¹² Βλέπε Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2018 της Europol.

2.6. Κοινωνικοί.

Κοινωνικοί παράγοντες όπως η έντονη αστικοποίηση της κοινωνίας, η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού, η ομοιογένειά του ή μη, η κοινωνική διαστρωμάτωση (*καθώς εμπλέκονται άτομα από όλα τα κοινωνικά στρώματα*), η ύπαρξη τυχόν «στεγανοποιημένων» τμημάτων αυτού (γκέτο), η παράτυπη μετανάστευση, η ανεργία σε νέες ηλικίες¹³, επηρεάζουν και διαμορφώνουν το οργανωμένο έγκλημα σε κάθε χώρα.

Επιπλέον, η στάση και η συμπεριφορά της κοινωνίας έχει σημαντική επιρροή στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα. Η ανοχή απέναντι σε κάποιες μορφές εγκλήματος ή/και η έλλειψη ευαισθητοποίησης, δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για ορισμένα εγκλήματα, μειώνοντας τους κινδύνους για τις εγκληματικές ομάδες, ενώ αυξάνει τη ζήτηση των προϊόντων των παράνομων δραστηριοτήτων. Παραδείγματος χάρη, η κατανάλωση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών και η αγορά των παραποιημένων προϊόντων πολυτελείας, με μοναδικό κριτήριο τη συγκριτικά φθηνότερη τιμή τους έναντι των γνήσιων, ενόψει μάλιστα και της γενικής διεθνούς οικονομικής / ενεργειακής κρίσης, απολαμβάνουν τα υψηλότερα επίπεδα της κοινωνικής ανεκτικότητας. Παρά τις εκστρατείες των μέσων ενημέρωσης, τέτοιες δραστηριότητες σπάνια θεωρούνται προβληματικές ή επικίνδυνες από το ευρύ κοινό.

Επίσης, αυξημένη είναι η κοινωνική ανοχή απέναντι σε εγκλήματα που δεν εμπεριέχουν το στοιχείο της βίας ή το θύμα δεν είναι φυσικό πρόσωπο. Το γεγονός ότι, η απάτη ως έγκλημα, σπάνια εμπεριέχει το στοιχείο της βίας, ενώ τα θύματα είναι πολλές φορές νομικά πρόσωπα, δημιουργεί μια ιδιότυπη κοινωνική ανοχή σε τέτοιες συμπεριφορές, οι οποίες, σε συνδυασμό με την άγνοια του κοινού για τις κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις τέτοιων εγκλημάτων, δημιουργούν προϋποθέσεις διάπραξης αυτών. Επίσης, στην περίπτωση των υποθέσεων αρχαιοκαπηλίας, οι επιπτώσεις σε βάρος των πολιτών είναι μηδαμινές, καθόσον πρόκειται για μία εγκληματική δραστηριότητα που στρέφεται εναντίον πραγμάτων που δεν τους θίγει άμεσα, εκτός από την περίπτωση κλοπής αντικειμένων από ιδιωτικές συλλογές (*υποθέσεις οι οποίες δεν απαντώνται συχνά στην Χώρα μας*).

Περαιτέρω, στην εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση, η αλλαγή του τρόπου δράσης των δραστών και ο περιορισμός, σε ορισμένες περιπτώσεις, της χρήσης βίας, ως μέσο εξαναγκασμού των θυμάτων, έχει ως αποτέλεσμα να μην αισθάνονται τα θύματα την ανάγκη να καταγγείλουν την εκμετάλλευσή τους στις διωκτικές αρχές. Επιπλέον, η ζήτηση παροχής των υπηρεσιών αυτών από πελάτες επηρεάζει και ευνοεί την ανάπτυξη της συγκεκριμένης «παράνομης» αγοράς.

Στον τομέα των οργανωμένων απατών, η ιδιαιτερότητα των θυμάτων, η οποία έγκειται σε διαφορετικούς, κατά περίπτωση, παράγοντες, όπως το προχωρημένο της ηλικίας τους, η εμπιστοσύνη στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών, η ανάγκη διεξόδου από την οικονομική κρίση κ.ά. ευνοεί τη θυματοποίησή τους.

¹³ Σύμφωνα με σχετική Έκθεση του UNODC «Monitoring impact of economic crisis on crime», προκύπτει ότι η υψηλή ανεργία συσχετίζεται με την αύξηση ορισμένων κατηγοριών εγκλημάτων (π.χ. η υψηλή ανεργία σε νέες ηλικίες συσχετίζεται με την αύξηση των εγκλημάτων των τροχοφόρων).

Σημαντικό στοιχείο αποτέλεσε κατά το παρελθόν ο κλονισμός της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ο οποίος οδήγησε στη μαζική ανάληψη κεφαλαίων από τις τράπεζες και στη φύλαξή τους εντός των οικιών κατά τα προηγούμενα έτη. Το φαινόμενο αυτό φαίνεται να έχει ήδη αντιστραφεί, ως προκύπτει από την αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων των νοικοκυριών στις ελληνικές τράπεζες το ερευνώμενο έτος.

3 Εγκληματικές δραστηριότητες.

3.1 Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες

3.1.1. Παρούσα κατάσταση.

Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες – «Ξέπλυμα Χρήματος» (Ξ.Χ.) είναι η νομιμοποίηση κεφαλαίων που αποκτήθηκαν από εγκληματικές πράξεις και προέρχονται από όλα τα εγκλήματα με κίνητρο το κέρδος¹⁴.

Το Ξ.Χ. ήταν παραδοσιακά μια δραστηριότητα που λάμβανε χώρα μετά από ένα βασικό αδίκημα που επέτρεπε σε εγκληματίες και τρομοκρατικές ομάδες να κρύψουν τις πηγές παράνομου εισοδήματος και περιουσιακών στοιχείων¹⁵.

Συχνά, υφίσταται για το οικονομικό έγκλημα, η εσφαλμένη αντίληψη ότι αυτό δεν έχει θύματα. Μολονότι το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα δεν έχει πάντα άμεσες συνέπειες για συγκεκριμένα άτομα, η πραγματικότητα είναι ότι ο ευρύτερος αντίκτυπός του για την κοινωνία είναι σοβαρός από την άποψη της απώλειας εσόδων, της απώλειας φήμης και της υποβάθμισης των δημόσιων προτύπων. Εάν αυτή η μορφή εγκλήματος προσλαμβάνει μεγάλες διαστάσεις, ενδέχεται να αποθαρρυνθεί η σύσταση νέων επιχειρήσεων, να διακοπεί η λειτουργία νομίμων επιχειρήσεων, να απωθηθούν δυνητικοί επενδυτές, να υπάρξουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να απειληθεί η εν γένει κοινωνική σταθερότητα των Κρατών.

Ειδικά και όσον αφορά την καταπολέμηση του Ξ.Χ., αυτή έχει τεθεί στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο τα τελευταία χρόνια. Οι διωκτικές αρχές καλούνται, με τα μέσα που τους παρέχει το νομικό τους οπλοστάσιο, να εντάσσουν στην έρευνά τους την οικονομική διερεύνηση των υποθέσεων που επιλαμβάνονται, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ολοκληρωμένος και πλήρης έλεγχος, ο οποίος θα οδηγήσει τόσο στην παρακολούθηση της ροής των χρημάτων (follow the money), όσο και στην αποστέρηση των εσόδων από τους εγκληματίες, μέσω της άμεσης δέσμευσης της παράνομα αποκτηθείσας περιουσίας.

Το Ξ.Χ. αποτελεί μία οριζόντια εγκληματική δραστηριότητα, βασική προϋπόθεση της οποίας αποτελεί η ύπαρξη βασικού αδικήματος, χωρίς βέβαια να παραλείπεται η δράση εγκληματικών οργανώσεων ή/και μεμονωμένων ατόμων, με αυτοσκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων που αποκομίζουν συνεργαζόμενες με αυτές εγκληματικές οργανώσεις, που δραστηριοποιούνται στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα.

Το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα αποτελεί διαχρονική απειλή για τους πολίτες, τους κρατικούς θεσμούς, τις επιχειρήσεις, καθώς και την οικονομία στο σύνολό της, ενώ η ανάγκη

¹⁴ Όσον αφορά τη Χώρα μας, στο άρθρο 4 του Ν. 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», προβλέπονται τα βασικά αδικήματα, για τα οποία δύναται να θεμελιωθεί το αδίκημα του Ξ.Χ.

¹⁵ Πηγή: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

συνεπούς και συνεργατικής δράσης σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα αντιμετώπισής του.

Οι εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίες γίνονται ολοένα και πιο πολύπλοκες και σύνθετες, κατορθώνουν όχι μόνο να μεταλλάσσονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αλλά και να αποκτούν μεγαλύτερη ειδικευση, έχοντας στη διάθεσή τους έμπειρα και ικανά στελέχη, καθιστώντας έτσι δυσκολότερο το έργο των διωκτικών αρχών. Ο σύνθετος χαρακτήρας του οργανωμένου οικονομικού εγκλήματος και η ποικιλομορφία των εκφάνσεών του σε όλο το εύρος της οικονομικής δραστηριότητας, καθιστούν δύσκολο τον υπολογισμό του πραγματικού εύρους των συνεπειών του φαινομένου.

3.1.1.1. Βασικοί τρόποι νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Στη Χώρα μας, τα εγκληματικά δίκτυα, για το Ξ.Χ., επιλέγουν ποικίλους τρόπους, όπως ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι:

- Ο τραπεζικός τομέας, αποτελεί, παραδοσιακά, σημαντικό επίπεδο απειλής για το Ξ.Χ., λόγω και της σημασίας του για την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα σε σχέση με την αποδοχή καταθέσεων, την χορήγηση δανείων, την διενέργεια ή αποδοχή συναλλαγών πληρωμής και την ποικιλία και εξειδίκευση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που παρέχει¹⁶. Έχει παρατηρηθεί ότι, τα εγκληματικά δίκτυα επιλέγουν για το Ξ.Χ. το άνοιγμα και τη χρήση πολλαπλών τραπεζικών λογαριασμών σε διάφορες χώρες, προκειμένου λόγω και των διαφορετικών νομικών προσεγγίσεων σε κάθε χώρα, να καθίσταται δυσχερής η παρακολούθηση της ροής του χρήματος (Follow the money). Η αυξανόμενη χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών του τραπεζικού τομέα τα τελευταία χρόνια, προσέλυσε το ενδιαφέρον των εγκληματικών ομάδων για τη διάπραξη απατών σε βάρος των συναλλασσομένων. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται ολοένα και περισσότερο η στρατολόγηση ατόμων για τη μεταφορά παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων (Money mules), οι οποίοι είτε εν γνώσει τους είτε εν αγνοία τους, μεταφέρουν αυτά σε λογαριασμούς τρίτων συνήθως χωρών, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια, νομιμοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα παράνομα κέρδη των δραστών.
- Η διακίνηση χρημάτων μέσω εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων (πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων), αποτελεί ομοίως σημαντικό τρόπο δράσης για τη νομιμοποίηση εσόδων. Το γεωγραφικό εύρος παροχής των υπηρεσιών των εν λόγω παρόχων, η χρήση μετρητών και ο περιστασιακός χαρακτήρας των συναλλαγών καθιστούν ελκυστικό τον κλάδο για σκοπούς Ξ.Χ., ενώ το επίπεδο απειλής για τον κλάδο αυξάνεται περαιτέρω λόγω της εκτεταμένης χρήσης αντιπροσώπων, οι περισσότεροι εκ των οποίων δεν προέρχονται από τον χρηματοπιστωτικό τομέα (π.χ. ιδιοκτήτες μίνι μάρκετ). Σύμφωνα με την Υπερεθνική Εκτίμηση Κινδύνου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων χρησιμοποιούνται από τους εγκληματίες, κυρίως λόγω του ότι οι υπηρεσίες εμβασμάτων είναι εύκολα προσβάσιμες και δεν προϋποθέτουν ιδιαίτερες γνώσεις ή τεχνικές για τη νομιμοποίηση εσόδων¹⁷. Στις περιπτώσεις αυτές, τα συναλλασσόμενα μέρη συνήθως χρησιμοποιούν πλαστά ή λανθασμένα στοιχεία για την πραγματοποίηση των συναλλαγών προκειμένου να μην αφήσουν κάποιου είδους αποτύπωμα (footprint) που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό τους από τις Αρχές επιβολής του νόμου.
- Επιπροσθέτως, ειδικά σε περιπτώσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών, διαπιστώνεται η χρήση άτυπων συστημάτων μεταφοράς κεφαλαίων (κυρίως hawalla). Το σύστημα αυτό

¹⁶ Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας (Οκτώβριος 2018) (Σελ. 37 - <https://www.astynomia.gr/file/2021/01/2021-enexyrodaneistes5.pdf>)

¹⁷ Έκθεση Εκτίμησης Εθνικού Κινδύνου για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας (Οκτώβριος 2018) (Σελ. 39- <https://www.astynomia.gr/file/2021/01/2021-enexyrodaneistes5.pdf>).

βασίζεται στην εμπιστοσύνη μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών (λόγω π.χ. κοινής εθνικής καταγωγής ή θρησκευματος), και λειτουργεί με διαμεσολαβητές «hawaladars», βασική αρχή των οποίων είναι η τιμή και η αξιοπιστία τους. Στην ουσία πρόκειται για μεταφορές χρημάτων χωρίς κίνηση κεφαλαίου, οι οποίες πραγματοποιούνται από ένα δίκτυο ανθρώπων σε διάφορα μέρη του κόσμου, οι οποίοι διακινούν χρήματα αποφεύγοντας τη μεσολάβηση τραπεζικών ιδρυμάτων (μην αφήνοντας τυχόν ίχνη), λειτουργώντας πίσω από επιχειρήσεις βιτρίνα (π.χ. κουρεία, καταστήματα ψιλικών, καταστήματα οικιακών ειδών κ.α., ιδιοκτησίας αλλοδαπών υπηκόων σε κεντρικά σημεία της Αθήνας κ.α.).

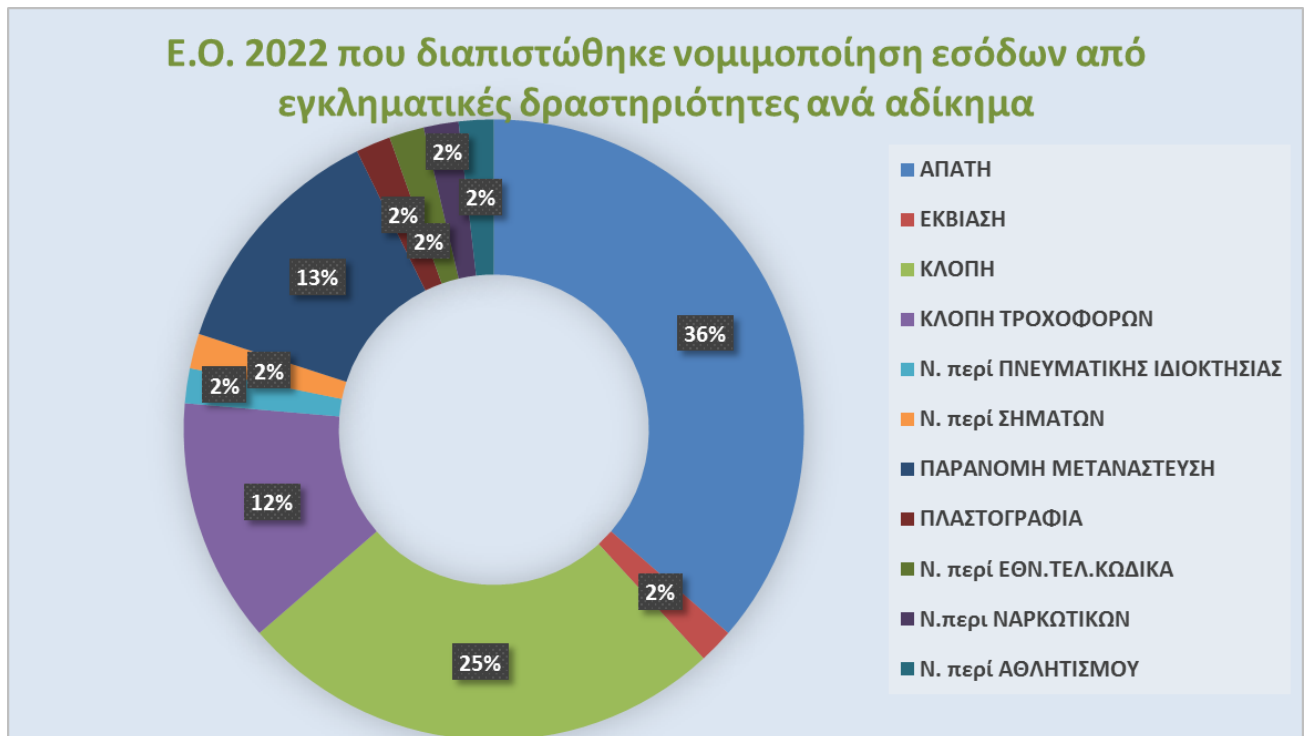
- Η σύσταση νομιμοφανών εταιρειών (legal business structures), οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο ως «βιτρίνα» για την απόκρυψη των εγκληματικών ενεργειών και τη διευκόλυνση αυτών (π.χ. νομιμοποίηση κλεμμένων οχημάτων/ανταλλακτικών αυτών, αλίευση πελατών κ.λπ.), όσο και για τη νομιμοποίηση των εσόδων τους μέσω εικονικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (π.χ. καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, καταστήματα εμπορίας ανταλλακτικών και μεταχειρισμένων αυτοκινήτων κ.λπ.) αποτελεί μία συχνά χρησιμοποιούμενη μέθοδο.
- Περαιτέρω, παρατηρείται η νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων μέσω της αγοράς αγαθών μεγάλης αξίας (π.χ. πολυτελή οχήματα, κοσμήματα κ.λπ.), της αγοράς ακίνητης περιουσίας, της χρήσης ψευδών βεβαιώσεων κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ και της εν γένει πολυτελούς διαβίωσης των εμπλεκομένων δραστών.

3.1.1. Εγκληματικές Ομάδες.

Το έτος 2022, διερευνήθηκαν συνολικά πενήντα έξι (56) υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αριθμός αυξημένος κατά **9,80%** σε σχέση με το έτος 2021¹⁸.

Στο ακόλουθο Γράφημα, παρουσιάζονται οι υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος του έτους 2022 στις οποίες διαπιστώθηκε Ξ.Χ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Η πλειοψηφία των υποθέσεων αφορούσε σε εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν στις απάτες και τις διαδικτυακές απάτες. Ακολουθούν οι κλοπές- διαρρήξεις, οι κλοπές τροχοφόρων, η παράνομη διακίνηση μεταναστών, η παράβαση της Νομοθεσίας περί Αθλητισμού («ντόπινγκ») και τα υπόλοιπα αδικήματα (εκβίαση, νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, περί σημάτων, πλαστογραφία, λαθρεμπόριο και περί ναρκωτικών).

Ειδικότερα, αναφορικά με τις μεθόδους που ανιχνεύτηκαν για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, προέκυψαν τα ακόλουθα:

- ❖ Σε τριάντα έξι (36) υποθέσεις (το **64%** του συνόλου των υποθέσεων), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση με τη χρήση βασικών μεθόδων «ξεπλύματος». Αυτό περιελάμβανε κυρίως την εν γένει πολυτελή διαβίωση των εμπλεκόμενων δραστών (συνήθως χωρίς καμία νόμιμη εργασία), την αγορά κινητής περιουσίας (κυρίως Ι.Χ.Ε. οχημάτων, τα οποία συνήθως μετά την απόκτησή τους τα χρησιμοποιούσαν για τις εγκληματικές τους

¹⁸ Σε επίπεδο οργανωμένου εγκλήματος, σύμφωνα και με τις προηγούμενες Εκθέσεις που εκπονήθηκαν από την Υπηρεσία μας, προέκυψε μια διαρκώς αυξανόμενη καταγραφή και διερεύνηση των σχετικών υποθέσεων. Ειδικότερα, το 2019 διερευνήθηκαν 42 υποθέσεις, το 2020 38, το 2021 51 υποθέσεις και το έτος 2022 56 υποθέσεις. Το φαινόμενο αυτό, συνδέεται και με το ότι οι αρμόδιες διωκτικές αρχές είναι πιο ευαισθητοποιημένες στην αναζήτηση των οικονομικών εσόδων των ε.ο., εφαρμόζοντας και τη μέθοδο «follow the money».

δραστηριότητες), ακίνητης περιουσίας (οικιών και ήδη υφιστάμενων και λειτουργούντων επιχειρήσεων) και τέλος (σε πολύ μικρότερο βαθμό) αγαθών μεγάλης αξίας (π.χ. κοσμήματα κ.λπ.).

- ❖ Σε οκτώ (8) υποθέσεις (**14%** επί του συνόλου των υποθέσεων), διαπιστώθηκε Ξ.Χ. με τη μέθοδο των money mules¹⁹.
- ❖ Σε έξι (6) υποθέσεις διαπιστώθηκε η χρήση άτυπων συστημάτων μεταφοράς κεφαλαίων (hawalla)²⁰.
- ❖ Σε τρεις (3) υποθέσεις, διαπιστώθηκε η διακίνηση χρημάτων μέσω εταιρειών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων (πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων).
- ❖ Σε δύο (2) υποθέσεις, διαπιστώθηκε το Ξ.Χ. μέσω της ίδρυσης εικονικών εταιρειών.
- ❖ Σε μία (1) υπόθεση διαπιστώθηκε Ξ.Χ. με τη χρήση κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ.

¹⁹ Ως μεταφορέας παράνομου χρήματος (money mule) χαρακτηρίζεται το άτομο που στρατολογείται από εγκληματίες για τη νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων. Ο μεταφορέας παράνομου χρήματος μεταφέρει παράνομα αποκτηθέντα χρήματα σε λογαριασμούς τρίτων, συνήθως σε άλλες χώρες, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια. Πηγές: <https://cyberalert.gr/money-mules/> και https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/gr_posters.pdf.

²⁰ Το Hawala είναι μια άτυπη εξω-τραπεζική μέθοδος μεταφοράς χρημάτων από ένα άτομο σε ένα άλλο με τη χρήση κωδικών επικοινωνίας, συνήθως σε διαφορετική πόλη ή/και χώρα, χωρίς την πραγματοποίηση κίνησης κεφαλαίου (περιγράφεται ως «μεταφορά χρημάτων χωρίς κίνηση χρημάτων»). Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο δράσης στο Κεφάλαιο της παράνομης Διακίνησης Μεταναστών.

3.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

3.2.1. Παρούσα κατάσταση.

Η Ελλάδα αποτελεί χώρα διέλευσης και προορισμού ναρκωτικών ουσιών για εγχώρια κατανάλωση. Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας την καθιστά σημαντική πύλη εισόδου προς την Ευρώπη, η οποία είναι μία ήπειρος που χαρακτηρίζεται ως μεγάλη αγορά ναρκωτικών σε παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας, με την εκτεταμένη ακτογραμμή, τον μεγάλο αριθμό νησιών, λιμένων και αεροδρομίων σε όλη την περιφέρειά της, δημιουργούν πρόσφορες συνθήκες δράσης για τις εγκληματικές οργανώσεις που εμπλέκονται στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

Πέραν των ανωτέρω, η γειτνίαση της Ελλάδας με χώρες οι οποίες αποτελούν χώρες προέλευσης – παραγωγής ή διέλευσης σημαντικών ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών, επηρεάζει τον όγκο των κατασχεθέντων ουσιών στη Χώρα μας. Η Αλβανία, αποτελεί έναν από τους κύριους προμηθευτές ακατέργαστης κάνναβης για τις χώρες της Ευρώπης, η Τουρκία είναι τμήμα του λεγόμενου «Νότιου Βαλκανικό Άξονα» που ενώνει τις περιοχές με τη μεγαλύτερη παραγωγή οπιούχων στον κόσμο, δηλαδή την Κεντρική Ασία (Αφγανιστάν, Πακιστάν κ.ά.) και τη Μέση Ανατολή, με τις χώρες της Βορειοδυτικής Ευρώπης, ενώ μέσω της θαλάσσιας οδού μεταφέρονται, με εμπορευματοκιβώτια, φορτία κοκαΐνης από χώρες της Λατινικής Αμερικής και κάνναβης από χώρες της Μέσης Ανατολής (δια της θαλάσσιας περιοχής νοτίως της Κρήτης).

Όπως και τα προηγούμενα έτη, το 2022, οι κύριες ναρκωτικές ουσίες, που διακινήθηκαν στη χώρα μας, με βάση τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις Διοικητικές Αρχές, είναι η κάνναβη, η ηρωίνη, η κοκαΐνη και σε μικρότερο βαθμό τα συνθετικά ναρκωτικά. Η συνολική εκτιμώμενη «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών (ανεξαρτήτως στοιχειοθέτησης ύπαρξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της έννοιας του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος) ξεπέρασε **το ποσό των 223 εκατομμυρίων ευρώ**, ενώ οι ποσότητες που κατασχέθηκαν στη Χώρα μας, καθώς και αυτές που εκτιμάται ότι διακινήθηκαν από εγκληματικές οργανώσεις, κατά το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησής τους έως την εξάρθρωσή τους από Διοικητικές Αρχές (υποθέσεις στις οποίες πληρούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος), θα μπορούσαν να τους αποφέρουν συνολικά έσοδα της τάξεως **των 85 εκατομμυρίων ευρώ** περίπου.

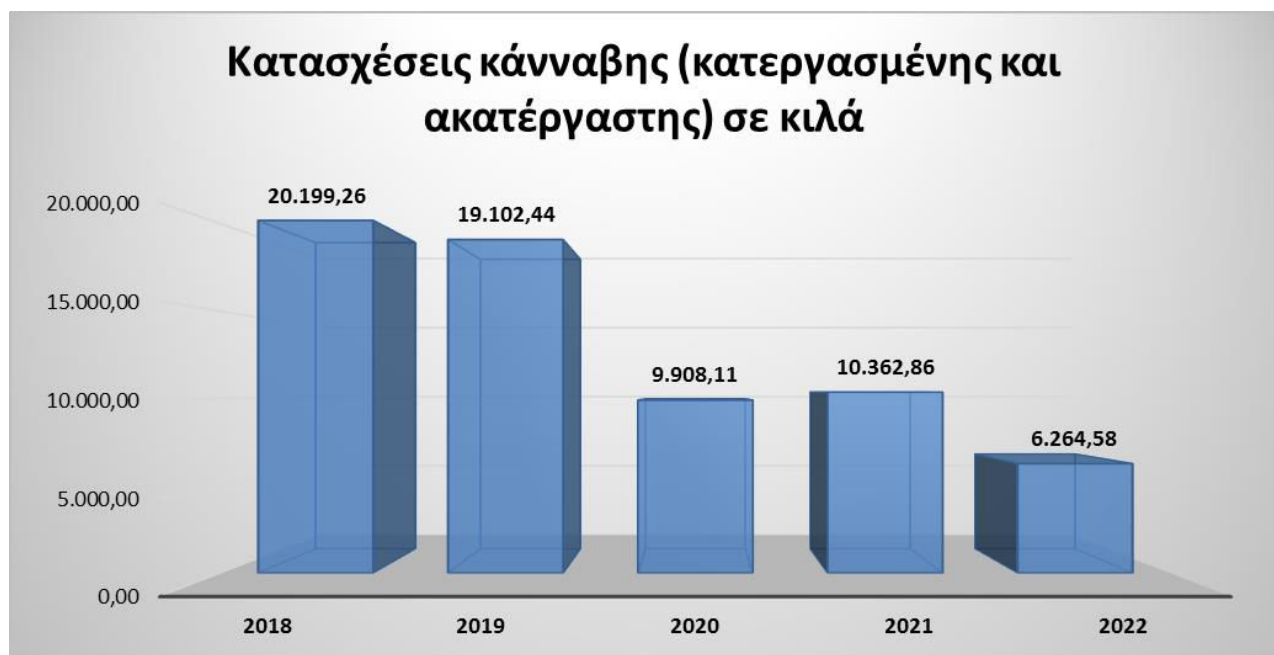
Στα ακόλουθα υποκεφάλαια, περιλαμβάνονται ανάλυση της εγκληματικής δράσης ανά ναρκωτική ουσία, στατιστικά στοιχεία και επιπρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της Χώρας μας, κατά το έτος 2022 και δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

3.2.1.1.Κάνναβη.

Σε **ευρωπαϊκό επίπεδο**, η κάνναβη (κυρίως η ακατέργαστη και δευτερευόντως η κατεργασμένη) αποτελεί τη μεγαλύτερη αγορά ναρκωτικών ουσιών, λαμβανομένων υπόψη των ετήσιων κατασχεθεισών ποσοτήτων και την οικονομική αξία στην οποία αυτές αντιστοιχούν. Στις χώρες της Ε.Ε. όπου διαπιστώνεται μικρής ή μεγαλύτερης κλίμακας παραγωγή **ακατέργαστης κάνναβης**, η καλλιέργεια, λαμβάνει χώρα, πρωτίστως, σε εσωτερικούς χώρους, με χρήση τεχνολογικού εξοπλισμού, που εξομοιώνουν, και σε κάποιες περιπτώσεις, βελτιώνουν τις συνθήκες εξωτερικού περιβάλλοντος. Η κάνναβη που καλλιεργείται σε εξωτερικούς χώρους στην Ευρώπη, εντοπίζεται κυρίως σε μεσογειακές χώρες, με την Αλβανία, να παραμένει η σημαντικότερη πηγή ακατέργαστης κάνναβης εξωτερικής καλλιέργειας. Η κύρια πηγή **κατεργασμένης κάνναβης** που διακινείται στην Ε.Ε., είναι το Μαρόκο, αλλά ποσότητες προέρχονται, επίσης, από το Αφγανιστάν, τον Λίβανο και τη Συρία.

Στην **Ελλάδα**, το έτος 2022, καταγράφηκε **μείωση κατά 39,55%** σε σχέση με το έτος 2021 στη συνολική ποσότητα κάνναβης (κατεργασμένης και ακατέργαστης) που κατασχέθηκε από τις Αρχές επιβολής του νόμου. Συγκεκριμένα, **κατασχέθηκαν 6.264,578 κιλά** έναντι 10.362,86 κιλών το 2021. Στο ακόλουθο γράφημα αποτυπώνονται οι ετήσιες ποσότητες κάνναβης που κατασχέθηκαν κατά την τελευταία πενταετία (2018-2022) στη Χώρα μας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

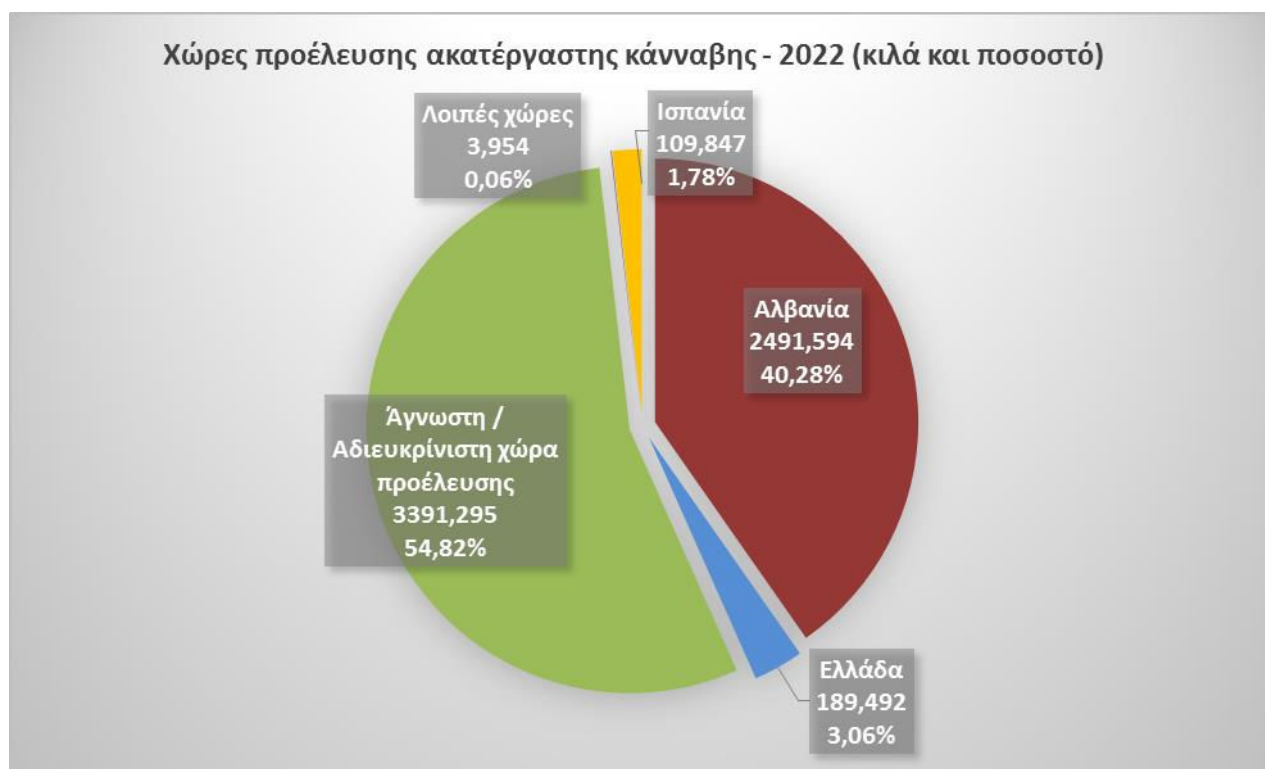
Η Ελλάδα, αποτελεί χώρα παραγωγής περιορισμένων ποσοτήτων κάνναβης, για κάλυψη, κυρίως, εγχώριας ζήτησης. Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, ως συνορεύον κράτος με την Αλβανία, αποτελεί χώρα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για εγκληματικά δίκτυα που αποσκοπούν στη μεταφορά σημαντικών ποσοτήτων κάνναβης σε λοιπές ευρωπαϊκές χώρες, μέσω του άξονα Ελλάδας – Ιταλίας.

Συνεπακόλουθα, το ποσοστό της κατασχεμένης κάνναβης προερχόμενης από την Αλβανία το 2022, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, παραμένει υψηλό (40,28% επί των συνολικών

ποσοτήτων που κατασχέθηκαν, έναντι **40,84%** το 2021, **48%** το 2020, **52,40%** το 2019 και **62%** το 2018). Επιπρόσθετα, για μεγάλο αριθμό κατασχέσεων (το 54,82% του συνόλου, ήτοι 3.391,298 κιλά), δεν προέκυψαν σαφείς ενδείξεις για τη χώρα προέλευσης, εντούτοις, πιθανολογείται ότι ήταν κυρίως η Αλβανία, καθώς οι κατασχέσεις πραγματοποιήθηκαν σε περιοχές που βρίσκονται κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα χωρών προέλευσης των κατασχεμένων ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Η ποσότητα κάνναβης που κατασχέθηκε και εξακριβώθηκε ότι η χώρα προέλευσής της ήταν η Ελλάδα, ήταν 189,492 κιλά και αποτέλεσε το **3,06%** επί της συνολικής κατασχεθείσας ποσότητας. Οι μεγαλύτερες - σε συνολικές ποσότητες - κατασχέσεις κάνναβης πραγματοποιήθηκαν κατά σειρά από τις Υπηρεσίες της Ηλείας, της Αττικής, της Θεσπρωτίας, των Ιωαννίνων, της Θεσσαλονίκης και της Καστοριάς. Πρόκειται επομένως, μεταξύ άλλων, για Υπηρεσίες (πλην Αττικής και Θεσσαλονίκης) οι οποίες εδρεύουν στις Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας που βρίσκονται πιο κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα.

Ο συνολικός αριθμός των κατηγορηθέντων ατόμων, αυξήθηκε σε ποσοστό **1,09%** σε σχέση με το έτος 2021 (9.093²¹ άτομα το έτος 2022, έναντι 8.995 το 2021), εκ των οποίων οι **ημεδαποί** ήταν η πλειοψηφία (σε ποσοστό **73,34%**), ακολουθούμενοι από **Αλβανούς** υπηκόους (σε ποσοστό **9,73%**).

Καλλιέργεια Κάνναβης: Ο συνολικός αριθμός καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας, από τις Αρχές επιβολής του νόμου, το έτος 2022, ήταν **44.544** τεμάχια, εμφανίζοντας **μείωση** σε σχέση με το έτος 2021 (κατά 49,35%). Επιπρόσθετα, **μείωση**

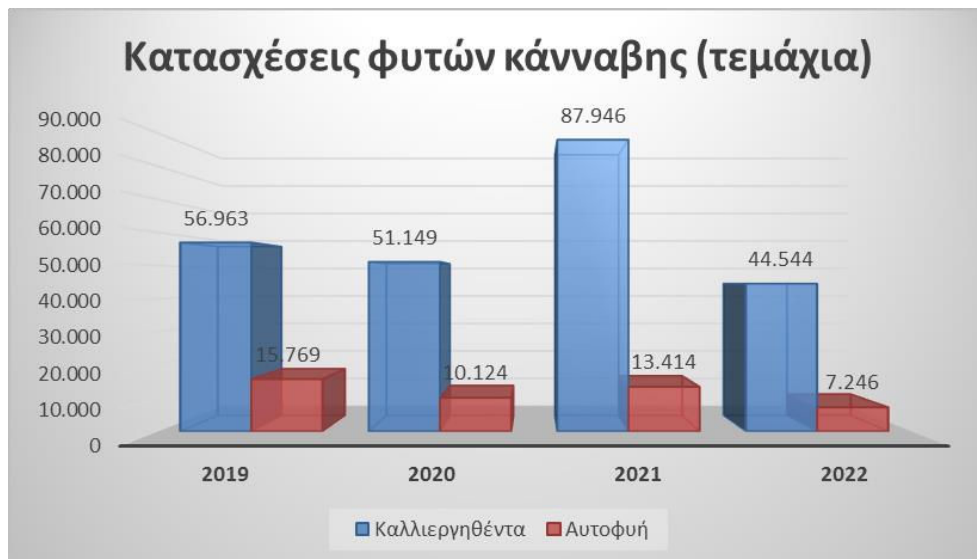
²¹ Επισημαίνεται ότι, ο αριθμός αυτός αφορά κυρίως σε δράστες που κατηγορήθηκαν για χρήση – κατοχή κάνναβης και δευτερευόντως σε διακινητές.

κατά 45,98%, διαπιστώθηκε στις κατασχέσεις των αυτοφυών δενδρυλλίων (7.246 τεμάχια το 2022 έναντι 13.414 τεμαχίων κατά το έτος 2021). Ομοίως, **μειωμένος** εμφανίζεται ο αριθμός των σχετικών υποθέσεων κατασχέσεων (καλλιεργηθέντα), σε σχέση με το έτος 2021 (κατά **20,06%** και **538** υποθέσεις το 2022 έναντι **673** υποθέσεων το 2021). Τέλος, μείωση καταγράφηκε και στον αριθμό των κατηγορηθέντων ατόμων, κατά **45,31%**, σε σχέση με το έτος 2020 (**490** άτομα το 2022 έναντι **896** το 2020). Η πλειοψηφία των συλληφθέντων, ήταν **Έλληνες** σε ποσοστό **64,28%** και ακολούθως **Αλβανοί** σε ποσοστό **13,46%**.

Όσον αφορά στα καλλιεργηθέντα δενδρύλλια κάνναβης, εντοπίστηκαν μεγάλες φυτείες σε δυσπρόσιτες δασικές περιοχές, με πυκνή βλάστηση. Χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, ειδικά διαμορφωμένες και περιφραγμένες εγκαταστάσεις, οι οποίες περιελάμβαναν συχνά χώρο διαμονής και παρατηρητήριο, καθώς και αυτοσχέδια συστήματα ποτίσματος, που αντλούσαν νερό από αυτοσχέδιες ή πλαστικές δεξαμενές, χειμάρρους, πηγές, ποταμούς ή το τοπικό δημόσιο σύστημα ύδρευσης. Επιπλέον, σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, οι δράστες προέβαιναν σε αποξήρανση των φυτών, ώστε ακολούθως να προβούν στα επόμενα στάδια του διαχωρισμού και της διακίνησης. Αναφορικά με τη μέθοδο της καλλιέργειας των φυτών σε εσωτερικούς χώρους, οι δράστες, συνήθως, είχαν εγκαταστήσει τεχνολογικό εξοπλισμό που προσομοίωνε κατάλληλες συνθήκες ανάπτυξης των δενδρυλλίων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συνήθως εντός οικιών.

Παρακάτω, παρατίθενται γράφημα με τον αριθμό των κατασχέσεων φυτών κάνναβης στην επικράτεια, κατά τα έτη 2019-2022.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Διακίνηση κάνναβης: Κατά το προηγούμενο έτος, η διακίνηση κάνναβης με τελικό ή ενδιάμεσο προορισμό την χώρα μας, πραγματοποιήθηκε ως ακολούθως:

- Μέσω αφύλακτων διαβάσεων στα βόρεια σύνορα της χώρας: μέλη εγκληματικών ομάδων, μετέφεραν πεζή ή με ζώα, ταξιδιωτικούς σακούς με συσκευασίες ακατέργαστης κάνναβης, μέσα από δασώδεις, δύσβατες και ερημικές περιοχές, κυρίως των ελληνο-αλβανικών

συνόρων. Ακολούθως, τις απέκρυπταν, προκειμένου να παραλειφθούν από έτερα μέλη εγκληματικών ομάδων, για περαιτέρω διακίνηση στην ελληνική επικράτεια.

- Με ΙΧΕ, ΙΧΦ και ΔΧΦ (τύπου κλούβας) οχήματα: στον χώρο αποσκευών ή σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες οχημάτων, προερχόμενων, κυρίως, από περιοχές κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα ή μέσω του οδικού δικτύου της Βορειοδυτικής και Δυτικής Ελλάδας. Σε κάποιες περιπτώσεις, τα μέσα μεταφοράς ήταν μισθωμένα, κλεμμένα, με πινακίδες παραποιημένες ή άλλου οχήματος και σε κάποιες άλλες, προπορευόταν άλλο όχημα, ως προπομπός. Σε μία περίπτωση, χρησιμοποιήθηκε ασθενοφόρο όχημα, προερχόμενο από τα ελληνοαλβανικά σύνορα.
- Με ΔΧΦ οχήματα (τράκτορας/επικαθήμενο): στον χώρο του φορτίου, στο επικαθήμενο, στην καμπίνα του οδηγού και σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες (με προέλευση την Τουρκία ή την Ισπανία, μέσω του λιμένα της Πάτρας).
- Μέσω του ποταμού Έβρου: επιχειρήθηκε η εισαγωγή από την Τουρκία στην Ελλάδα, με λέμβο, ποσοτήτων κατεργασμένης κάνναβης, από ομάδες παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών. Επίσης, διαπιστώθηκε απόπειρα εξαγωγής προς την Τουρκία ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης.
- Μέσω θεσμοθετημένου σημείου διέλευσης προς Τουρκία: σε ειδικά διαμορφωμένη κρύπτη ΙΧΕ οχήματος.
- Με ταχυδρομικά δέματα: μέσω ταχυδρομείου και εταιρειών ταχυμεταφορών, σε δέματα, με προορισμό την Ελλάδα (από ΗΠΑ, Βέλγιο, Ισπανία, Γαλλία και Σιέρα Λεόν) ή προέλευση την Ελλάδα (προς Ισπανία).

3.2.1.2. Κοκαΐνη.

Η κοκαΐνη είναι ένα φυσικό προϊόν που εξάγεται από τα φύλλα του φυτού «ερυθρόξυλο κόκα» (*Erythroxylon coca*). Πρόκειται για τροπικό θάμνο που καλλιεργείται ευρέως στην κορυφογραμμή των Άνδεων στη Νότια Αμερική (Κολομβία, Περού και Βολιβία) και είναι η μόνη γνωστή φυσική πηγή κοκαΐνης. Τα φύλλα κόκας χρησιμοποιήθηκαν ως διεγερτικό από ιθαγενείς της Νότιας Αμερικής από τους ιστορικούς χρόνους και η κοκαΐνη χρησιμοποιήθηκε ως διεγερτικό του κεντρικού νευρικού συστήματος (ΚΝΣ) από τα πρώτα χρόνια του εικοστού αιώνα.

Η Ευρώπη, μαζί με την αγορά της Βόρειας Αμερικής, έχουν αναδειχθεί στους δύο κυριότερους προορισμούς των ποσοτήτων που παράγονται σε παγκόσμιο επίπεδο. Η τάση που αφορά στην χρήση της εν λόγω ναρκωτικής ουσίας και καταγράφεται τα τελευταία έτη στα περισσότερα κράτη μέλη, είναι σταθερά αυξητική και την παρούσα χρονική περίοδο, η διαθεσιμότητά της στην ευρωπαϊκή αγορά βρίσκεται στο υψηλότερο, ιστορικά, επίπεδο²².

Η διακίνηση με προορισμό την Ευρώπη, πραγματοποιείται σε μεγάλες ποσότητες, κυρίως δια θαλάσσης, από παραθαλάσσιες περιοχές/λιμένες χωρών της Νότιας Αμερικής και των Νησιών της Καραϊβικής (κυρίως από τη Βραζιλία, το Εκουαδόρ και την Κολομβία), εκμεταλλεζόμενη το νόμιμο εμπόριο μέσω εμπορευματοκιβωτίων. Τα κύρια σημεία εισόδου της κοκαΐνης, που διακινείται δια θαλάσσης από την Λατινική Αμερική προς τη Νότια Ευρώπη, είτε απευθείας, είτε μέσω της Δυτικής Αφρικής και της Μεσογείου, είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Αντίστοιχα, τα σημεία εισόδου κοκαΐνης δια θαλάσσης στη Βόρεια Ευρώπη είναι, κυρίως, η Ολλανδία, το Βέλγιο και η Γερμανία και στη συνέχεια, οι ποσότητες προωθούνται στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Τα τελευταία έτη, καταγράφεται αύξηση των περιπτώσεων, κατά τις οποίες, πέραν από τα μεγάλα κεντρικά λιμάνια χωρών που προαναφέρθηκαν, προτιμώνται μικρότεροι περιφερειακοί λιμένες, λόγω ενδεχόμενης απουσίας ισχυρών ελέγχων από τις διωκτικές αρχές. Για μικρότερες ποσότητες κοκαΐνης, η διακίνηση προς την Ευρώπη πραγματοποιείται, μέσω της αεροπορικής οδού, από χώρες της Νότιας Αμερικής. Οι ποσότητες κοκαΐνης, συσκευάζονται επιμελώς και τοποθετούνται στις αποσκευές επιβατών/δραστών σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, τα ναρκωτικά μεταφέρονται ενδοσωματικά. Επίσης, καταγράφεται αύξηση των περιπτώσεων διακίνησης μέσω απευθείας πτήσεων με ιδιωτικά αεροσκάφη, καθώς και προτίμησης περιφερειακών και μικρότερων αερολιμένων, αποσκοπώντας σε μειωμένη παρουσία διωκτικών αρχών.

Η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και των πολυάριθμων λιμένων της, αποτελεί, όπως προαναφέρθηκε χώρα διέλευσης, πρωτίστως, για τη θαλάσσια μεταφορά κοκαΐνης, είτε απευθείας από τις χώρες παραγωγής της, είτε μέσω άλλων ενδιάμεσων λιμένων της Μεσογείου. Τα φορτία κοκαΐνης διακινούνται με πλοία εντός εμπορευματοκιβωτίων (Containers) με την κάλυψη νόμιμου φορτίου. Οι ποσότητες με προορισμό την Ελλάδα, προορίζονται κυρίως για διαμετακόμιση σε άλλες χώρες της Ευρώπης και δευτερευόντως για εγχώρια κατανάλωσης.

²² Πηγή: European Drug Report 2023: Trends and Developments

Στο παρακάτω γράφημα, στο οποίο εμφανίζεται η προέλευση των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν, επιβεβαιώνεται το συμπέρασμα ότι, μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης μεταφέρονται και διακινούνται απευθείας από χώρες της Νοτίου - Κεντρικής Αμερικής. Το ποσοστό της κατασχεμένης κοκαΐνης προερχόμενης απευθείας από χώρες της Λατινικής Αμερικής το 2022 ήταν **60,77%**. Αξίζει να σημειωθεί ότι, το αντίστοιχο ποσοστό κατά το προηγούμενο έτος (2021) ήταν παρόμοιο (60,69%), γεγονός που καταδεικνύει τη σταθερότητα στον τρόπο δράσης των εγκληματικών δικτύων, τα οποία επιχειρούν τη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων από τις χώρες παραγωγής προς την ευρωπαϊκή ήπειρο, μέσω θαλάσσης.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Από το παραπάνω γράφημα, προκύπτει ότι, κατά το 2022, το μεγαλύτερο ποσοστό των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν από τις ελληνικές Διοικητικές Αρχές, προερχόταν από την Κολομβία και ακολούθως το Εκουαδόρ και τη Νότια Αφρική.

Η συνολική ποσότητα κοκαΐνης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας, το έτος 2022, ήταν **899,688** κιλά, εμφανίζοντας **μείωση** σε σχέση με το 2021 (κατά 17,14%).

Στο παρακάτω Γράφημα, παρατίθενται οι ετήσιες κατασχέσεις κοκαΐνης κατά τα έτη 2015 – 2022. Η σημαντική αύξηση που καταγράφεται την τελευταία τετραετία (2019 - 2022), συγκριτικά με την προηγούμενη (2015 - 2018), συνάδει με την πανευρωπαϊκή αύξηση που διαπιστώνεται τα τελευταία έτη στην Ευρώπη, όπου καταγράφονται ιστορικά υψηλά συνολικών κατασχέσεων κοκαΐνης.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Το μεγαλύτερο μέρος των κατασχέσεων πραγματοποιήθηκε, κυρίως, από τις Υπηρεσίες των αρμόδιων Διοικητικών Αρχών της Αττικής (49,16%), της Θεσσαλονίκης (45,01%) και ακολούθως περιοχών, όπου βρίσκονται μεγάλοι λιμένες εισόδου – εξόδου από και προς τη Χώρα (Αχαΐα και Θεσπρωτία). Όσον αφορά τους κατηγορηθέντες (το μεγαλύτερο μέρος των οποίων κατηγορήθηκαν για χρήση – κατοχή κοκαΐνης και πολύ μικρότερο για διακίνηση), ήταν ημεδαποί κατά 62,29% και ακολούθως, Αλβανοί κατά 18,73%.

Οι τρόποι (και τα μέσα) που παρατηρήθηκαν στη διακίνηση - εισαγωγή κοκαΐνης στη χώρα μας κατά το έτος 2022 ήταν οι ακόλουθοι:

- Με εμπορευματοκιβώτια: προερχόμενα από το Εκουαδόρ, τη Νότια Αφρική, την Κολομβία και την Κόστα Ρίκα., έμφορτα με μπάνανες και επιμελώς κρυμμένα είτε εντός του φορτίου, είτε σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες.
- Με ΔΧΦ οχήματα (τράκτορας / επικαθήμενο): μέσω των λιμένων της Ηγουμενίτσας και της Πάτρας, σε οχήματα προερχόμενα από την Ολλανδία και το Βέλγιο.
- Αεροπορικώς: μέσω του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος». Οι ναρκωτικές ουσίες, είχαν αποκρυφθεί σε αποσκευές επιβατών ή ενδοσωματικά.
- Με ταχυδρομικά δέματα: μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό την Ελλάδα, προερχόμενα από την Κολομβία, τη Γερμανία και την Αργεντινή, αλλά και με προέλευση την Ελλάδα και τελικό προορισμό την Αυστραλία.
- Με ΙΧΕ οχήματα (σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες), ταξί και μοτοσυκλέτες: αποσκοπώντας στη διακίνηση ή την προώθηση από τα εγκληματικά δίκτυα στο εσωτερικό της χώρας.

3.2.1.3. Ηρωίνη.

Η μεγαλύτερη ποσότητα ηρωίνης που καταναλώνεται στην Ευρώπη, παρασκευάζεται από όπιο, που καλλιεργείται σε χώρες της νοτιοδυτικής Ασίας και κυρίως στο Αφγανιστάν, το Πακιστάν και το Ιράν. Ο κύριος δρόμος μεταφοράς προς την Ευρώπη, είναι η λεγόμενη βαλκανική οδός, η οποία περιλαμβάνει τη διέλευση, αρχικά από την Τουρκία και ακολούθως, από διάφορες χώρες της βαλκανικής χερσονήσου, με τη χρήση, πρωτίστως, φορτηγών οχημάτων, αποκρυμμένη σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες εντός του νόμιμου φορτίου. Σε μικρότερο βαθμό, έχει παρατηρηθεί, μεταφορά ηρωίνης από τις προαναφερόμενες ασιατικές αλλά επιπλέον και από αφρικανικές χώρες προς την Ευρώπη, μέσω της αεροπορικής οδού, σε διαμορφωμένες κρύπτες σε αποσκευές επιβατών ή ενδοσωματικά, καθώς και μέσω αποστολών ταχυδρομικών δεμάτων. Η διακίνηση της ηρωίνης δια της χερσαίας οδού, προϋποθέτει, εξ ορισμού, τη διέλευση από διάφορες χώρες, μεταξύ αρχικής χώρας εξαγωγής και τελικού προορισμού, η οποία οδηγεί στη δραστηριοποίηση εγκληματικών ομάδων με μέλη διαφορετικής υπηκοότητας, που σχετίζονται, συνήθως, με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης.

Επιπρόσθετα, τα τελευταία έτη, στο πλαίσιο αύξησης του αριθμού των παράνομων εργαστηρίων παρασκευής συνθετικών ναρκωτικών στην Ευρώπη, έχει παρατηρηθεί αυξημένη παραγωγή συνθετικών οπιοειδών, τα οποία σε ορισμένα κράτη, σταδιακά, έχουν αντικαταστήσει την ηρωίνη, λόγω χαμηλότερης τιμής και αυξημένης δραστηριότητας. Σε άλλες περιπτώσεις, κατόπιν επεξεργασίας σε αντίστοιχα εργαστήρια, μορφίνη μετατρέπεται χημικά σε ηρωίνη.

Η Ελλάδα αποτελεί, κατά κύριο λόγο, χώρα διέλευσης (λόγω της γεωγραφικής της θέσης) και, σε δευτερεύοντα βαθμό, χώρα προορισμού της ηρωίνης. Οι κατασχέσεις ηρωίνης, παρουσίασαν **μείωση** το έτος 2022 κατά **61,66%**, συγκριτικά με το έτος 2021 (139,710 κιλά έναντι 364,402 κιλών το 2021) και αποτελούν τις χαμηλότερες κατασχεθείσες ποσότητες των τελευταίων ετών. Παρακάτω παρατίθεται γράφημα με τις συνολικές κατασχέσεις ηρωίνης κατά τα έτη 2015-2022.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Από τις προαναφερθείσες ποσότητες, το μεγαλύτερο μέρος των κατασχέσεων πραγματοποιήθηκε στα μεγάλα αστικά κέντρα της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και ακολούθως, από Υπηρεσίες στην περιοχή του Έβρου. Η διαχρονική αυτή διαπίστωση, επιβεβαιώνει το ρόλο της γειτονικής Τουρκίας ως σημαντικής χώρας διέλευσης των ποσοτήτων που μεταφέρονται από λοιπές χώρες παραγωγούς της Ασίας. Προς επίρρωση των ανωτέρω, η Τουρκία αποτελεί και την κύρια χώρα προέλευσης των ποσοτήτων ηρωίνης που κατασχέθηκαν (ποσοστό 10,74% επί των συνολικών ποσοτήτων), για τις οποίες υπήρχαν επαρκείς ενδείξεις ώστε να εξακριβωθεί η προέλευσή τους.

Οι **τρόποι και τα μέσα** που παρατηρήθηκαν στη **διακίνηση** και την **εισαγωγή** ηρωίνης στη Χώρα μας κατά το έτος 2022, ήταν τα ακόλουθα:

- **ΙΧΕ οχήματα:** οι συσκευασίες ήταν τοποθετημένες σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες και η μεταφορά πραγματοποιούνταν εντός των μεγάλων αστικών κέντρων και στα εθνικά οδικά δίκτυα. Επιπλέον, χρησιμοποιούνταν και συνήθη μέσα μαζικής μεταφοράς (ΚΤΕΛ, τρένα, επιβατηγά πλοία κ.λπ.).
- **Φ/Γ όχημα** (τράκτορας – επικαθήμενο), με προέλευση την Τουρκία.
- **Λέμβοι:** από την Τουρκία, μέσω του ποταμού Έβρου, από ομάδες παράνομων μεταναστών και μέλη εγκληματικών ομάδων.
- **Ταχυδρομικά δέματα:** μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα, με προορισμό την Ελλάδα, προερχόμενα από Νότια Αφρική, Κένυα, Τανζανία, Μπουρουντί και Κονγκό.

3.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.

Τα συνθετικά ναρκωτικά, αποτελούν κατηγορία ουσιών, οι οποίες παρασκευάζονται εξ' ολοκλήρου σε παράνομα εργαστήρια και ως εκ τούτου η παραγωγή τους δεν περιορίζεται γεωγραφικά (όπως ισχύει για την ηρωίνη ή την κοκαΐνη), καθόσον η διαδικασία δεν περιλαμβάνει την εκχύλιση των δραστικών συστατικών από τα φυτά, που πρέπει να καλλιεργηθούν σε ορισμένες συνθήκες για να αναπτυχθούν. Τα πιο δημοφιλή συνθετικά ναρκωτικά είναι οι **αμφεταμίνες**, οι **μεθαμφεταμίνες**, το **MDMA**, το **LSD**, οι **συνθετικές εκδοχές της κάνναβης και των οπιοειδών κ.ά.**

Η κατάσταση στην Ευρώπη:

Η Ευρώπη έχει κομβικό ρόλο στην παραγωγή και διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών σε όλο τον κόσμο. Την τελευταία δεκαετία, παρατηρήθηκε μια εκθετική αύξηση της παραγωγής, της διακίνησης και της κατανάλωσης συνθετικών ναρκωτικών στην Ε.Ε.. Δεδομένα από την ανάλυση λυμάτων σε 59 ευρωπαϊκές πόλεις που παρείχαν αντίστοιχες πληροφορίες για τα έτη 2021 και 2022, έδειξαν αύξηση, στα δύο τρίτα αυτών, στα υπολείμματα μεθαμφεταμίνης που εντοπίστηκαν²³. Ειδικότερα, η Ολλανδία και το Βέλγιο, κυριαρχούν στην παρασκευή και διανομή αμφεταμίνης, μεθαμφεταμίνης και MDMA. Ωστόσο, έχουν εντοπιστεί παράνομα εργαστήρια σε αρκετές χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στη Σκανδιναβία. Η παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, πραγματοποιείται σε παράνομα εργαστήρια που εγκαθίστανται, κυρίως σε ιδιωτικές κατοικίες, δωμάτια ξενοδοχείων, διαμερίσματα, αποθήκες, γκαράζ, βιομηχανικούς χώρους, εμπορευματοκιβώτια κ.ά.. Επιλέγονται, συνήθως, αραιοκατοικημένες περιοχές και λαμβάνονται αυξημένα μέτρα αποτροπής ελέγχου, κυρίως με κάμερες παρακολούθησης. Ο εξειδικευμένος εξοπλισμός που συναντάται σε χώρους παράνομης παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών, μπορεί να έχει παραχθεί εμπορικά για νόμιμη βιομηχανική χρήση ή να έχει κατασκευαστεί κατά παραγγελία από ειδικούς (συνήθως μηχανικούς), οι οποίοι συχνά συνεργάζονται με τις εγκληματικές οργανώσεις. Η μεγάλης κλίμακας παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, ιδίως εκείνων που προέρχονται από την Ολλανδία και το Βέλγιο, διανέμονται σε παγκόσμιο επίπεδο, τόσο εκτός ΕΕ, όσο και για την κάλυψη της ζήτησης στις ευρωπαϊκές αγορές.

Πρόδρομες χημικές ουσίες:

Για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, χρησιμοποιούνται πρόδρομες χημικές ουσίες. Το γεγονός αυτό προσφέρει ευελιξία, λόγω του πλήθους των χημικών ουσιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι πρόδρομες ουσίες, συχνά, έχουν νόμιμη χρήση (σε φαρμακευτικούς και βιομηχανικούς κλάδους), γεγονός που προσφέρει στις Διοικητικές Αρχές τη δυνατότητα αυτοματοποιημένου ελέγχου της διακίνησής τους. Χρησιμοποιούνται, ωστόσο και μη ελεγχόμενες χημικές ουσίες για την παραγωγή πρόδρομων ουσιών (προ-πρόδρομες). Χώρες παραγωγής είναι, κατά κύριο λόγο, η Κίνα και η Ινδία και δευτερευόντως, οι χώρες της

²³ Πηγή: European Drug Report 2023: Trends and Developments

ανατολικής Ευρώπης. Κύρια σημεία εισόδου στην Ευρώπη, είναι οι εμπορικοί λιμένες της Ολλανδίας και του Βελγίου.

Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες:

Ειδική κατηγορία αποτελούν οι Νέες Ψυχοδραστικές (ή Ψυχοτρόπες) Ουσίες. Ο όρος «νέες ψυχοδραστικές ουσίες», καλύπτει ένα ευρύ φάσμα τύπων ουσιών, που δεν ελέγχονται από διεθνείς συμφωνίες ελέγχου ναρκωτικών, αν και ορισμένες από αυτές, ενδέχεται να υπόκεινται σε εθνικά ρυθμιστικά μέτρα. Η αγορά νέων ψυχοδραστικών ουσιών, χαρακτηρίζεται από τον πολύ μεγάλο αριθμό ουσιών που εμφανίζονται ετησίως σε αυτήν την κατηγορία. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι Ν.Ψ.Ο., παράγονται σε μεγάλες ποσότητες, από επιχειρήσεις χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων στην Κίνα. Από εκεί, μεταφέρονται στην Ευρώπη, όπου μεταποιούνται σε προϊόντα, συσκευάζονται και πωλούνται, ενίοτε μάλιστα και απροκάλυπτα σε συμβατικά καταστήματα. Παρότι οι περιοριστικοί όροι έχουν μειώσει την απροκάλυπτη πώληση των προϊόντων αυτών σε κάποιες χώρες, δεν αποκλείεται να συνεχίζουν να διατίθενται πιο συγκεκριμένα (μέσω διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης, από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ορισμένες φορές από προμηθευτές του εμπορίου, οι οποίοι τα προωθούν στην αγορά ως «νόμιμα» υποκατάστατα παράνομων ναρκωτικών). Οι νέες ψυχοδραστικές ουσίες χρησιμοποιούνται από διάφορες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που λαμβάνουν ναρκωτικά για ψυχαγωγικούς λόγους. Επίσης, ορισμένες από αυτές τις ουσίες, λόγω του σχετικά χαμηλού κόστους τους και της υψηλής δραστηριότητάς τους, χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο από περιθωριοποιημένες ομάδες, για παράδειγμα από άστεγους ή από άτομα με μακροχρόνια και ιδιαιτέρως προβληματική χρήση ναρκωτικών.

Η κατάσταση στην Ελλάδα:

Η Ελλάδα, αποτελεί κυρίως χώρα διέλευσης ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών και δευτερευόντως, χώρα προορισμού για εγχώρια κατανάλωση, καθώς η διακίνηση και η χρήση των συνθετικών ναρκωτικών, δεν βρίσκεται στα επίπεδα άλλων κρατών. Κατά το έτος 2022, οι σημαντικότερες κατασχέσεις, αφορούσαν σε ποσότητες κρυσταλλικής μεθαμφεταμίνης, μεθαμφεταμίνης (κυρίως σε υγρή μορφή) και σε δισκία Cartagon²⁴. Η εκτιμώμενη, συνολική, «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών, κατά το έτος 2022, ξεπέρασε το ποσό των 2,9 εκατομμυρίων ευρώ.

²⁴ Οι μεγαλύτερες ποσότητες που κατασχέθηκαν ήταν 351.483 δισκία Cartagon, 40,8 κιλά μεθαμφεταμίνης, 16,44 κιλά κρυσταλλικής μεθαμφεταμίνης και 20,948 κιλά MDMA. ΠΗΓΗ: Συντονιστικό Όργανο Δίωξης Ναρκωτικών – Εθνική Μονάδα Πληροφοριών (ΣΟΔΝ-ΕΜΠ)

3.2.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αρ. ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
82	<ul style="list-style-type: none"> • Κλοπή • Νομοθεσία Περί όπλων • Πλαστογραφία • Πλαστογραφία πιστοποιητικών • Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα • Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης • Εκβίαση • Απάτη • Ληστεία 	34	22	27	<p>Προέλευσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αλβανία • Εκουαδόρ • Κολομβία • Ισπανία • Ελλάδα, • Τουρκία • Νότιος Αφρική • Ολλανδία <p>Ενδιάμεσες (transit):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλάδα, <p>Προορισμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλάδα • Κράτη – μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης • Η.Π.Α.

Τα εγκληματικά δίκτυα των ναρκωτικών, σε **παγκόσμιο επίπεδο**, παρουσιάζουν υψηλή προσαρμοστικότητα στην αντιμετώπιση των ενεργειών που καταβάλουν οι Αρχές επιβολής του νόμου για την εξάρθρωσή τους. Το έργο των δικτυικών αρχών, καθίσταται διαρκώς πολυσχιδέστερο, όσον αφορά τον εντοπισμό και την εξιχνίαση των νέων μεθόδων δράσης που επιστρατεύονται από τις εγκληματικές οργανώσεις, για την τέλεση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Τα οικονομικά κέρδη και η υψηλή τεχνογνωσία, τους επιτρέπουν να επενδύουν σε μέσα διακίνησης (αεροσκάφη, οχήματα, πλοία, ταχύπλοα κ.α.), σε τεχνολογίες (τηλεπικοινωνίες, διαδικτυακές υπηρεσίες κ.α.) και σε «συνεργασίες» με στελέχη των κρατικών μηχανισμών, αναζητώντας το στρατηγικό πλεονέκτημα. Επιπρόσθετα, δεν διστάζουν να προβαίνουν σε επιθετικές ενέργειες, τόσο κατά των αρχών επιβολής του νόμου, όσο και κατά αντιπάλων εγκληματικών οργανώσεων, προκειμένου να «προστατέψουν» τις παράνομες δραστηριότητές τους.

Ειδικότερα, το **2022**, στη Χώρα μας, εξαρθρώθηκαν, συνολικά, **ογδόντα δύο (82)** εγκληματικές ομάδες, οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από **454** μέλη.

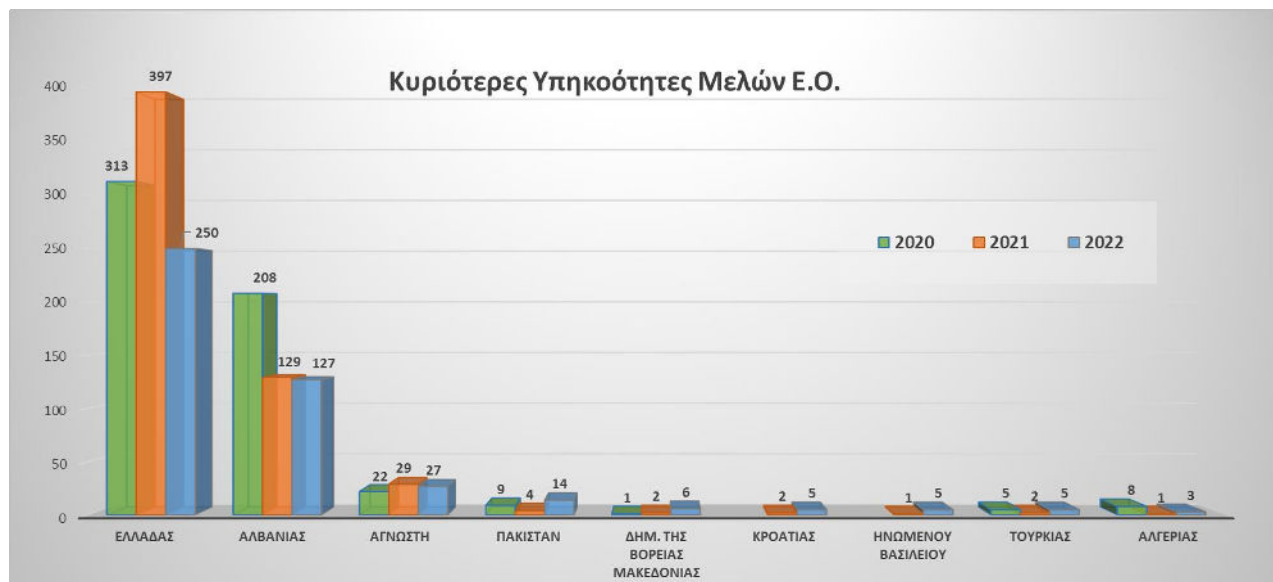
Αναφορικά με τον **αριθμό των μελών** που τις συγκροτούσαν, η πλειοψηφία των ομάδων, σε ποσοστό **62,19%** επί του συνόλου, ήταν **ολιγομελείς** (51 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 3 έως 5 μέλη) και ακολούθως πολυμελείς (ε.ο. με σύσταση από 6 έως 12 μέλη), σε ποσοστό **35,36%** επί του συνόλου (εξαρθρώθηκαν 29 υποθέσεις πολυμελών

εγκληματικών οργανώσεων). Επίσης, διαπιστώθηκε η δράση (2) εγκληματικών δικτύων (ε.ο. με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών).

Όσον αφορά στον χαρακτηρισμό των εγκληματικών οργανώσεων, με βάση την χώρα προέλευσης της πλειοψηφίας των μελών, από το σύνολο των εγκληματικών ομάδων, σε **34** υποθέσεις, η πλειοψηφία των μελών είχε αμιγώς ελληνική υπηκοότητα (**εγχώριες ε.ο.: ποσοστό 41,46% επί του συνόλου**), σε **27** υποθέσεις, καταγράφηκε η μικτή προέλευση της πλειοψηφίας των μελών των εγκληματικών οργανώσεων (**εγχώριες και αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό 32,92% επί του συνόλου**), με συχνότερη σύνθεση μελών ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας και τέλος, σε **22 υποθέσεις** οι εγκληματικές οργανώσεις είχαν αλλοδαπή, κατά κύριο λόγο, προέλευση μελών (**αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό 26,82% επί του συνόλου**).

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα, με τις κυριότερες υπηκοότητες μελών εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιήθηκαν στο εγκληματικό πεδίο της διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, κατά το έτος 2022 (συγκριτικά με τα έτη 2020 και 2021) στη Χώρα μας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Οι εγκληματικές ομάδες διακίνησης ναρκωτικών ουσιών παρουσιάζουν (το 2022) **ιεραρχική δομή**, σε ποσοστό **53,65%** επί του συνόλου (**44** υποθέσεις), με την ύπαρξη ενός ηγετικού μέλους ή πυρήνα ατόμων, που οργανώνει τις διακινήσεις και συντονίζει τις ενέργειες των λοιπών κύριων ή περιφερειακών μελών, οι ρόλοι των οποίων είναι σαφώς διαχωρισμένοι. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ηγετικά μέλη, αναλαμβάνουν τον συντονισμό των υπόλοιπων μελών και τα καθοδηγούν ως προς τον τρόπο δράσης τους, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας των ποσοτήτων που διακινούνται, το είδος της ουσίας, τα σημεία πώλησης, τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ μελών ε.ο. και αγοραστών, τους χώρους απόκρυψης, αποφεύγοντας, ωστόσο, την άμεση συμμετοχή τους στη διακίνηση για την αποφυγή της σύλληψής τους.

Αντιθέτως, **επίπεδη δομή** καταγράφεται σε **38** από τις διερευνηθείσες υποθέσεις (**ποσοστό 46,35% επί του συνόλου**), στις οποίες είτε δεν υφίστανται είτε δε διαπιστώθηκαν σχέσεις ιεραρχίας και η λήψη των κύριων αποφάσεων για τη δράση και τις επιμέρους ενέργειες της ομάδας γινόταν από κοινού. Αξίζει να σημειωθεί ότι, το ποσοστό των εγκληματικών ομάδων που

παρουσιάζουν επίπεδη δομή, έναντι της ιεραρχικής, φαίνεται να αυξάνεται σταδιακά αλλά σταθερά τα τελευταία έτη, πλην όμως, παραμένει συγκριτικά χαμηλότερο.

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, ηγετικό ρόλο είχαν, κυρίως, ημεδαποί και υπήκοοι Αλβανίας και ακολούθως, σε πολύ μικρότερο βαθμό υπήκοοι της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, του Ηνωμένου βασιλείου και του Πακιστάν. Κύρια μέλη αποτελούσαν, κυρίως, άτομα με, πρωτίστως, ελληνική, αλβανική, πακιστανική και σε μικρότερο βαθμό, κροατική και τούρκικη υπηκοότητα. Περιφερειακό / υποστηρικτικό ρόλο έχουν, ομοίως, μέλη ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας (κυρίως υπεύθυνοι για τη φύλαξη ναρκωτικών ουσιών στους χώρους απόκρυψης, μεταφορείς κ.λπ.).

Όσον αφορά τη **γεωγραφική διάσταση** της δράσης των εγκληματικών ομάδων που εξετάστηκαν, σημαντικό ποσοστό αυτών είχε **τοπικό πεδίο δράσης** και δρούσε σε επίπεδο νομού (66 ε.ο., σε ποσοστό **80,48%** επί του συνόλου). Δράση σε επίπεδο περιφέρειας ή επικράτειας είχαν οχτώ (8) ε.ο. (ποσοστό **9,76%** επί του συνόλου). Διασυνοριακή διάσταση (εισαγωγή/ διακίνηση / πέρασμα ναρκωτικών ουσιών στο εσωτερικό της χώρας) ή διεθνές πεδίο δράσης (εγκληματικές ομάδες με ενεργά τους μέλη σε άλλες χώρες του εξωτερικού), είχαν επίσης οχτώ (8) ε.ο. (ποσοστό **9,76%** επί του συνόλου).

Επίσης, η πλειοψηφία αυτών (**60 υποθέσεις, σε ποσοστό 73,17%** επί του συνόλου), δραστηριοποιούνταν στη **διακίνηση κάνναβης** (αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες ουσίες). Ακολούθως, στη διακίνηση **κοκαΐνης** (αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες ουσίες), εμπλέκονταν **33** εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **40,24%** επί του συνόλου). **Ηρωίνη** (αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες ουσίες), διακινούσαν **16** εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **19,51%** επί του συνόλου) και **συνθετικά ναρκωτικά** (διαφόρων τύπων και σε συνδυασμό με άλλες ουσίες) διακινούνταν από **5** εγκληματικές ομάδες (ποσοστό **6,10%** επί του συνόλου). Συγκριτικά με αντίστοιχα στοιχεία προηγούμενων ετών, διαπιστώνεται ελαφρά πτώση στον αριθμό των εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονται με τη διακίνηση ηρωίνης, ενώ αναφορικά με τις λοιπές ουσίες, παρατηρείται σταθεροποιητική τάση.

- Αναλυτικότερα βλ. Γράφημα 9

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

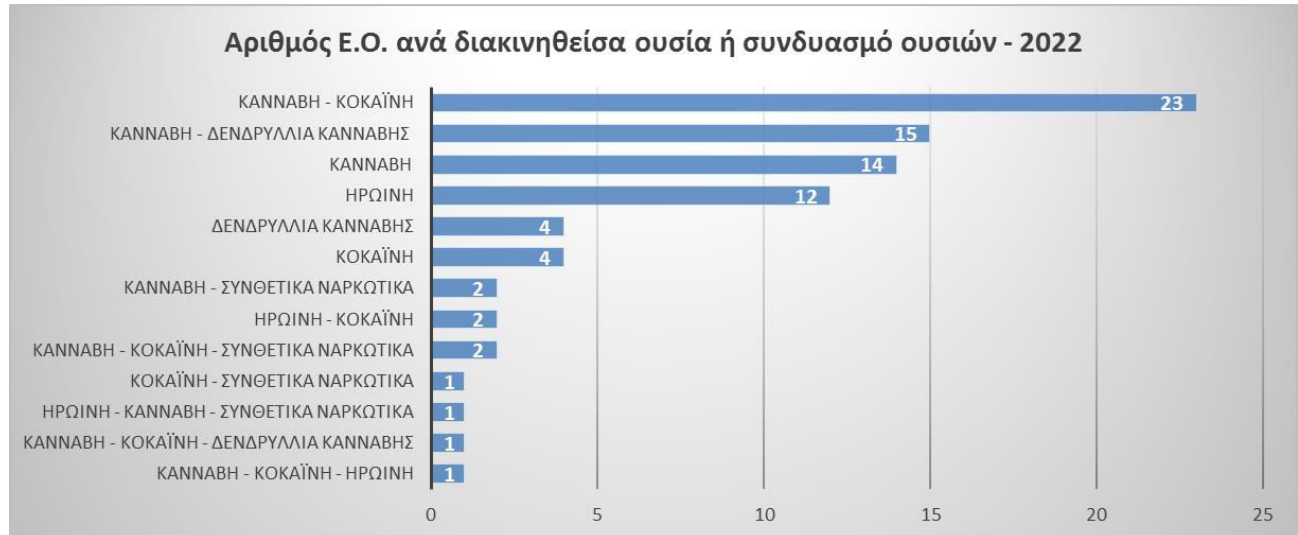

Επισημαίνεται ότι, μεγάλος αριθμός των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν, δε δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση αποκλειστικά ενός είδους ναρκωτικής ουσίας, αλλά

προέβαιναν συστηματικά ή έστω περιστασιακά, στη διακίνηση δύο ή και περισσότερων ειδών ουσιών (**Polydrug groups**). Συγκεκριμένα, ποσοστό **58,53%** των εγκληματικών ομάδων, διακινούσαν πάνω από ένα είδος ναρκωτικής ουσίας, με τον **συνδυασμό κάνναβης και κοκαΐνης** να υπερσχύει σημαντικά έναντι των υπολοίπων (**23 υποθέσεις, σε ποσοστό 28,04% επί του συνόλου**).

- Αναλυτικότερα βλ. Γράφημα 10

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Η δράση των συγκεκριμένων ομάδων, σε πολλές περιπτώσεις, συνδυάζεται και με **άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (poly-criminal groups)**, όπως κλοπές, ληστείες, εκβίαση, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, παραβάσεις της νομοθεσίας περί όπλων, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης και πλαστογραφίες. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που διαπιστωνόταν η διάπραξη αδικημάτων, που δεν εμπίπτουν στην νομοθεσία περί ναρκωτικών ουσιών, η τέλεσή τους, είχε, τις περισσότερες φορές, ευκαιριακό χαρακτήρα και δεν αποτελούσε κύριο τρόπο δράσης της οργάνωσης για τον παράνομο προσπορισμό κέρδους. Εξαιρεση αποτελούν δύο υποθέσεις εγκληματικών ομάδων, που πέραν της συστηματικής διακίνησης ναρκωτικών ουσιών, προέβαιναν, σε τακτική βάση, στην τέλεση σημαντικού αριθμού **κλοπών τροχοφόρων²⁵** και **ληστειών**, αντιστοίχως, στον ίδιο ή ελάχιστα μικρότερο βαθμό.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται τις **νομότυπες δομές** (σε ποσοστό **12,19%**) για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους, κυρίως αξιοποιώντας προϊόντα και υπηρεσίες που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (όπως π.χ. *δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά ναρκωτικών ουσιών, εταιρίες ταχυμεταφορών για την αποστολή, εγχώρια ή διεθνώς, δεμάτων που εμπεριέχουν αποκρυμμένες ναρκωτικές ουσίες, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων και παράλληλα, την εισαγωγή τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων, χρήση εκμισθωμένων καταλυμάτων διαμονής ή άλλων εγκαταστάσεων για την απόκρυψη ναρκωτικών ουσιών και αποφυγή σύνδεσής τους με αυτές*). Ωστόσο, διαπιστώθηκε και η ίδρυση και ο απόλυτος έλεγχος συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και

²⁵ Σχετ. Το από 10/12/2022 Δελτίο Τύπου : <https://www.astynomia.gr/2022/12/10/10-12-2022-exarthrothike-symmoria-ta-meli-tis-opoias-drastiriopoiountan-sti-diakinisi-narkotikon-ousion-kai-klopon-motosykleton-stin-evryteri-periochi-tis-attikis/>

προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά, ενώ ουσιαστικά αποσκοπούν στη συγκεκριμένη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών (*μεταφορική εταιρεία εμπορευμάτων με Ι.Χ.Φ. οχήματα, εταιρεία θαλάσσιων μεταφορών νόμιμων φορτίων*).

Αναφορικά με τη διερεύνηση περιπτώσεων **διαφθοράς** που να συνδέονται με τις υπόψη εγκληματικές ομάδες, το 2022 διαπιστώθηκε, σε μικρό ποσοστό αυτών (**2,43%** επί του συνόλου), και αφορούσε σε δύο περιπτώσεις, κατώτερων στελεχών της δημόσιας διοίκησης, που αποτελούσαν μόνιμο συνεργάτη και μέλος των εγκληματικών ομάδων αντίστοιχα, αποκομίζοντας μέρος των συνολικών παράνομων κερδών.

Το 2022, οι ομάδες κατέφυγαν σε **ειδικευμένες ενέργειες**, σε ποσοστό **25,60%**, πλην όμως αυτές αφορούσαν σε εξειδικευμένες δράσεις που δεν απαιτούν ιδιαίτερη τεχνογνωσία (*προσβάσιμη στο κοινό*), αλλά συνδέονται με συγκεκριμένες πτυχές της εγκληματικής δραστηριότητας (*τεχνογνωσία καλλιέργειας φυτών κάνναβης σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, διαμόρφωση αυτοσχέδιου «εργαστηρίου» στο οποίο νόθευαν ναρκωτικές ουσίες που κατείχαν με ουσίες πρόσμιξης, με σκοπό τον πολλαπλασιασμό των ποσοτήτων και την περαιτέρω διακίνηση*).

Οι εγκληματικές ομάδες που διερευνήθηκαν, προέβαιναν σε **άσκηση βίας**, σε ποσοστό **7,31%** επί του συνόλου, η οποία, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, είχε τη μορφή αντίδρασης στη σύλληψη από στελέχη των διωκτικών αρχών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και αποσκοπούσε στην προσπάθεια αποφυγής της και διαφυγής των μελών των ε.ο.. Σε μία περίπτωση, διαπιστώθηκε η άσκηση βίας ως αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης της οργάνωσης (βία ως *modus operandi*), η οποία εκφραζόταν αφενός μέσω της διάπραξης ληστειών σε βάρος ιδιοκτητών, περιπτέρων – μίνι- μάρκετ, οδηγών ταξί και πεζών, παράλληλα με την κύρια δράση της οργάνωσης που αποτελούσε η διακίνηση κατεργασμένης και ακατέργαστης κάνναβης και κοκαΐνης και αφετέρου, μέσω της ανάπτυξης ενός συστήματος ελέγχου για την είσοδο ατόμων εντός του χώρου τον οποίο χρησιμοποιούσαν για αποθήκευση, απόκρυψη και διακίνηση, εγκαθιστώντας στα σημεία εσόδου ένοπλα μέλη της συμμορίας, τα οποία διενεργούσαν άτυπο έλεγχο προσώπων, μη διστάζοντας να προτείνουν τα όπλα που έφεραν, προς τα άγνωστα σε αυτούς άτομα.

Οι εν λόγω ομάδες, προκειμένου να παραπλανήσουν τις διωκτικές αρχές, να αποκρύψουν την παράνομη δράση τους και να αποφύγουν τη σύλληψη, χρησιμοποιούν, στην συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **91,46%**), πληθώρα **αντίμετρων**, που ποικίλουν όσον αφορά τον βαθμό προσαρμογής τους στις κατασταλτικές δράσεις των διωκτικών αρχών. Τα εν λόγω αντίμετρα, στον μεγαλύτερο βαθμό, είναι συνήθεις μέθοδοι που λαμβάνονται στο κοινό έγκλημα, όπως δράση κατά τις νυχτερινές ώρες, τοποθέτηση κλεμμένων ή πλαστών αριθμών κυκλοφορίας σε οχήματα που χρησιμοποιούν μέλη των οργάνωσεων κατά τη δράση τους (*«επιχειρησιακά οχήματα»*), χρήση κλεμμένων ή μισθωμένων οχημάτων και λήψη μέτρων αντιπαρακολούθησης κατά τη μεταφορά ή διακίνηση ουσιών (*προπομποί, τσιλιαδόροι, ασύρματοι επικοινωνίας, συχνές εναλλαγές δρομολογίων, συχνές στάσεις και αλλαγές κατεύθυνσης κ.α.*), απόκρυψη σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους σε οικίες, αποθήκες, χώρους εργασίας, ενοικιαζόμενα δωμάτια και οχήματα, θάψιμο ουσιών στο έδαφος περιμετρικά των οικιών διαμονής διακινητών ή απόκρυψη σε δημόσιους χώρους όπου πραγματοποιείται η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών (*συνήθως μικροποσοτήτων*), ώστε να μην ανευρίσκονται στην κατοχή των μελών σε ενδεχόμενους ελέγχους. Σε πολλές περιπτώσεις, για την επικοινωνία μεταξύ των μελών, χρησιμοποιούνταν κωδικοποιημένη

φρασεολογία και συνθηματικά προσωνύμια, πολλαπλές τηλεφωνικές συνδέσεις, οι οποίες εναλλάσσονταν σε σύντομα χρονικά διαστήματα, τ/φ συνδέσεις που ανήκαν σε ανύπαρκτα άτομα (*ghost numbers*), καθώς και διαδικτυακές εφαρμογές επικοινωνίας, επωφελούμενες των δυσχερειών που υφίστανται στην καταγραφή από τις διωκτικές Αρχές, των συνομιλιών που πραγματοποιούνται μέσω αυτών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε η εμπλοκή στις εγκληματικές ομάδες μελών, τα οποία εργάζονταν, νομίμως, ως ταχυδιανομείς φαγητού σε καταστήματα εστίασης, χρησιμοποιώντας την νόμιμη εργασία τους, ως προκάλυμμα της δράσης τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε η εγκατάσταση συστημάτων καταγραφής εικόνας και ήχου σε οικίες, που χρησιμοποιούσαν ως χώρους αποθήκευσης, διακίνησης ή εργαστήρια, για κατόπτευση του περιβάλλοντος χώρου και έγκαιρη προετοιμασία/απόκρυψη σε ενδεχόμενους αιφνίδιους ελέγχους, ενώ σε μία περίπτωση, διαπιστώθηκε η τοποθέτηση υψηλών κιγκλιδωμάτων περιμετρικά της οικίας, που αποτελούσε κύριο χώρο αποθήκευσης και διακίνησης ναρκωτικών ουσιών και η κτήση μεγαλόσωμων σκύλων, τους οποίους είχαν εκπαιδεύσει με τέτοιο τρόπο, ώστε να αντιδρούν επιθετικά προς τρίτα άτομα. Παράλληλα, καταγράφηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες, προκειμένου να αντιπαρέλθουν τα αυξημένα μέτρα αστυνόμευσης, οδηγήθηκαν σε διαμόρφωση ειδικών χώρων εντός καταυλισμών ρομά, όπου πραγματοποιείτο επιτόπου η χρήση ναρκωτικών ουσιών από τοξικοεξαρτημένα άτομα, ώστε να μη βρεθούν στην κατοχή τους ουσίες σε γενόμενους ελέγχους κατά την απομάκρυνση από το σημείο που πραγματοποιήθηκε η αγορά και εξακριβωθεί η δράση των διακινητών.

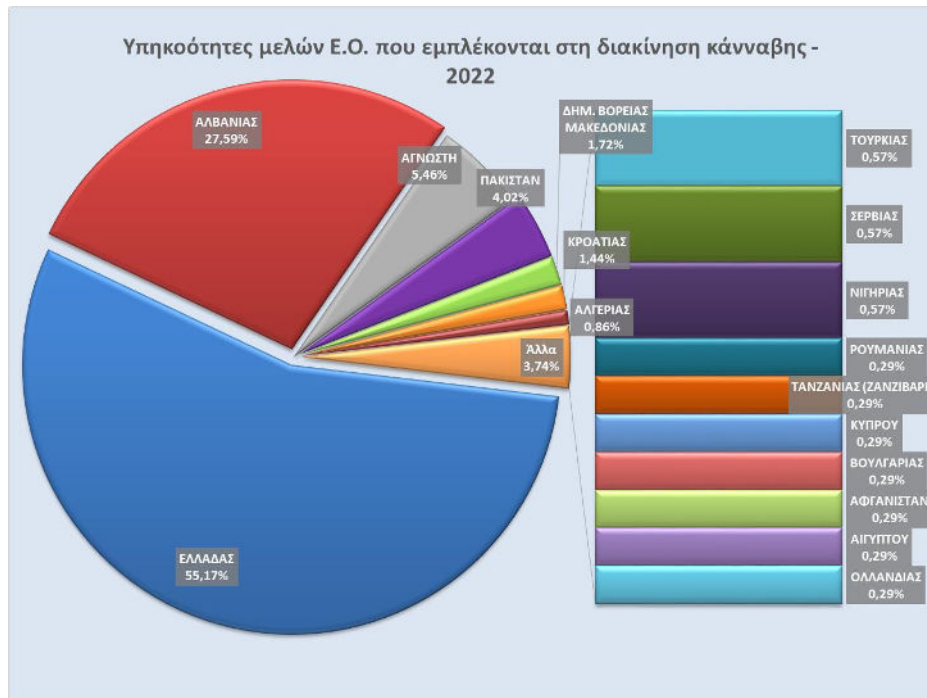
Στις υποθέσεις που αφορούσαν σε καλλιέργεια φυτών κάνναβης σε εξωτερικούς χώρους, επιλέγονταν, απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες, ορεινές ή δασικές περιοχές, οι οποίες λόγω της μορφολογίας του εδάφους και της φυσικής κάλυψης από την υπάρχουσα βλάστηση, ήταν εξαιρετικά δυσχερές να εντοπιστούν από έτερα άτομα. Επιπλέον, όπως προαναφέρθηκε στους τρόπους εισαγωγής μεγάλων ποσοτήτων κοκαΐνης στην ελληνική επικράτεια, διαπιστώθηκε η συγκεκριμένη απόπειρα εισαγωγής σε εμπορευματοκιβώτια, που περιείχαν νόμιμο φορτίο με μπανάνες, από χώρα της Λατινικής Αμερικής, με σκοπό την περαιτέρω διακίνηση στην ευρωπαϊκή επικράτεια.

Παράλληλα, προκειμένου να νομιμοποιήσουν τα παράνομα κέρδη τους, χρησιμοποιούσαν, περιστασιακά, **βασικές μεθόδους ξεπλύματος** με μικρά χρηματικά ποσά και εκμεταλλεύονταν μεταξύ άλλων εμπορικές εταιρίες (*χρήση κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ κ.λ.π.*).

Όπως προαναφέρθηκε, οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη **διακίνηση κάνναβης** (*συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλλιεργούσαν φυτά κάνναβης με σκοπό τη διακίνηση ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης*), ήταν οι περισσότερες από τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν. Σημαντικό ποσοστό αυτών εμπλεκόταν στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (*Poly-drug groups*). Συγκεκριμένα, πολλές από αυτές τις οργανώσεις διακινούσαν παράλληλα πρωτίστως κοκαΐνη και σε μικρότερο βαθμό ηρωίνη και συνθετικά ναρκωτικά. Τα μέλη τους ήταν κυρίως ημεδαποί (κατά 55,17%), με τους υπηκόους Αλβανίας να ακολουθούν στη δεύτερη θέση (σε ποσοστό 27,58%). Μικρότερη συμμετοχή είχαν υπήκοοι άλλων χωρών (*Πακιστάν, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Κροατίας, Αλγερίας, Τουρκίας, Σερβίας, Νιγηρίας κ.α.*). Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες παρουσιάζουν, στην πλειοψηφία τους,

ιεραρχική δομή (33 υποθέσεις, από τις 60 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας).

Γράφημα 11

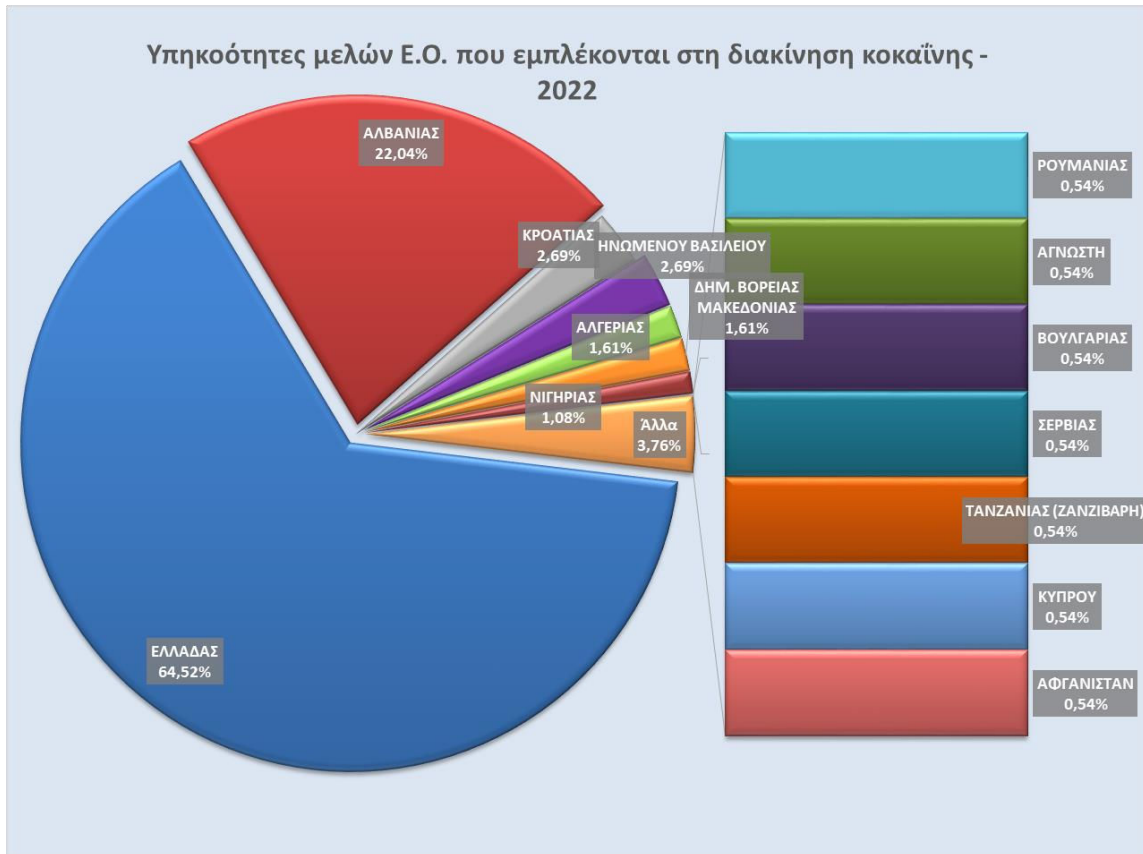

Η συνεργασία μεταξύ ημεδαπών και υπηκόων Αλβανίας, στο υπόψη εγκληματικό πεδίο, παρατηρείται και κατά το έτος 2022, καθώς από τις εξήντα (60) εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν με τη διακίνηση κάνναβης, δεκαεφτά (17) απαρτίζονταν, τόσο από ημεδαπούς, όσο και από Αλβανούς υπηκόους (ανομοιογενείς, εγχώριες και αλλοδαπές), είκοσι επτά (27) από ημεδαπούς υπηκόους (κατά συντριπτική πλειοψηφία) και δεκατρείς (13) από υπηκόους Αλβανίας (κατά συντριπτική πλειοψηφία). Οι λοιπές απαρτίζονταν από μέλη διαφόρων εθνικοτήτων (Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και Πακιστανική). Αξίζει να σημειωθεί ότι, στις υποθέσεις οργανώσεων που διακινούσαν κάνναβη και διαπιστώθηκαν σχέσεις ιεραρχίας μεταξύ των μελών, τα ηγετικά μέλη ήταν ισομερώς ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας.

Επιπλέον, για τις υποθέσεις καλλιέργειας κάνναβης, προκύπτει ότι, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, οι εγκληματικές οργανώσεις απαρτίζονταν, ομοίως, τόσο από υπηκόους Αλβανίας, όσο και από ημεδαπούς, σε περίπου ισομεγέθη ποσοστά.

Το κύριο χαρακτηριστικό των εγκληματικών δικτύων διακίνησης κοκαΐνης σε διεθνές επίπεδο, αφορά στην ίδρυση εταιρειών "βιτρίνων" (shell companies), για τη διευκόλυνση διακίνησης των ναρκωτικών μαζί με τα εμπορεύματά τους, αλλά και τη νομιμοποίηση των εσόδων τους (ίδρυση εταιρειών, αγορά ακινήτων και μέσων μεταφοράς ή αποστολή χρηματικών ποσών σε υπεράκτιες εταιρίες). Ειδικότερα, όπως παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η Ελλάδα, λόγω των λιμένων της, χρησιμοποιήθηκε από τις εγκληματικές οργανώσεις είτε ως χώρα διέλευσης, είτε ως χώρα προορισμού, μεγάλων ποσοτήτων κοκαΐνης, οι οποίες μεταφέρονταν με πλοία από χώρες της κεντρικής και λατινικής Αμερικής, με την προκάλυψη νόμιμων φορτίων (κιβώτια με μπανάνες κ.α.).

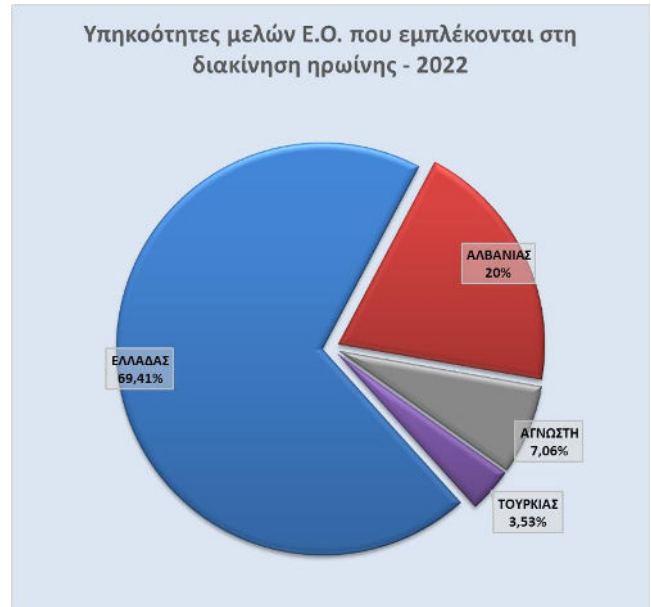
Γράφημα 12

Στην Ελλάδα, από τις ερευνηθείσες υποθέσεις, στις περισσότερες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε η διακίνηση και άλλων ναρκωτικών ουσιών (κυρίως κάνναβης και σε μικρότερο βαθμό ηρωίνης και συνθετικών ναρκωτικών), ενώ ιεραρχική δομή εμφάνιζε η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας (20 υποθέσεις, σε ποσοστό **60,6%**). Επιπρόσθετα, όσον αφορά στις υπηκοότητες των μελών, προκύπτει ότι σημαντικό ρόλο, διαδραματίζουν Έλληνες (κατά 64,51%) και Αλβανοί (κατά 22,04%) και ακολουθούν, σε σημαντικά μικρότερο ποσοστό, υπήκοοι Κροατίας, Ηνωμένου Βασιλείου, Αλγερίας, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Νιγηρίας κ.α..

Γράφημα 13

Ο τρόπος δράσης των εγκληματικών ομάδων που ασχολούνται, κατά κύριο λόγο, με τη **διακίνηση ηρωίνης**, διακρίνεται στα στάδια της εισαγωγής, της εσωτερικής διακίνησης και της προώθησης των ναρκωτικών σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε.. Τα στάδια παραγωγής, επεξεργασίας και συγκέντρωσης, υλοποιούνται εκτός της Ελλάδας. Η εσωτερική διακίνηση γίνεται, κυρίως, στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Επιπρόσθετα, όπως και για τις προαναφερθείσες ουσίες (κάνναβη και κοκαΐνη), διαπιστώθηκε ότι, δραστηριοποιήθηκαν, σε σημαντικό ποσοστό, στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups).

Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες, παρουσιάζουν, στην συντριπτική τους πλειοψηφία, ιεραρχική δομή (9 υποθέσεις, από τις 16 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας). Τα μέλη τους είναι κυρίως ημεδαποί, σε ποσοστό **69,41%** (εκ των οποίων σημαντικό μέρος είναι Ρομά) και ακολούθως Αλβανοί, σε ποσοστό **20%**.

Πέραν των προαναφερόμενων υποθέσεων εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονταν με τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και εξαρθρώθηκαν και αναλύθηκαν εκτενώς στο παρόν κεφάλαιο, ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει σε **δύο (2) υποθέσεις** εγκληματικών ομάδων, οι οποίες, καίτοι δεν διέπρατταν αδικήματα που εμπίπτουν στην νομοθεσία περί ναρκωτικών ουσιών, εντούτοις δραστηριοποιούνταν, κατά περίπτωση, στην προμήθεια, κατοχή, παρασκευή, διακίνηση και εμπορία, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σκευασμάτων, που περιείχαν παράνομες και απαγορευμένες **αναβολικές και άλλες ουσίες**, επικίνδυνες για τη δημόσια υγεία, καθώς και παράνομων και πλαστών **φαρμακευτικών σκευασμάτων**, με σκοπό την αποκόμιση παράνομου περιουσιακού οφέλους.

Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες, απαρτίζονταν, στην πρώτη περίπτωση από 3 μέλη **ελληνικής καταγωγής** και στη δεύτερη από 6 μέλη **μολδαβικής καταγωγής** και κοινό χαρακτηριστικό τους αποτελούσε ο **διασυνοριακός χαρακτήρας** των ενεργειών τους, καθώς εισήγαγαν πρώτες ύλες ή σκευάσματα από χώρες του εξωτερικού (Κίνα, Βουλγαρία, Πολωνία και Μολδαβία), τα οποία χρησιμοποιούσαν για την παρασκευή άλλων σκευασμάτων, σε αποθηκευτικούς χώρους – παρασκευαστήρια σε Αττική και Θεσσαλονίκη ή τα επανατυποποιούσαν, χρησιμοποιώντας πλαστές συσκευασίες με στοιχεία νόμιμων φαρμακοβιομηχανιών, στις οποίες τοποθετούσαν τα παράνομα σκευάσματα, καθώς και πλαστές ταινίες γνησιότητας του Ε.Ο.Φ.. Ακολούθως τα διακινούσαν τόσο στην Ελλάδα όσο και σε χώρες του εξωτερικού (*Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Ηνωμένο Βασίλειο, Βέλγιο, Γερμανία, Καναδά, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Ολλανδία, Ρουμανία, Χιλή, Μολδαβία, Κίνα, Ισραήλ, Λίβανο, Κολομβία, Σιγκαπούρη, Ιρλανδία, Αυστραλία*), σε αθλητές που αποσκοπούσαν στη βελτίωση της αγωνιστικής τους κατάστασης, ικανότητας και απόδοσης, κατά

τη διάρκεια αθλητικών αγώνων, σε φυσικά πρόσωπα που είναι υπεύθυνοι σε αθλητικούς συλλόγους, καθώς και σε καταστήματα εμπορίας συμπληρωμάτων διατροφής ή άλλα άτομα. Τα ανωτέρω σκευάσματα, τα εμπορεύονταν μέσω ιστοσελίδων που διαχειρίζονταν τα μέλη των οργανώσεων, καθώς και μέσω κρυπτογραφημένων διευθύνσεων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Για τη διακίνηση, είτε χρησιμοποιούσαν χώρο γυμναστηρίου και κατάστημα πώλησης συμπληρωμάτων διατροφής, είτε απέστελλαν δέματα σε Ελλάδα και στις χώρες που προαναφέρθηκαν, μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών, στις οποίες δήλωναν ψευδή στοιχεία αποστολέα και διευθύνσεις, εκμεταλλευόμενοι με τον τρόπο αυτό **νομότυπες δομές**.

Σημειώνεται ότι, τα έσοδα από την παράνομη δραστηριότητα των οργανώσεων καθώς και η συνολική αξία των κατασχεθέντων σκευασμάτων, εκτιμάται ότι υπερβαίνουν τα 10 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία **επιχειρούσαν να νομιμοποιήσουν** είτε με τη χρήση βασικών μεθόδων ξεπλύματος, είτε μέσω της εισαγωγής τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, διακινώντας χρηματικά ποσά μέσω εταιρειών μεταφοράς χρημάτων, οι οποίες εμπίπτουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδας. Επιπλέον είχαν δημιουργήσει πολλαπλούς τραπεζικούς λογαριασμούς που ανήκαν σε συγγενικά τους πρόσωπα, τους οποίους όμως χρησιμοποιούσαν άμεσα οι ίδιοι για τον διαμοιρασμό των χρηματικών μεταφορών, ενώ τα χρηματικά ποσά, διακινούμενα μέσω του χρηματοπιστωτικού τομέα, από λογαριασμό σε λογαριασμό, αποκτούσαν νομιμοφάνεια και διοχετεύονταν εκ νέου στη νόμιμη αγορά

Πέραν των προαναφερόμενων τρόπων οικονομικής διαχείρισης των παράνομων εσόδων με σκοπό το «ξέπλυμα», στη μία εγκληματική οργάνωση, διαπιστώθηκε η χρήση του **άτυπου συστήματος μεταφοράς χρημάτων «HAWALA»**, επιτυγχάνοντας την απόκρυψη της εγκληματικής προέλευσης των κερδών τους και καλύπτοντας τα οικονομικά τους ίχνη, αποφεύγοντας τη μεσολάβηση τραπεζικών ιδρυμάτων, καθιστώντας έτσι ιδιαίτερα δυσχερή τον εντοπισμό τους από τις δικωτικές αρχές. Με τη συγκεκριμένη μέθοδο, ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος, αντί να αποστείλει στον πραγματικό αντισυμβαλλόμενο του το ποσό των χρημάτων που είχε συμφωνηθεί, παραδίδει με τη χρήση κωδικών επικοινωνίας, το εν λόγω χρηματικό ποσό σε έναν μεσολαβητή – μέλος του δικτύου «HAWALA» εντός της χώρας του, ο οποίος επικοινωνεί με αντίστοιχο μεσολαβητή – μέλος του δικτύου στην τελική χώρα- προορισμό, προκειμένου ο τελευταίος να παραδώσει το αντίστοιχο ποσό στον πραγματικό αντισυμβαλλόμενο. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η επιθυμητή συναλλαγή, χωρίς όμως να διακινούνται χρήματα εκτός της χώρας, αποκρύπτοντας την παράνομη πηγή των εσόδων και πετυχαίνοντας εντέλει τη νομιμοποίηση τους.

3.3 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.

3.3.1. Παρούσα Κατάσταση.

Σε σχέση με το 2021, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα, εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «προορισμού» (οπλισμός προερχόμενος από Βουλγαρία, Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Σερβία, Κόσσοβο, Μαυροβούνιο), για την κάλυψη των αναγκών της «εγχώριας» αγοράς (μεμονωμένους δράστες ή/και ομάδες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας), αλλά και «ενδιάμεση» (transit) χώρα [κυρίως με προορισμό την Τουρκία, Συρία, Ιράκ, Λιβύη ή/και χώρες της Ε.Ε.], ένεκα της γεωγραφικής της θέσης.

Διεθνώς, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, περιοχή Κοσόβου), της Αν. Ευρώπης (χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., Σλοβακία) αλλά και οι Η.Π.Α., αποτελούν σημαντικές χώρες-«πηγή» διακινούμενων πυροβόλων όπλων, απενεργοποιημένων όπλων και ανταλλακτικών μερών αυτών, όπως και χειροβομβίδων²⁶.

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις, σε ευρωπαϊκό έδαφος κατά το παρελθόν (λ.χ. Παρίσι, Νοέμβριος 2015- Βρυξέλλες, Μάρτιος 2016), έχουν οδηγήσει στη λήψη σχετικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης όπλων²⁷, μιας αγοράς η οποία, κατά βάση, σε διεθνές επίπεδο, τελεί υπό τον έλεγχο οργανωμένων εγκληματικών ομάδων. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, οδήγησε στη διακοπή προσφοράς τροποποιημένων όπλων (ακουστικής επέκτασης) και στην αύξηση του αριθμού πωλήσεων εναλλακτικών τύπων πυροβόλων όπλων που μπορούν εύκολα να μετατραπούν (flobert, πιστόλια αερίου).

Η χρήση εξελιγμένων τεχνολογιών επικοινωνίας, το διαδίκτυο γενικότερα, οι αγορές στο Darknet (οι οποίες τείνουν να φθίνουν με το πέρασμα του χρόνου) και ιδίως τα καταστήματα στο διαδίκτυο και οι διαδικτυακές πλατφόρμες (web platforms), έφεραν πρόσφατα τη διακίνηση πυροβόλων όπλων σε μια νέα εποχή, όπου τα γεωγραφικά εμπόδια δεν αποτελούν πλέον θέμα και οι διακινητές είναι λιγότερο πιθανό να διωχθούν, λόγω της χρήσης εργαλείων όπως το Tor, που επιτρέπουν στους χρήστες να αποκρύπτουν τη μοναδική διεύθυνση πρωτοκόλλου Internet (IP).

²⁶ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

²⁷ Η μείωση του κινδύνου σε βάρος των πολιτών και η διάλυση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση, διανομή και χρήση πυροβόλων όπλων, αποτελεί μία από τις περιοχές «προτεραιότητας» (priority crime areas) για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος της Ευροpol, στο πλαίσιο του πολυετούς στρατηγικού σχεδιασμού EMPACT και του Ευρωπαϊκού Κύκλου Πολιτικής (EU Policy Cycle) 2018-2021 .

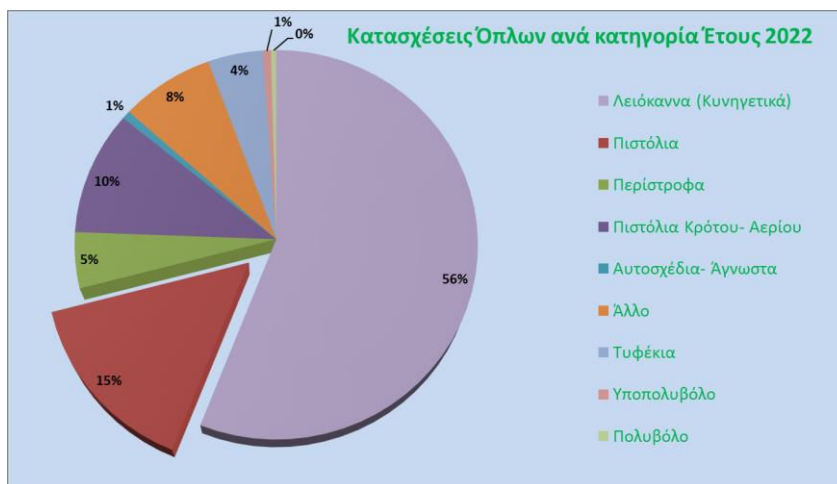
ΓΡΑΦΗΜΑ 14²⁸

Όσον αφορά τις παραβάσεις Νομοθεσίας Περί Όπλων, για το 2022, παρατηρείται αύξηση των υποθέσεων κατά 71,74% σε σχέση με το 2021 (11.563 από 6.733 υποθέσεις). Η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην εντατικοποίηση των αστυνομικών ελέγχων αναφορικά με τη νομοθεσία για

τα κυνηγετικά όπλα (λήξη αδειών κατοχής κυνηγετικών όπλων και μη ανανέωσή τους)²⁹.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15³⁰

Από το σύνολο των κατασχέσεων των όπλων στην Ελληνική Επικράτεια το 2022, προκύπτει ότι, το μεγαλύτερο μέρος αυτών, αφορά σε λειόκαννα (κυνηγετικά) όπλα, ακολουθούμενο, με μεγάλη διαφορά, από τα πιστόλια και τα πιστόλια κρότου-αερίου.

Η παράνομη διακίνηση οπλισμού, αποτελεί πεδίο

προσέλκυσης εγκληματικών ομάδων, αλλά και μεμονωμένων δραστών-διακινητών, οι οποίοι έχουν διασυνδέσεις και συνεργάζονται «ad hoc»³¹ με διάφορες εγκληματικές ομάδες, προμηθεύοντας τους παράνομα με οπλισμό.

Επιπλέον, εγκληματικές ομάδες προσελκύονται στην παράνομη διακίνηση όπλων μέσω άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων που ήδη ασκούν, αξιοποιώντας τις επαφές, τις υποδομές και τις οδούς άλλων παράνομων μεταφορών (λ.χ. ναρκωτικών).

Αναφορικά με τους τρόπους διακίνησης, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές το 2022 σε σχέση με το 2021. Αυτή, εξακολουθεί να πραγματοποιείται **χερσαία** [με οχήματα (Ι.Χ – Φ/Γ) σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες μέσω των θεσμοθετημένων σημείων εισόδου/εξόδου Χώρας (Αλβανίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας, Βόρειας Μακεδονίας) ή/και πεζή από μη θεσμοθετημένα σημεία εισόδου (κυρίως Ε/Τ μεθόριο) και στη συνέχεια απόκρυψη σε συγκεκριμένα σημεία (κυρίως στην Ε/Α

²⁸ Τα στατιστικά στοιχεία για τα έτη 2020 και 2021 αντλήθηκαν από τις Νέες Σηματικές Αναφορές του POL.

²⁹ Η εκτίμηση αυτή συνεπικουρείται και από την άνοδο που καταγράφηκε στις κατασχέσεις λειόκαννων κυνηγετικών όπλων που καταγράφηκε το έτος 2022 σε σχέση με το έτος 2021 (σε ποσοστό +41,18% επί των κατασχεμένων).

³⁰ Πηγή στοιχείων: Δ.Κ.Α./Α.Ε.Α.

³¹ Πρόκειται για το «crime as service model» (βλ. Σχετ. με ορισμό: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2017 της EUROPOL).

μεθόριο)], **θαλάσσια** (με πλοία φορτωμένα σε container, κρυμμένα με άλλα εμπορεύματα) και **εναέρια** (με aircouriers, οι οποίοι τα είχαν κρυμμένα σε αποσκευές ή μέσω αεροπορικών δεμάτων).

Περαιτέρω, δημοφιλή **μεθοδολογία δράσης (modus operandi)** και το 2022 συνιστά η νόμιμη εισαγωγή από εταιρίες εμπορίας οπλισμού χωρών της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Τσεχία, Σλοβακία³²) και όχι μόνο (Τουρκία), διαφόρων αεροβόλων όπλων, πιστολιών κρότου-αερίου και λοιπών απενεργοποιημένων όπλων, φυσιγγίων κρότου-αερίου και η μετατροπή τους στη συνέχεια σε πυροβόλα όπλα και φυσίγγια αυτών, τα οποία διακινούνται στην εγχώρια αγορά. Προς τούτο, συνήθως μέλη τους διατηρούν νομίμως καταστήματα εμπορίας όπλων.

Οι τιμές αγοράς των πυροβόλων όπλων κυμαίνονται από 350 έως 5.000 Ευρώ (αναλόγως τύπου, προέλευσης, χρονολογίας μοντέλου όπλου κ.λπ.) και των πυρομαχικών από 40 έως 80 ευρώ (αναλόγως του διαμετρήματος των φυσιγγίων).

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν διαπιστωθεί διασυνδέσεις μεταξύ ατόμων που δραστηριοποιούνται στο οργανωμένο έγκλημα και δη στην παράνομη διακίνηση όπλων και μελών τρομοκρατικών οργανώσεων. Τα τελευταία χρόνια, η χρήση όπλων προερχόμενων από την πρώην Γιουγκοσλαβία για την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων από τζιχάντ τρομοκράτες στη Δυτική Ευρώπη, έρχεται να επιβεβαιώσει την ιδέα, ότι η εμπορία πυροβόλων όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η τρομοκρατία συνδέονται στενά³³.

Επίσης, τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νομότυπες δομές για τη διακίνηση των εγκληματικών τους προσόδων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων, ταχυμεταφορών, τραπεζικά ιδρύματα, λεωφορεία του ΚΤΕΛ), αλλά και του παράνομου οπλισμού (εταιρίες ταχυμεταφορών, καταστήματα εμπορίας όπλων, σκοπευτικές λέσχες, σύσταση ναυτιλιακών εταιριών στην αλλοδαπή). Περαιτέρω, αναπτύσσουν συνεργασίες με νόμιμους εμπόρους και εταιρίες εμπορίας όπλων στην αλλοδαπή, εισάγοντας νόμιμα τον οπλισμό στη χώρα μας, τον οποίο στη συνέχεια τον τροποποιούν-μετασκευάζουν.

³² Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 και Έκθεση Mid-Term SOCTA 2023 της EUROPOL.

³³ Βλ. σχετικά Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2021 της EUROPOL.

3.3.2. Εγκληματικές Ομάδες

Η παράνομη διακίνηση όπλων, εξακολουθεί να αποτελεί, κατά κύριο λόγο, δευτερογενή εγκληματική δραστηριότητα των ομάδων που εμπλέκονται σε αυτήν. Το 2022, **δε διαπιστώθηκε δραστηριοποίηση εγκληματικής ομάδας στον συγκεκριμένο τομέα.**

3.4 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.

3.4.1 Παρούσα κατάσταση.

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτελεί, τα τελευταία έτη, μία από τις συχνότερα εντοπιζόμενες εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και η διακύμανσή της αναφορικά με την ένταση του φαινομένου, είναι άμεσα εξαρτημένη με τις μεταβαλλόμενες διεθνείς κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συνθήκες. Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, την καθιστά μία από τις σημαντικές «πύλες» εισόδου μη νόμιμων αλλοδαπών στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οι οποίοι έχουν ως απώτερο στόχο - προορισμό χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Η περιφερειακή κατάσταση επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις εξελίξεις, σε διάφορες χώρες προέλευσης, διέλευσης ή παραμονής των μεταναστών, οι οποίοι προέρχονται από τη Νότια/ Κεντρική Ασία, τη Μέση Ανατολή και την Τουρκία. Συνεπακόλουθα, η περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, παραμένει μια από τις πιο ενεργές, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε ό,τι αφορά τις παράνομες διελεύσεις συνόρων και ιδιαίτερα αυτές, οι οποίες λαμβάνουν χώρα με την βοήθεια οργανωμένων κυκλωμάτων.

Οι παράνομες διελεύσεις συνόρων, οι οποίες λαμβάνουν χώρα στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων, είναι άμεσα συνυφασμένες με την μεταναστευτική οδό της ανατολικής Μεσογείου. Τα δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή, επιδιώκουν να διευκολύνουν τις δευτερογενείς μετακινήσεις από τα πρώτα σημεία εισόδου στην Ε.Ε. (κυρίως, Ελλάδα, Ιταλία και Ισπανία), μέσω διαφόρων διαδρομών, στις χώρες προορισμού. Επισημαίνεται ότι, τα νότια σύνορα της εν λόγω Διαδρομής, μεταξύ Αλβανίας, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και Ελλάδας, καθώς και το τμήμα Βουλγαρίας-Σερβίας παρέμειναν κύρια σημεία απόπειρας εισόδου των μεταναστών στην περιοχή.

Λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των εμπλεκόμενων διακινητών και μεταναστών και της συχνότητας διάθεσης των υπόψη παράνομων υπηρεσιών, το έτος **2022**, διαπιστώθηκε η επαναφορά της **αυξητικής τάσης** που είχε διαφανεί στη Χώρα μας κατά τα έτη 2018 και 2019³⁴ η οποία ανακόπηκε κατά τα έτη 2020 και 2021, κυρίως ως απόρροια της επιδημιολογικής κρίσης³⁵. Ωστόσο, παρά την προαναφερόμενη τάση, αξίζει να σημειωθεί ότι, υπό το πρίσμα του αριθμού των διακινητών και αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή στην ελληνική επικράτεια, η πίεση των μεταναστευτικών ροών, δεν ανήλθε στο επίπεδο των αντίστοιχων δεικτών της προ επιδημιολογικής κρίσης περιόδου και παρέμεινε εντός μικρού εύρους διακύμανσης συγκριτικά με τα έτη 2020 και 2021.

Η προαναφερόμενη αυξητική τάση που παρατηρήθηκε στη Χώρα μας και το έτος 2022, εναρμονίζεται πλήρως με τις διαπιστώσεις για όξυνση του φαινομένου σε διεθνές επίπεδο.

³⁴ Το 2019 καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 32,50% (σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος) σε συνέχεια της αύξησης που είχε καταγραφεί το 2018 (κατά 37,08%). Αντιθέτως, σημαντικές μειώσεις είχαν καταγραφεί τα έτη 2017 και 2016 (κατά 66,75% και 77,53%, αντίστοιχα).

³⁵ Τα έτη 2020 και 2021 χαρακτηρίζονται από σημαντική μείωση των απόλυτων αριθμών συλληφθέντων διακινητών και διακινούμενων, η οποία δύναται να αιτιολογηθεί εξαιτίας των μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της διασποράς της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, που συνεπακόλουθα οδήγησαν, αφενός, στον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και των διασυνοριακών μετακινήσεων και αφετέρου, σε αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX), το 2022, οι αρχές κατέγραψαν αύξηση κατά 64% των παράτυπων διελύσεων των συνόρων των κρατών μελών συγκριτικά με το 2021, ενώ οι αιτήσεις για τη χορήγηση ασύλου αυξήθηκαν κατά 46%.

Ειδικότερα, το έτος 2022, οι συλλήψεις³⁶ αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια παρουσίασαν, για πρώτη φορά μετά το έτος 2019, σημαντική αύξηση κατά **29,06%**, συγκριτικά με το προγενέστερο έτος (2021)³⁷. Συγκεκριμένα, το έτος 2022, πραγματοποιήθηκαν **49.061** συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια (από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές), έναντι **38.013** συλλήψεων το έτος 2021 και **47.293** το έτος 2020, πλην όμως εξακολουθούν να είναι σημαντικά χαμηλότερες συγκριτικά με τις **123.710** που πραγματοποιήθηκαν το 2019.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην Επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά την τελευταία δεκαετία (έτη 2013 έως 2022).

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

Το έτος 2022, δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις με τα προηγούμενα έτη όσον αφορά στις βασικότερες χώρες προέλευσης των συλληφθέντων παράτυπων μεταναστών. Όπως και το έτος 2021, οι υπήκοοι **Αλβανίας** καταλαμβάνουν την πρώτη θέση, ακολουθούμενοι από τους υπηκόους **Συρίας, Πακιστάν, Αφγανιστάν** και **Τουρκίας**. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση που καταγράφεται στους μετανάστες προερχόμενους από **παλαιστινιακό έδαφος**, οι οποίοι καταλαμβάνουν την 6η θέση (3.105 συλληφθέντες και αύξηση κατά 212,37% συγκριτικά με το 2021). Η μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή καταγράφεται στους υπηκόους Σιέρα Λεόνε (αύξηση

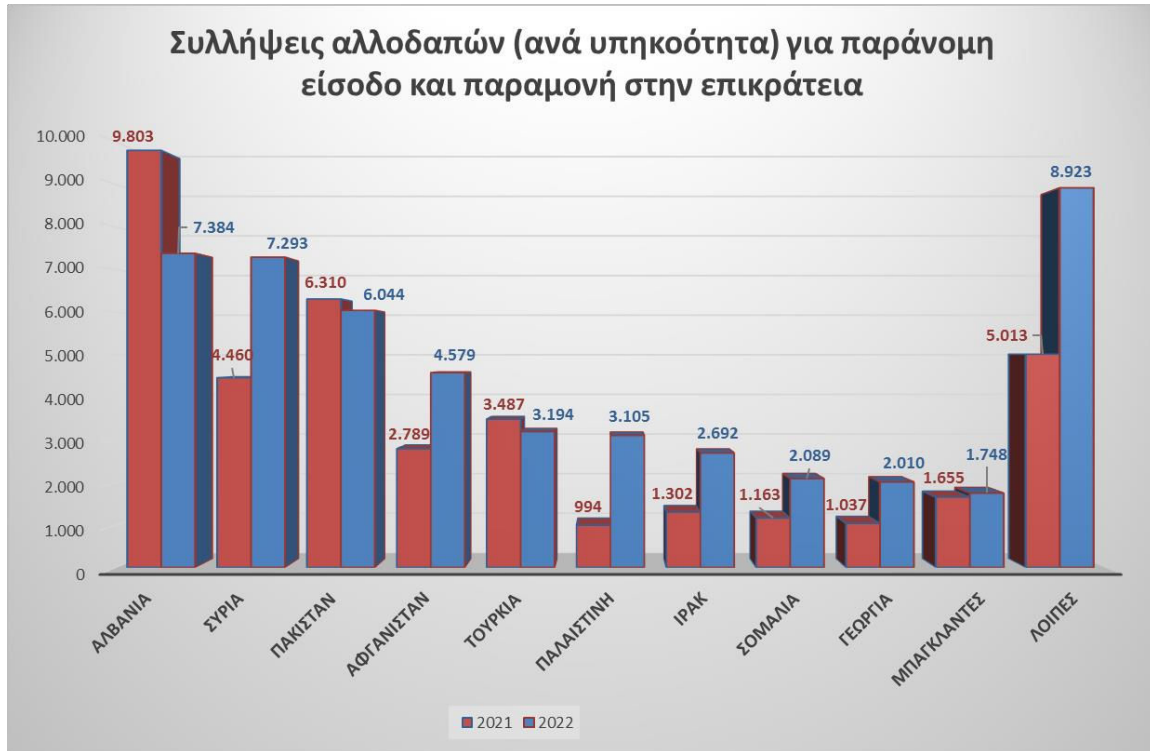
³⁶ Από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές.

³⁷ Κατά το έτος 2020 συγκριτικά με το έτος 2019, είχε καταγραφεί μείωση της τάξεως του 61,77% σε αντίθεση με την αυξητική τάση των ετών 2018-2019. Ομοίως κατά το έτος 2021 καταγράφηκε περαιτέρω μείωση κατά 19,62% συγκριτικά με το έτος 2020.

κατά 1040%) και Υεμένης (αύξηση κατά 964,91%), ωστόσο ο απόλυτος αριθμός συλληφθέντων παραμένει συγκριτικά χαμηλός (912 και 607 συλληφθέντες αντίστοιχα).

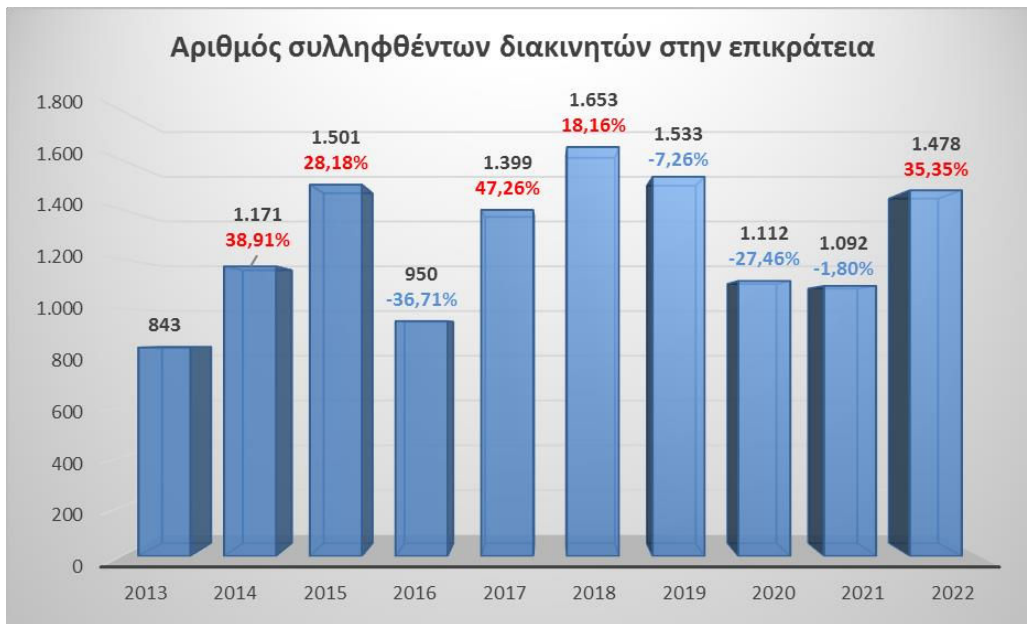
Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα των βασικότερων υπηκοοτήτων αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην Επικράτεια κατά το έτος 2022, συγκριτικά με τον αντίστοιχο αριθμό συλληφθέντων κατά το έτος 2021.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

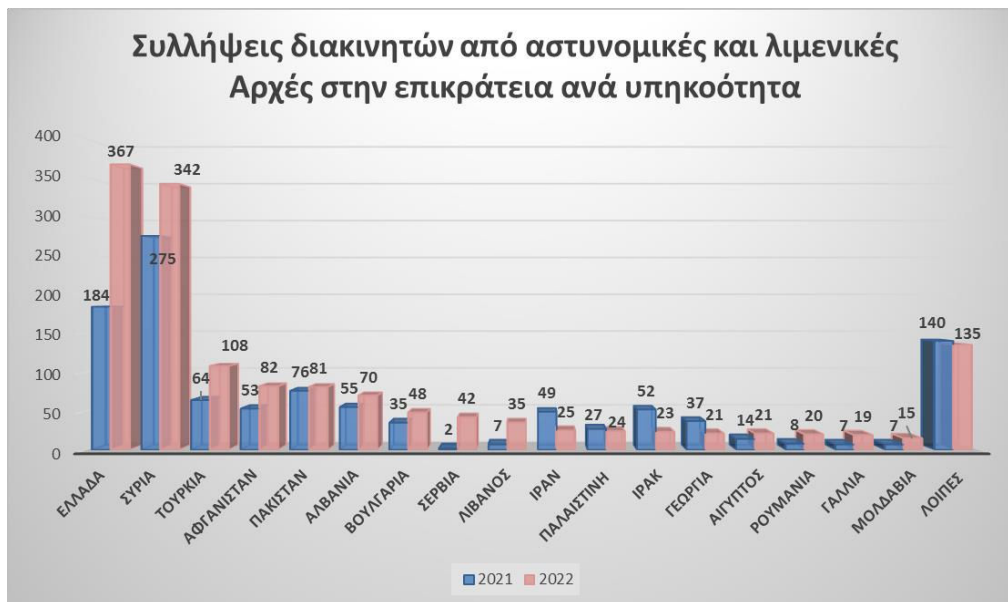
Αναφορικά με τις υπηκοότητες των **συλληφθέντων διακινητών**, καταγράφεται αύξηση για πρώτη φορά από το έτος 2018, ανακόπτοντας την πτωτική τάση των ετών 2019, 2020 και 2021. Ειδικότερα, το έτος 2022, πραγματοποιήθηκαν στην ελληνική επικράτεια **1.478** συλλήψεις διακινητών, **αυξημένες κατά 35,35%** σε σχέση με το έτος 2021. Ακολούθως, παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού διακινητών που συνελήφθησαν από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά την τελευταία δεκαετία (έτη 2013 έως 2022).

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

Όσον αφορά στην υπηκοότητα των διακινητών, κατά το 2022, δεν διαπιστώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη. Στις δύο πρώτες θέσεις, εξακολουθούν να βρίσκονται οι **ημεδαποί (367)** και οι υπήκοοι **Συρίας (342)**, ακολουθούμενοι από τους υπηκόους **Τουρκίας (108)**, **Αφγανιστάν (82)** **Πακιστάν (81)** και **Αλβανίας (70)** [αναλυτικότερα βλ. ΓΡΑΦΗΜΑ 18].

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

Εξετάζοντας τις περιοχές εντοπισμού και σύλληψης, η μεγαλύτερη **μείωση** (συγκριτικά και με το πλήθος των συλλήψεων >2.000), της τάξης του 30,71% έλαβε χώρα στη **μεθόριο με την Αλβανία** και η μεγαλύτερη **αύξηση** (αναφορικά με το πλήθος συλλήψεων) έλαβε χώρα στην **Α Δ.Α. Δωδεκανήσου (κατά 363,53%)** και τη **Δ.Α. Σάμου (κατά 355,76%)**.

Η **ελληνο - τουρκική μεθόριος**, εξακολουθεί να αποτελεί και το 2022 το κύριο σημείο εισόδου στη Χώρα³⁸. Επιπλέον, στα **ελληνοτουρκικά χερσαία** σύνορα, διαπιστώνεται αντιστροφή της πτωτικής τάσης στην πίεση των μεταναστευτικών ροών που είχε παρατηρηθεί κατά τα έτη 2019 έως 2021³⁹. Ομοίως, στην **ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου**, καταγράφεται αύξηση της τάξης του 117,40% στις συλλήψεις αλλοδαπών της Δ.Α. Λέσβου (το 2022 πραγματοποιήθηκαν 3.535 συλλήψεις έναντι 1.626 συλλήψεων το 2021), 127,40% στις συλλήψεις της Δ.Α. Χίου (1.272 από 558 συλλήψεις), 355,76% στη Δ.Α. Σάμου (2.215 από 486 συλλήψεις), 363,53% στην Α Δ.Α. Δωδεκανήσου (1.627 από 351 συλλήψεις) και 123,13% στη Β' Δ.Α. Δωδεκανήσου (2.720 από 1.219 συλλήψεις). Αντιθέτως, καταγράφεται μείωση των συλλήψεων στην περιοχή αρμοδιότητας της Δ.Α. Κρήτης κατά 8,05% (1.952 από 2.123 συλλήψεις) και της Δ.Α. Κυκλάδων κατά 9,88% (939 από 1.042 συλλήψεις).

Όσον αφορά τα λοιπά μεθοριακά σημεία, κατά το 2022 σε σχέση με το 2021, στα σύνορα Ελλάδας – Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας παρατηρείται **μείωση** κατά **14,46%** (550 από 643 συλλήψεις) και στα σύνορα Ελλάδας - Βουλγαρίας **αύξηση** κατά **96,45%** (3.876 από 1.973 συλλήψεις) στον αριθμό συλλήψεων.

Από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι, τα εγκληματικά δίκτυα διακίνησης παράτυπων μεταναστών συνεχίζουν να χρησιμοποιούν, κατά κύριο λόγο, τη **θαλάσσια οδό** για την προώθηση των αλλοδαπών στη χώρα μας από την Τουρκία.

Οι προαναφερόμενες τάσεις οφείλονται σε παράγοντες όπως:

- Η πορεία της εφαρμογής της Συμφωνίας της Ε.Ε. με την Τουρκία για το μεταναστευτικό-προσφυγικό, σε συνάρτηση με τα μέτρα για την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης που λαμβάνονται από τις τουρκικές αρχές.
- Η εγγύτητα των ακτών της Τουρκίας με τα νησιά του Αιγαίου, σε συνδυασμό με τη μεγάλη ακτογραμμή θαλασσιών συνόρων της Χώρας μας, η οποία είναι αδύνατο να φυλαχθεί επαρκώς επί 24ώρου βάσεως από τους διαθέσιμους πόρους των λιμενικών αρχών, αλλά και των ενισχυτικών δυνάμεων του FRONTEX.
- Η επικρατούσα κατάσταση και η οικονομική κατάσταση στις χώρες προέλευσης των μεταναστών.
- Οι διακυμάνσεις στις αντιλήψεις των μεταναστών σχετικά με την προσβασιμότητα των χωρών της Ε.Ε..
- Η εφαρμογή του σχεδίου «ΣΑΡΙΣΑ», συμβάλλει στην αποτροπή της χρήσης της «βαλκανικής οδού» από τα εγκληματικά δίκτυα.
- Το κλείσιμο των συνόρων και η περαιτέρω ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, σε συνδυασμό με την τοποθέτηση αποτρεπτικών εμποδίων στις μεθορίες από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Μαυροβούνιο, Σερβία,

³⁸Το **33,69%** του συνολικού αριθμού συλληφθέντων μη νόμιμων αλλοδαπών εντοπίστηκε στην Ε/Τ μεθόριο.

³⁹ Το 2019 καταγράφηκαν 8.642 συλλήψεις αλλοδαπών, το 2020: 4.828 (μείωση κατά 44,13% συγκριτικά με το 2019) και το 2021: 4.055 (μείωση κατά 16,01% συγκριτικά με το 2020). Αντιθέτως το 2022 καταγράφεται αύξηση 27% με 5.150 συλλήψεις.

Κροατία, Ουγγαρία) σε συνεργασία με το Δ.Ο. FRONTEX, καθιστά τη Βαλκανική οδό κλειστή καθ' όλο το μήκος της μέχρι Αυστρία και Γερμανία.

- Η συνέχιση της επιχείρησης «ΑΣΠΙΔΑ» στην περιοχή του Έβρου, η οποία έχει οδηγήσει στην εξεύρεση άλλων οδών διέλευσης στην Ε.Ε. (θαλάσσια Ε/Τ σύνορα).
- Η κατασκευή τεχνητού εμποδίου (φράχτη) από τη Βουλγαρία, κατά μήκος των συνόρων της με την Τουρκία.

3.4.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2022)	Εγκλήματα συνδεδεμένα με κύρια εγκληματική δραστηριότητα	Άλλοδαπές	Εγχώριες & Άλλοδαπές	Εγχώριες	Εμπλεκόμενες. Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πλαστογραφία ▪ Ψευδορκία ▪ Αρπαγή ▪ Παράνομη κατακράτηση ▪ Εκβίαση ▪ Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ▪ Παραβάσεις νομοθεσίας περί όπλων ▪ Ψευδής βεβαίωση ▪ Δωροδοκία ▪ Δωροληψία ▪ Κλοπή ▪ Απειλή ▪ Απάτη 	15	3	2	<p>Προέλευσης: Αφγανιστάν, Τουρκία, Συρία, Πακιστάν, Αλβανία, Μαρόκο, Ιράκ, Μπαγκλαντές, Παλαιστίνη, Αίγυπτος, Σουδάν, Αλγερία,</p> <p>Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα, Τουρκία, Λιβύη,</p> <p>Προορισμού: Ελλάδα, Ιταλία, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γενικά), Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας</p>

Κατά το προηγούμενο έτος (2022), από τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές δικτυικές αρχές και αφορούσαν τη διευκόλυνση εισόδου και μεταφορά παράτυπων μεταναστών εντός της χώρας, τη διευκόλυνση εξόδου αυτών προς τις χώρες της Ε.Ε. και την πλαστογραφία εγγράφων για τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα ή τη μετάβασή τους σε χώρες της Ε.Ε., αναλύθηκαν ενδελεχώς **είκοσι (20)** περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων και δικτύων που εξαρθρώθηκαν.

Οι ομάδες αυτές, απαρτίζονταν συνολικά από **303** μέλη, με το μέγεθός τους, να ποικίλλει, κατά περίπτωση (3-48 μέλη, με συχνότερη εμφανιζόμενη σύνθεση αυτή των 7 έως 9 μελών ανά ομάδα).

Επρόκειτο, στην πλειοψηφία τους, για πολυμελείς ομάδες (εννέα -9- περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 6 έως 12 μέλη). Επίσης εξαρθρώθηκαν οχτώ (8) εγκληματικά δίκτυα (με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών) και διαπιστώθηκε η δράση τριών (3) ολιγομελών συμμοριών (με σύσταση κάτω από 6 μέλη).

Οι εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν, ήταν κυρίως **ανομοιογενείς** σε ποσοστό **55%** (11 εκ των 20 υποθέσεων), με σύνθεση μελών τα οποία έφεραν διαφορετικές μεταξύ τους υπηκοότητες και δευτερευόντως **ομοιογενείς**, σε ποσοστό **45%** (9 εκ των 20 υποθέσεων)⁴⁰. Οι περισσότερες περιπτώσεις των ανομοιογενών ομάδων, είχαν υπηκοότητα μελών, **αλλοδαπή**⁴¹ (αμιγώς αλλοδαπή προέλευση μελών στις 8 από τις 11 υποθέσεις και συνδυασμός μελών ελληνικής και αλλοδαπής προέλευσης στις 3 από τις 11 υποθέσεις). Οι **ομοιογενείς** ομάδες, διαπιστώθηκε ότι είχαν **αλλοδαπή** υπηκοότητα μελών στις 7 εκ των 9 ομάδων της υπόψη κατηγοριοποίησης. Μόλις σε δύο εκ των συνολικά 20 εγκληματικών ομάδων, το σύνολο των μελών είχε ελληνική υπηκοότητα.

Όσον αφορά στις **χώρες προέλευσης των μελών** των εγκληματικών ομάδων, ακολουθεί γράφημα στο οποίο παρουσιάζονται οι κυριότερες εξ αυτών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

Όπως εμφανίζεται και από το γράφημα, οι χώρες προέλευσης των μελών των εγκληματικών ομάδων κατά το 2022 ήταν, κυρίως, η Συρία, η Ελλάδα και ακολούθως η Αίγυπτος, το Μπαγκλαντές, το Αφγανιστάν, το Ιράκ και το Πακιστάν.

Από τη σύγκριση των στοιχείων (μεταξύ των διακινητών και των μελών των εγκληματικών ομάδων), παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- Οι υπήκοοι Συρίας, Πακιστάν, Αφγανιστάν εμφανίζονται ψηλά, τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων, όσο και στις συλλήψεις διακινητών (ατόμων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών, συμπεριλαμβανομένων μελών ε.ο. και ατόμων για τα οποία εξακριβώθηκε η συμμετοχή τους σε εγκληματική ομάδα). Το γεγονός δε ότι, οι προαναφερθείσες υπηκοότητες εμφανίζονται σε υψηλές θέσεις και στις υπηκοότητες συλληφθέντων διακινούμενων αλλοδαπών, επιβεβαιώνει τη διαπίστωση που καταγράφεται επίσης και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο ποσοστό των διακινητών, προέρχεται από τις χώρες προέλευσης των διακινούμενων.

⁴⁰ **Ομοιογενής (Homogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει την ίδια υπηκοότητα. **Ανομοιογενής ή ετερογενής (Heterogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη, που αντίθετα με την ομοιογενή, τα μέλη της έχουν διαφορετικές υπηκοότητες.

⁴¹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

- Ομοίως, οι ημεδαποί, καταλαμβάνουν υψηλή θέση τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων (2^η θέση), όσο και στις συλλήψεις διακινητών (1^η θέση).
- Οι υπήκοοι Τουρκίας, εμφανίζονται σχετικά ψηλά στις συλλήψεις διακινητών (3^η θέση), όχι όμως και στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στο υπόψη εγκληματικό πεδίο. Η διαφοροποίηση εκτιμάται ότι, οφείλεται, αφενός, στο γεγονός ότι η πλειοψηφία αυτών που συλλαμβάνονται στη Χώρα μας, έχουν εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο (πρόκειται κυρίως για μεταφορείς-διακινητές οι οποίοι μετέφεραν, από Τουρκία προς Ελλάδα, μη νόμιμους αλλοδαπούς) και αφετέρου στο ότι ενδεχομένως, ανήκουν σε εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στη χώρα προέλευσής τους. Ομοίως και οι υπήκοοι Αλβανίας, βρίσκονται στην 6^η θέση στις συλλήψεις διακινητών και έχουν χαμηλότερη συμμετοχή στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στην υπόψη εγκληματική δραστηριότητα, γεγονός που υποδεικνύει ότι έχουν κυρίως εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο.

Αναφορικά με τη δομή των ομάδων, καταγράφηκε σαφής **ιεραρχική δομή** σε ποσοστό **75%**, το οποίο εναρμονίζεται με τις διαπιστώσεις των τελευταίων ετών, για την ύπαρξη ισχυρών σχέσεων ιεραρχίας μεταξύ των μελών των ομάδων που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Το υπόλοιπο ποσοστό (25%), αφορά σε εγκληματικές ομάδες, στις οποίες δεν ανιχνεύθηκαν σαφείς σχέσεις ιεραρχίας (επίπεδη δομή). Αυτό, ενδεχομένως, οφείλεται στο γεγονός ότι, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων συλλήψεων μελών ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, αυτοί ανήκαν σε εγκληματικά δίκτυα της χώρας διέλευσης ή της χώρας προέλευσής τους, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η πλήρης αποδόμηση των εγκληματικών ομάδων από τις δικτυικές αρχές και ο εντοπισμός μελών με ηγετικό ρόλο σε αυτές.

Στις περιπτώσεις των **πολυμελών δικτύων**, η δομή τους ήταν χαλαρή, με την ύπαρξη υποομάδων, οι οποίες αναλαμβάνουν συγκεκριμένο ρόλο και των οποίων τα ηγετικά μέλη-συντονιστές, συνεργάζονται μεταξύ τους. Πρόκειται για ευέλικτα και ρευστά-χαλαρά εγκληματικά δίκτυα (*loose-liquid criminal networks*), τα οποία χαρακτηρίζονται ως πραγματοπαγή και όχι ως προσωποπαγή. Ειδικότερα στο πλαίσιο της εδραίωσης του δικτύου και της απόκτησης ευελιξίας, τα εν λόγω εγκληματικά δίκτυα, που λειτουργούν με όρους και τακτικές επιχειρηματικότητας, αναπτύσσουν δραστηριότητες με κύριο στόχο την κανονική και αδιάκοπη λειτουργία του δικτύου, χρησιμοποιώντας, συχνά, κύκλο προσώπων που δύναται να εμπλακεί περιστασιακά και κατά τόπους σε δευτερεύουσες - βοηθητικές αρμοδιότητες, παραλλάσσοντας τον τρόπο συνεργασίας και αντικαθιστώντας, συχνά, πρόσωπα που εμπλέκονται στα διάφορα στάδια - φάσεις της διαδικασίας, ανάλογα με τις διαμορφωθείσες συνθήκες, με τρόπο ώστε να εξυπηρετούν τη λειτουργία του (*loose networks*).

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, ηγετικό ρόλο είχαν κυρίως μέλη ελληνικής, συριακής, ιρακινής, αιγυπτιακής και αφγανικής υπηκοότητας. Μικρή διαφοροποίηση διαπιστώνεται στα κύρια μέλη των ιεραρχικών ομάδων, τα οποία προέρχονταν κυρίως από την Ελλάδα, τη Συρία, το Μπαγκλαντές, το Αφγανιστάν και το Ιράκ. Περιφερειακό ή/ και υποστηρικτικό ρόλο έχουν, συνήθως, μέλη συριακής, ελληνικής, πακιστανικής και ουκρανικής υπηκοότητας (*κυρίως μεταφορείς-διακινητές, εισπράκτορες-εγγυητές, πλαστογράφοι για κατάρτιση και νόθευση ταξιδιωτικών εγγράφων για διευκόλυνση διακίνησης μη νόμιμων αλλοδαπών, κ.λπ.*).

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εν λόγω εγκληματικού πεδίου, εκ των πραγμάτων, προσδίδουν διεθνή και διασυνοριακό χαρακτήρα στις εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτό. Όπως παρατηρήθηκε και τα προηγούμενα έτη, οι εν λόγω ομάδες, στη συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **90%** το 2022), είχαν **διεθνή** ή έστω **διασυνοριακή διάσταση** και συνεργάζονταν με μέλη άλλων εγκληματικών ομάδων, δραστηριοποιούμενα κατά κύριο ρόλο σε όμορες χώρες (*Τουρκία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Βουλγαρία, Αλβανία*) ή/και χώρες καταγωγής αλλοδαπών, καθώς και σε λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αποτελούσαν τον τελικό προορισμό των παρανόμως διακινούμενων αλλοδαπών, είτε ακτοπλοϊκώς μέσω Ιταλίας, είτε δια της αεροπορικής οδού, μέσω διεθνών αερολιμένων της ηπειρωτικής ή νησιωτικής Επικράτειας.

Τα εγκληματικά δίκτυα, προσφέρουν πλήρη πακέτα παροχής «υπηρεσιών», σχεδόν παρόμοια με ταξιδιωτικά πρακτορεία. Έχοντας διεθνή δράση, φροντίζουν για την εύρεση «πελατών» στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, από άτομα ίδιας, συνήθως, υπηκοότητας και στη συνέχεια μεριμνούν για τον τρόπο καταβολής του οικονομικού ανταλλάγματος, τη διακίνηση, τη διαμονή, την έκδοση εισιτηρίων και την τελική μεταφορά με διαφόρων τύπων σκάφη. Ένα ικανό ποσοστό αυτών, εμφάνισαν **πολυδιάστατη εγκληματική δράση** και συγκεκριμένα εμπλέκονταν σε:

- Κατάρτιση και διακίνηση πλαστών ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων, με τα οποία εφοδιάζονται οι παράνομοι μετανάστες και πρόσφυγες.
- Αρπαγή, παράνομη κατακράτηση και εκβίαση των παρανόμως μετακινούμενων, σε εγκαταλειμμένα κτίρια, αποθήκες ή διαμερίσματα, μετά την άφιξή τους στην ελληνική επικράτεια, με σκοπό την καταβολή από αυτούς ή συγγενικά τους πρόσωπα, επιπρόσθετου οικονομικού ανταλλάγματος από το αρχικά συμφωνηθέν, προκειμένου να αφεθούν ελεύθεροι.
- Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι εγκληματικές ομάδες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων ξεπλύματος, επιχειρούσαν να νομιμοποιήσουν τα παρανόμως κτηθέντα έσοδα.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται ευρέως τις **νομότυπες δομές** (σε ποσοστό **70%**) για την αλίευση πελατών (*εφαρμογές κοινωνικών δικτύων στο Διαδίκτυο, διάφορες ιστοσελίδες, καταστήματα-υγειονομικού που συχνάζουν αλλοδαποί*), τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (όπως π.χ. δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά μεταναστών, εταιρίες ταχυμεταφορών για τη διακίνηση πλαστών εγγράφων, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων, χρήση αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ή δωματίων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων για απόκρυψη αλλοδαπών μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια για όσο διαρκεί η περαιτέρω διαχείρισή τους, έως την οριστική διευκόλυνση εξόδου προς άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και την έκδοση αεροπορικών ή ακτοπλοϊκών εισιτηρίων για τη διευκόλυνση της παράνομης εισόδου ή/και εξόδου, προς και από την Ελλάδα.

Επιπλέον, ελάμβαναν, στο σύνολό τους, ισχυρά **αντίμετρα σύλληψης**, όπως λήψη αυστηρών μέτρων αντί-παρακολούθησης και χρήση συσκευών GPS, χρήση οχημάτων με κρύπτες, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των μεταναστών, χρήση κλεμμένων αυτοκινήτων ή/και τοποθέτηση κλεμμένων ή/και πλαστών πινακίδων σε οχήματα μεταφοράς, συχνή αλλαγή χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων, χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή / και «ghost

numbers⁴²», χρήση πλαστών εγγράφων (ταξιδιωτικά έγγραφα, Δ.Α.Τ.), χρήση συνθηματικών λέξεων στις τηλεφωνικές τους συνομιλίες, αποφυγή συμβατικών μορφών επικοινωνίας και χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για τις επικοινωνίες τους (Viber, Skype, WhatsApp, Imo, Telegram, Facebook), χρήση τρίτων προσώπων (αχυρανθρώπων) ως αποστολείς και παραλήπτες για διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων.

Αξίζει να σημειωθεί πως τα μέλη των εγκληματικών οργανώσεων ήταν εκ των προτέρων **προετοιμασμένα για την αντίδρασή τους σε οποιαδήποτε εμπλοκή με διωκτικές αρχές**, καθώς είχαν λάβει συγκεκριμένες οδηγίες για το πώς να αντιδράσουν στην περίπτωση που κάποιος ελεγχθεί ή συλληφθεί από αστυνομική υπηρεσία, ώστε να ελαχιστοποιήσουν κατά το δυνατό τις νομικές συνέπειες. Σε ορισμένες περιπτώσεις πολυμελών εγκληματικών δικτύων, διαπιστώθηκε ότι τα κατώτερα στην ιεραρχία περιφερειακά μέλη της οργάνωσης (οδηγοί – διακινητές κ.λπ.), γνώριζαν μόνο τις απαραίτητες για την εκάστοτε αποστολή του πληροφορίες, ώστε ακόμα και σε περίπτωση σύλληψης και ομολογίας των πράξεών τους, να μην είναι σε θέση να κατονομάσουν τους συνεργούς τους ή να καταδείξουν το πλήρες εύρος των εγκληματικών δραστηριοτήτων της οργάνωσης. Με τον τρόπο αυτό, μόνο τα υψηλά στην ιεραρχία μέλη γνώριζαν μεγάλο μέρος της εγκληματικής δραστηριότητας, δημιουργώντας «στεγανά» γύρω από το πρόσωπό τους. Η δομή αυτή επέτρεπε τη συνεχή λειτουργία των οργανώσεων, η οποία ήταν ανεξάρτητη της σύλληψης οποιουδήποτε εκ των μελών της, ενώ σε περίπτωση σύλληψης κάποιου μέλους και ακολούθως, συνεργασίας αυτού με τις Αρχές, επιτυγχάνεται η εξάρθρωση τμήματος μόνο της οργάνωσης, χωρίς να επηρεάζεται το σύνολο της λειτουργίας της.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί η οργάνωση της διακίνησης (μέρος και ώρα αναχώρησης λέμβου, οδηγίες για το δρομολόγιο, ανταλλαγή φωτογραφιών και χαρτών) και η επικοινωνία μεταξύ διακινητών και διακινούμενων, να πραγματοποιείται μέσω κλειστών ομάδων σε **διαδικτυακές εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης και κρυπτογραφημένες ηλεκτρονικές εφαρμογές**. Οι εν λόγω εφαρμογές, ως επί των πλείστων, χρησιμοποιούνται στο σύνολο της διαδικασίας της παράνομης διακίνησης, ήτοι από την «διαφήμιση» των υπηρεσιών έως τις κρυπτογραφημένες επικοινωνίες μεταξύ των μεταναστών και των διακινητών κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Επιπροσθέτως, οι εφαρμογές οι οποίες επιτρέπουν την συγκάλυψη των μέσων επικοινωνίας, φαίνεται να είναι ιδιαίτερα διαδεδομένες (burner applications). Η δημιουργία εικονικού αριθμού από τις εν λόγω εφαρμογές, δίνει τη δυνατότητα στους διακινητές να προωθούν τις υπηρεσίες τους στα κοινωνικά δίκτυα και σε λοιπές διαδικτυακές κοινωνικές πλατφόρμες.

Επιπρόσθετα, το έτος 2022, διαπιστώθηκε **διαφθορά** σε δύο περιπτώσεις (ποσοστό **10%**) και αφορούσε σε κατώτερα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, που αποτελούσαν μόνιμους συνεργάτες και μέλη των εγκληματικών ομάδων, τα οποία ελάμβαναν μέρος των παράνομων κερδών. Συγκεκριμένα, εκμεταλλευόμενα τη θέση τους ως υπαλλήλων στις υπηρεσίες όπου εργάζονταν, είτε διευκόλυναν την έκδοση νομιμοποιητικών εγγράφων σε διάφορους ενδιαφερόμενους αλλοδαπούς είτε έθεταν ψευδείς βεβαιώσεις επί ταξιδιωτικών εγγράφων σε περιπτώσεις αλλοδαπών, σε βάρος των οποίων εκκρεμούσε εκτέλεση αποφάσεων διοικητικής απέλασης-επιστροφής ή αλλοδαπών που είχαν ήδη υπερβεί την μέγιστη διάρκεια νόμιμης

⁴²Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζικά σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

παραμονής τους στην Ελλάδα ή διευκόλυναν, μέσω της μη πραγματοποίησης των προβλεπόμενων ελέγχων, την είσοδο ή και έξοδο προς και από τη χώρα, αλλοδαπών άνευ ταξιδιωτικών εγγράφων ή με μέτρο απαγόρευσης εξόδου – εισόδου σε ισχύ.

Οι εγκληματικές ομάδες που διερευνήθηκαν, προέβαιναν σε **άσκηση βίας** σε ποσοστό **25%** επί του συνόλου, η οποία αποτελούσε αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης της οργάνωσης, καθώς όπως προαναφέρθηκε, αφορούσε σε υποθέσεις παράνομης κατακράτησης διακινούμενων αλλοδαπών, σε διαμερίσματα ή αποθήκες που τους μετέφεραν αμέσως μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια. Ακολούθως απαιτούσαν, προκειμένου να τους αφήσουν ελεύθερους, την καταβολή όλου ή μεγαλύτερου χρηματικού ποσού από αυτό που είχε προ-συμφωνηθεί, καταφεύγοντας σε απειλές ή/και σε ορισμένες περιπτώσεις, στην άσκηση, με ιδιαίτερη βαναυσότητα, σωματικής βίας. Σε άλλες περιπτώσεις, η άσκηση βίας στρεφόταν εναντίον των διωκτικών αρχών ως αντίδραση στη σύλληψη. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, πολλά μέλη των οργανώσεων, είχαν συλληφθεί, κατά το παρελθόν, αρκετές φορές, για παρόμοιας φύσεως αδικήματα, πλην όμως, στο βαθμό που είχαν αντιμετωπιστεί ως μεμονωμένες πράξεις, είχαν τύχει ευνοϊκότερης μεταχείρισης. Ως αποτέλεσμα, επεδείκνυαν ιδιαίτερη θρασύτητα, απαξιώνοντας εντελώς τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές, καθώς είχαν την πεποίθηση ότι οι ποινές που θα τους επιβάλλονταν, θα ήταν αμελητέες, ενώ τα οικονομικά οφέλη από την εγκληματική τους δραστηριότητα, υπερκάλυπταν την ζημία από ενδεχόμενη σύλληψη.

Ως προς τις **μεθόδους δράσης (modi operandi)** των ανωτέρω εγκληματικών ομάδων επισημαίνονται τα εξής:

Η μεταφορά-διακίνηση παράτυπων μεταναστών από τα χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα (παρέβρια περιοχή) στο εσωτερικό της ελληνικής επικράτειας, πραγματοποιείται κυρίως με Ι.Χ.Ε. – Ι.Χ.Φ. αυτοκίνητα, Δ.Χ.Ε. αυτοκίνητα ή/και λεωφορεία του ΚΤΕΛ διαμέσου της Εγνατίας οδού ή/και του επαρχιακού δικτύου. Οι νεοεισερχόμενοι μετανάστες, οι οποίοι έχουν διέλθει τον ποταμό με πλαστικές βάρκες, παραλαμβάνονται από παραποτάμιες περιοχές του Ν. Έβρου και οδηγούνται σε προσωρινά καταλύματα – χώρους απόκρυψης (*εγκαταλειμμένες αποθήκες ή στην ύπαιθρο*) που βρίσκονται σε ερημικές ή δυσπρόσιτες δασικές περιοχές. Η διακίνηση συνεχίζεται από τους συνεργάτες-μέλη των κυκλωμάτων, με τα προαναφερόμενα οχήματα, που μπορούν να διαθέτουν ειδικές κρύπτες, με προορισμό -κατά βάση- τη Θεσσαλονίκη ή την Αθήνα και από εκεί τα σύνορα Ελλάδας – Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Ελλάδας-Αλβανίας ή τους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας, προκειμένου μεταβούν στην Ιταλία. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι μετανάστες τοποθετούνται στα πίσω καθίσματα των οχημάτων και κάποιοι εξ' αυτών έχουν εντοπιστεί και στον αποθηκευτικό χώρο του οχήματος. Επισημαίνεται ότι η μεταφορά ατόμων στον αποθηκευτικό χώρο του οχήματος, σε συνδυασμό με τις υψηλές ταχύτητες που αυτά αναπτύσσουν προκειμένου αποφύγουν τους αστυνομικούς ελέγχους, οδηγούν στην πρόκληση ατυχημάτων (θανατηφόρων και μη) και γενικά θέτουν σε κίνδυνο την υγεία και την ακεραιότητα των διακινούμενων.

Συχνά διαπιστώνεται η χρήση κλεμμένων οχημάτων, τα οποία, σε πολλές περιπτώσεις, φέρουν πλαστές πινακίδες κυκλοφορίας. Συνήθως, τα οχήματα μεταφοράς, οδηγούνται από τρίτα πρόσωπα, τα οποία δεν γνωρίζουν τι ισχύει για το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών. Επιπλέον, προκύπτει, σε αρκετές περιπτώσεις, ότι το ρόλο του οδηγού στο Ι.Χ.Ε. αναλαμβάνει κάποιος από την ομάδα των μεταναστών, καθ' υπόδειξη των διακινητών, προκειμένου εκείνοι να αποφύγουν

τη σύλληψη. Επίσης η τάση που παρατηρείται πολύ συχνά τελευταία, αφορά στη χρήση ενοικιαζόμενων οχημάτων από εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων, ώστε, στις περιπτώσεις που οι οδηγοί τους συλληφθούν ή αναγκαστούν να τα εγκαταλείψουν, να μην υπάρχουν σημαντικές οικονομικές απώλειες για το δίκτυο διακίνησης. Κατά την εγκατάλειψη των μισθωμένων ή κλεμμένων οχημάτων, τα περιλούν με διάφορα υλικά, όπως χλωρίνη, αποσκοπώντας στην καταστροφή τυχόν εναπομείναντος γενετικού υλικού ή δακτυλικών αποτυπωμάτων.

Η προσέγγιση των παράτυπα μετακινούμενων αλλοδαπών στην περιοχή του Έβρου, πραγματοποιείται μέσω Τουρκίας. Με τη βοήθεια συγγενικών/φιλικών προσώπων-γνωστών, κυρίως στην περιοχή της Κωνσταντινούπολης, οι μετανάστες, έρχονται σε επαφή με τους διακινητές, οι οποίοι είναι συνήθως, Πακιστανικής ή Αφγανικής υπηκοότητας και σε ελάχιστες περιπτώσεις Μαροκινής ή Αλγερινής υπηκοότητας. Ακολουθεί η μεταφορά τους σε προκαθορισμένα σημεία πλησίον του ποταμού Έβρου με Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητα, με Ι.Χ.Φ. αυτοκίνητα, με οχήματα τύπου van και με μικρά λεωφορεία (γνωστά ως «dolmuş»), προκειμένου να επιχειρήσουν την παράνομη είσοδό τους στην Ελληνική επικράτεια. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι διακινητές που μεταφέρουν τους μετανάστες από την τουρκική επικράτεια στην παράνομη περιοχή, επιστρέφουν πίσω στην Τουρκία, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, διαφορετικοί διακινητές τους βοηθούν εντός της ελληνικής επικράτειας.

Η μεταφορά-διακίνηση παράτυπων μεταναστών από τα θαλάσσια ελληνοτουρκικά σύνορα στα νησιά του Βορείου και του Νοτίου Αιγαίου (ως επί το πλείστον) της Χώρας μας, πραγματοποιείται, κατά κύριο λόγο, με λέμβους (*φουσκωτές κυρίως, πλαστικές και ξύλινες θάρκες, ταχύπλοα*), ιστιοφόρα σκάφη (*τύπου yacht*) και μικρά πλοία. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώνεται ότι τις λέμβους τις χειρίζονται οι ίδιοι οι μετανάστες (*τους εκπαιδεύουν οι διακινητές με αντάλλαγμα τη δωρεάν μεταφορά τους*). Σε πολλές περιπτώσεις, μετά την άφιξη τους στο νησί και κατόπιν σχετικής υπόδειξης των διακινητών, μέλος της ομάδας των μεταναστών προβαίνει στην καταστροφή του σκάφους.

Η Κωνσταντινούπολη και η Σμύρνη, εξακολουθούν να παραμένουν βασικά σημεία δράσης των δικτύων διακίνησης. Παράλληλα, έχουν εντοπιστεί περιπτώσεις σκαφών, τα οποία αναχωρούν απευθείας από Τουρκία με προορισμό την Ιταλία.

Η διευκόλυνση της εξόδου των παράτυπων μεταναστών σε χώρες της Ε.Ε. πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους (οδικώς, δια θαλάσσης και αεροπορικώς).

Η αεροπορική διακίνηση παράτυπων μεταναστών, αποτελεί μία από τις συνηθέστερες τακτικές των εγκληματικών δικτύων, σε διεθνές επίπεδο, για την παράνομη διακίνηση μεταναστών, εκμεταλλευόμενοι τη συνεχώς αυξανόμενη πυκνότητα των αεροπορικών συνδέσεων παγκοσμίως⁴³. Όσον αφορά στη Χώρα μας, στις περιπτώσεις που επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος τρόπος δράσης για την έξοδο από την ελληνική επικράτεια, η διακίνηση έγινε είτε απ' ευθείας από τα περιφερειακά αεροδρόμια χώρας (*κυρίως Θεσσαλονίκης, νησιών Κυκλάδων, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης*) ή/και από το διεθνή αερολιμένα Αθηνών. Οι μετανάστες εφοδιάζονται

⁴³ Ωστόσο, η εν λόγω αυξητική τάση παρουσίασε σημαντική κάμψη κατά το έτος 2020, γεγονός που συνδέεται άμεσα με τις επιπτώσεις της επιδημιολογικής κρίσης του COVID-19, δεδομένου ότι η επιβατική κίνηση βρισκόταν σε χαμηλά επίπεδα και ο αριθμός διαθέσιμων πτήσεων ήταν εξίσου μειωμένος.

συνήθως με γνήσια (κλεμμένα και μη⁴⁴) ή/και πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα τρίτων (προτιμώνται διαβατήρια ή ταυτότητες χωρών Ε.Ε.) για την έκδοση καρτών επιβίβασης. Για το σκοπό αυτό συνεργάζονται με ομάδες πλαστογράφων και ταξιδιωτικά γραφεία.

Διαπιστώνεται η ύπαρξη εθνοτικών ή γλωσσικών και άλλων δεσμών μεταξύ των διακινητών και των διακινούμενων αλλοδαπών, δεσμοί οι οποίοι ενισχύουν το αίσθημα ασφάλειας των διακινούμενων, έτσι ώστε να εμπιστευθούν τους διακινητές τους, στην προσπάθειά τους να αναχωρήσουν από τη Χώρα μας με παράνομο τρόπο, με τη χρήση πλαστών εγγράφων.

Σε αρκετές περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί διακινητές και διακινούμενοι, να προσποιούνται ότι έχουν συγγενική σχέση (π.χ. ζευγάρι ή στην περίπτωση ανηλίκων ότι είναι τέκνα), χρησιμοποιώντας, συνήθως, γνήσια έγγραφα των πραγματικών συγγενών τους, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η παρουσία τους είναι διακριτική και η διασύνδεσή τους με τον διακινούμενο πραγματοποιείται από τα στοιχεία με τα οποία έγινε η αγορά των εισιτηρίων. Επίσης έχουν διαπιστωθεί περιπτώσεις όπου τα εγκληματικά δίκτυα περιορίζονται μόνο στην προμήθεια των πλαστών ή άλλου προσώπου ταξιδιωτικών εγγράφων και στην παροχή οδηγιών για τον τρόπο με τον οποίο θα δράσουν οι διακινούμενοι, προκειμένου να επιτύχουν τον σκοπό τους.

Αναφορικά με τη θαλάσσια οδό, τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, ομοίως, αφού συγκεντρώσουν τον επιθυμητό αριθμό διακινούμενων, που τους εντόπισαν μέσω του «κοινωνικού δικτύου», τους μεταφέρουν από τους χώρους όπου διαμένουν – αποκρύπτονται, στην Αθήνα, με αυτοκίνητα ή φορτηγά οχήματα ή μισθωμένα λεωφορεία στα κατά τόπους σημεία επιβίβασης, όπου αποκρύπτονται προσωρινά, μέχρι την προσέλευσή του σκάφους. Στη μέθοδο αυτή, πέραν από το όχημα μεταφοράς των διακινούμενων, συμμετέχει και τουλάχιστον ένα όχημα ως προπομπός, που «ελέγχει» τη διαδρομή για αστυνομική παρουσία.

Αφού μεταβούν στο καθορισμένο παραλιακό σημείο, οι διακινούμενοι, παραμένουν αθέατοι και τα μέλη της οργάνωσης έχουν ήδη επιλέξει ιστιοφόρα ή ταχύπλοα σκάφη, τα οποία είναι κατάλληλα για δια θαλάσσης μεταφορά αλλοδαπών από τη Χώρα μας προς την Ιταλία, εκμεταλλευόμενοι τις ειδικές γνώσεις ορισμένων εκ των μελών. Εν συνεχεία οι διακινούμενοι, επιβιβάζονται σε πλωτά σκάφη, ενώ οι καπετάνιοι και το πλήρωμα, κατέχουν τις απαραίτητες γνώσεις ναυσιπλοΐας, έτσι ώστε να είναι σε θέση να χειριστούν εξίσου καλά τόσο ιστιοφόρα όσο και ταχύπλοα σκάφη. Τελικός προορισμός στις περισσότερες εκ των περιπτώσεων αυτών, είναι τα παράλια της Ιταλίας.

Επιπλέον, πολύ συχνά, μετανάστες επιχειρούν να εξέλθουν παράνομα από τη χώρα μας προς Ιταλία, κρυμμένοι σε ΙΧΦ οχήματα που επιβιβάζονται σε πλοία στους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας.

Η χερσαία μεταφορά παράτυπων μεταναστών γίνεται, αφού τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης συγκεντρώσουν τον επιθυμητό αριθμό διακινούμενων. Μεταφέρονται από τους χώρους όπου διαμένουν – αποκρύπτονται, με αυτοκίνητα (σε πολλές περιπτώσεις κλεμμένα ή ενοικιαζόμενα), φορτηγά οχήματα ή με λεωφορεία των ΚΤΕΛ στη περιοχή της Θεσσαλονίκης ή σε

⁴⁴Πρόκειται για τα «look alikes», δηλαδή χρήση γνησίων ταξιδιωτικών εγγράφων τρίτων προσώπων των οποίων η φωτογραφία, έχει ομοιότητες με το διακινούμενο πρόσωπο. Επίσης, έχει διαπιστωθεί η έκδοση καρτών επιβίβασης επ' ονόματι των διακινητών με χρήση των ταξιδιωτικών τους εγγράφων τις οποίες πωλούν σε μετανάστες, συνοδευόμενα με πλαστά έγγραφα φέροντα τα ίδια στοιχεία με τις κάρτες επιβίβασης.

όμορους νομούς και από εκεί, με παρόμοιο τρόπο, στα βόρεια σύνορα της χώρας μας με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και την Αλβανία. Εκεί, υπό τη καθοδήγηση μελών της ε.ο., διέρχονται πεζοί τα σύνορα από μη θεσμοθετημένα σημεία διέλευσης και εισέρχονται στο έδαφος της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας.

Εν συνεχεία, διαδοχικά (και πάντα υπό τη καθοδήγηση μελών της ε.ο.), μεταβαίνουν, παράνομα, στο έδαφος των ανωτέρω Χωρών και στη συνέχεια, αναλόγως με τον προορισμό που έχει συμφωνήσει ο κάθε διακινούμενος με την ε.ο., μεταφέρονται σε χώρες της Κεντρικής ή Βόρειας Ευρώπης.

Το 2022, οι ομάδες κατέφυγαν σε **ειδικευμένες ενέργειες** σε ποσοστό **40%**, συνεργαζόμενες με πλαστογράφους, τεχνίτες-μηχανικούς (αυτοκινήτων, σκαφών για τη μεταποίηση αυτών, κ.λπ.), για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων

Η **χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων**, εντοπίζεται με αυξανόμενη ένταση τα τελευταία έτη. Συγκεκριμένα, η δράση των ομάδων παρουσιάζει ποικιλομορφία και συνίσταται είτε σε κατάρτιση εξ υπαρχής πλαστών εγγράφων και νοθεία γνησίων με χρήση διάφορων μέσων (όπως χρήση πλαστών σφραγίδων σε ταξιδιωτικά έγγραφα, αντικατάσταση της φωτογραφίας σε γνήσια έγγραφα κ.λπ.), είτε σε πλαστογράφιση των απαραίτητων εγγράφων (βεβαιώσεων ΟΤΑ, προξενικών θεωρήσεων εισόδου, υπηρεσιακών σημειωμάτων αστυνομικών αρχών, πλαστών συμβολαίων μίσθωσης κατοικιών, ψευδών φορολογικών δηλώσεων), με σκοπό την υποβολή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, την εξαπάτησή τους και τελικά την υφαρπαγή αδειών διαμονής, πετυχαίνοντας τη νομιμοποίηση της διαμονής αλλοδαπών στη Χώρα μας, οι οποίοι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις και κατ' επέκταση τη διευκόλυνση εξόδου αυτών από τη Χώρα, μέσω διεθνών αερολιμένων και μετάβαση σε έτερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αναφορικά με την επιδίωξη των μεταναστών να επιτύχουν την απευθείας έξοδό τους, κυρίως προς τις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, διαπιστώνεται ότι, οι δράστες προβαίνουν στην παραποίηση ταξιδιωτικών εγγράφων, με τους ακόλουθους τρόπους: α) παραποίηση της φωτογραφίας κατόχου, β) αντικατάσταση σελίδων των διαβατηρίων, γ) χρήση κλεμμένων και απολεσθέντων ταξιδιωτικών εγγράφων και δ) χρήση εξ' ολοκλήρου πλαστών εγγράφων. Οι παραπάνω μέθοδοι ενίοτε συναντώνται σωρευτικά, με την επιπρόσθετη επίθεση πλαστών σφραγίδων εισόδου – εξόδου.

Οι αλλοδαποί υπήκοοι, οι οποίοι επιχειρούν να εξέλθουν από την ελληνική Επικράτεια, με πλαστά – παραποιημένα ταξιδιωτικά έγγραφα, προμηθεύονται αυτά κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας (Ομόνοια – Αχαρνών – Πατησίων), από άτομα που δραστηριοποιούνται στην ανωτέρω περιοχή. Οι τιμές των πλαστών – παραποιημένων εγγράφων, διαφέρουν ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, καθώς και τη Χώρα έκδοσης. Όσον αφορά στα εργαστήρια παρασκευής των πλαστών – παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, η κατάρτιση τους συνήθως λαμβάνει χώρα σε διαμερίσματα. Η δράση των ομάδων εμπεριέχει υψηλό βαθμό εξειδίκευσης (χρησιμοποιούν διάφορες ηλεκτρονικές εφαρμογές Η/Υ και Διαδικτύου, Η/Υ, εκτυπωτές, σαρωτές, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, σφραγίδες, θερμοκολλητές και λοιπό εξειδικευμένο τεχνολογικό εξοπλισμό), ενώ ο βασικός εξοπλισμός που χρησιμοποιούν είναι εύκολα διαθέσιμος στο νόμιμο εμπόριο και το διαδίκτυο.

Τέλος, το **χρηματικό ποσό** που χρειάζεται να καταβληθεί από τον μετανάστη στα μέλη του δικτύου παράνομης διακίνησης, καθορίζεται από ένα πλήθος παραγόντων (*μεταβάλλεται αναλόγως με την εγκληματική οργάνωση που αναλαμβάνει τη μεταφορά, τον τελικό προορισμό και άλλους αστάθμητους παράγοντες*). Για τα **παράνομα κέρδη** που αποκομίζουν τα κυκλώματα διακίνησης μεταναστών από την παράνομη δραστηριότητα τους, καταβάλλεται προσπάθεια **νομιμοποίησης** τους με τους κάτωθι τρόπους:

- Τα χρήματα μεταφέρονται μέσω του άτυπου εξω-τραπεζικού συστήματος μεταφοράς χρημάτων «**HAWALA**»⁴⁵, συνήθως από συγγενείς των διακινούμενων στις χώρες καταγωγής τους και μεταβιβάζονται στα μέλη της εμπλεκόμενης εγκληματικής ομάδας. Οι σχετικές πληρωμές, καταγράφονται κωδικοποιημένα σε τετράδια και άτυπα βιβλία, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολη η δικανική απόδειξη των υποθέσεων αυτών, ενώ επισημαίνεται ότι, το εν λόγω σύστημα, δεν υπόκειται σε έλεγχο και περιορισμούς με βάση τα εγχώρια και κοινοτικά νομικά και κανονιστικά πλαίσια της Ε.Ε.. Στην Ελλάδα, τα συγκεκριμένα γραφεία λειτουργούν, συνήθως, υπό την κάλυψη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με κυριότερες δραστηριότητες Mini-market, καταστήματα ειδών κινητής τηλεφωνίας, εστιατόρια, καφετέριες κ.ά.. Επιπλέον, χρήματα μεταφέρονται μέσω **εταιριών μεταφοράς χρημάτων** (*Western Union, Money Gram*), καθώς και **δια ζώσης**

⁴⁵ Το Hawala είναι μια άτυπη εξω-τραπεζική μέθοδος μεταφοράς χρημάτων από ένα άτομο σε ένα άλλο με τη χρήση κωδικών επικοινωνίας, συνήθως σε διαφορετική πόλη ή/και χώρα, χωρίς την πραγματοποίηση κίνησης κεφαλαίου (περιγράφεται ως «μεταφορά χρημάτων χωρίς κίνηση χρημάτων»). Η χρήση του ξεκίνησε από τον 8ο αιώνα σε διάφορες ασιατικές χώρες και σήμερα έχει επεκταθεί σε όλη σχεδόν την ισλαμική κοινότητα παγκοσμίως. Χαρακτηρίζεται από την απουσία κεντρικού γραφείου ελέγχου για τον διακανονισμό συναλλαγών και η λειτουργία του στηρίζεται στην ύπαρξη μεσολαβητών hawaladar (brokers) ή γραφείων hawala, οι οποίοι βρίσκονται διασκορπισμένοι σε διάφορες πόλεις του κόσμου, συγκροτώντας ένα ευρύ δίκτυο που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην εμπιστοσύνη και την πίστη μεταξύ των μερών, χωρίς επίσημες ή νομικά δεσμευτικές συμφωνίες. Ως διαδικασία δεν απαιτεί τεκμηρίωση και, ως εκ τούτου, είναι ένα σύστημα μεταφοράς χρημάτων που παρέχει ανωνυμία και αδυναμία ελέγχου της χρηματικής ροής. Επιπρόσθετα, ως εναλλακτικό κανάλι εμβασμάτων εκτός του τραπεζικού συστήματος, δίνει τη δυνατότητα αποφυγής τραπεζικών προμηθειών για την αποστολή χρημάτων μεταξύ ατόμων που βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες.

Με τη συγκεκριμένη μέθοδο, ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος, αντί να αποστείλει στον πραγματικό αντισυμβαλλόμενο του το ποσό των χρημάτων που έχει συμφωνηθεί, επικοινωνεί με έναν μεσολαβητή – μέλος του δικτύου «hawala» εντός της χώρας του και του παραδίδει το εν λόγω χρηματικό ποσό (συνήθως στο νόμισμα της χώρας στην οποία βρίσκονται) και τα στοιχεία της συναλλαγής: τον κωδικό και το όνομα του παραλήπτη στην πόλη και χώρα προορισμού. Ο μεσολαβητής hawaladar επικοινωνεί με αντίστοιχο μεσολαβητή - μέλος του δικτύου στην πόλη του τελικού παραλήπτη, προκειμένου ο τελευταίος να παραδώσει το αντίστοιχο ποσό στον πραγματικό αντισυμβαλλόμενο (στο νόμισμα της δεύτερης χώρας), υπό την προϋπόθεση να γνωρίζει τον αρχικό κωδικό. Στο σημείο αυτό έχει επιτευχθεί η επιθυμητή συναλλαγή μεταξύ των δύο αντισυμβαλλόμενων, χωρίς όμως να διακινούνται χρήματα εκτός της χώρας, αποκρύπτοντας την παράνομη πηγή των εσόδων, πετυχαίνοντας εντέλει τη νομιμοποίηση τους.

Μεταξύ των δύο hawaladar – μελών του δικτύου, δεν υπογράφεται ή ανταλλάσσεται κάποιο έγγραφο δηλωτικό της ύπαρξης χρέους, καθώς το σύστημα βασίζεται στην εμπιστοσύνη, την έννοια της τιμής, τους οικογενειακούς δεσμούς και τις σχέσεις στο πλαίσιο του ευρύτερου δικτύου. Οι δύο hawaladar, θα διευθετήσουν το μεταξύ τους χρέος μέσω διάφορων μηχανισμών, όπως μέσω συμπληρωμένου συναλλαγών, περιοδικών τραπεζικών διακανονισμών ή μια εμπορική συναλλαγή, όπως αποπληρωμή τρίτου χρέους ή τιμολογίου σε κάποια από τις δύο χώρες.

Στο παρελθόν έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως από μετανάστες που είχαν αναζητήσει εργασία σε χώρες του εξωτερικού, προκειμένου μεταφέρουν χρήματα στις χώρες καταγωγής τους, αποφεύγοντας τα δαπανηρά για αυτούς τέλη και άλλα απαιτούμενα έγγραφα. Επιπλέον, λόγω της ανωνυμίας που προσφέρει αποτελεί μέσο για την πραγματοποίηση συναλλαγών που στο πλαίσιο παράνομων δραστηριοτήτων (ξέπλυμα χρήματος, παράνομη μετανάστευση κ.α.). ΠΗΓΗ: FATF REPORT: The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing. Σχετικός υπερσύνδεσμος: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Role-of-hawala-and-similar-in-ml-tf.pdf.coredownload.pdf>

(«χέρι-χέρι»), κυρίως σε Μίνι-Μάρκετ, καταστήματα εμπορίας τηλεφωνίας ή/και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών, ταξιδιωτικά γραφεία, ιδιοκτησίας μελών των ομάδων.

- Μέρος των χρημάτων, επενδύονται σε νομιμοφανείς δραστηριότητες στις Χώρες καταγωγής των διακινητών και τα υπόλοιπα διακινούνται στην Ελλάδα ή άλλες χώρες της Ευρώπης, μέσα από την ίδρυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως εστιατόρια, καφετέριες, ταξιδιωτικά γραφεία, μεταφορικές εταιρίες ή επενδύονται στην αγορά αστικών κυρίως ακινήτων. Επίσης χρησιμοποιούνται για την αγορά αγαθών πολυτελείας όπως οχήματα, σκάφη αναψυχής, τουριστικά ταξίδια κ.α.. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η εισαγωγή τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και η διασπορά τους σε λογαριασμούς συγγενικών τους προσώπων, αποκτώντας σταδιακά νομιμοφάνεια.

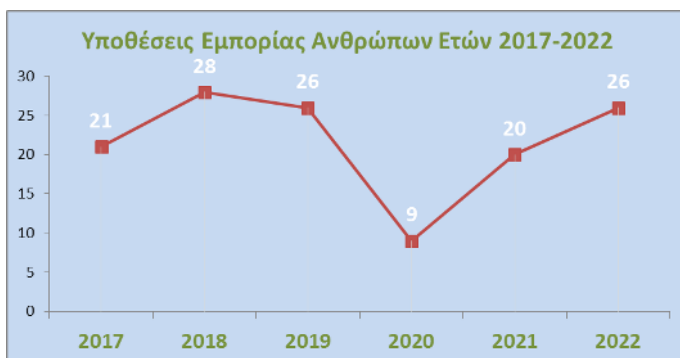
3.5 Εμπορία Ανθρώπων.

3.5.1. Παρούσα Κατάσταση.

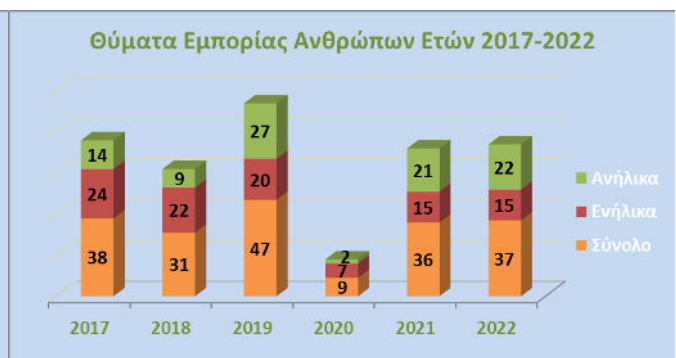
Σε σχέση με το 2021, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι «χώρα προορισμός», σε μεγάλο ποσοστό υποθέσεων, αλλά και «ενδιάμεση (transit)» χώρα (με προορισμό κυρίως Χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης) και σε ορισμένες περιπτώσεις χώρα «πηγή» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την εγχώρια εκμετάλλευσή τους (κυρίως στο πεδίο της γενετήσιας εκμετάλλευσης).

Οι υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές καταγράφουν αύξηση το 2022 (26 το 2022 έναντι 20 το 2021, 9 το 2020, 26 το 2019 και 28 το 2018). Το έτος 2022, εμφανίζεται οριακά αυξημένος ο αριθμός θυμάτων, ήτοι 37 θύματα (15 ενήλικα και 22 ανήλικα) έναντι 36 θυμάτων (15 ενήλικα και 21 ανήλικα) το 2021 (βλέπε Γράφημα 27). Από τις εν λόγω υποθέσεις, εννέα (9) συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων διεθνικών εγκληματικών ομάδων.

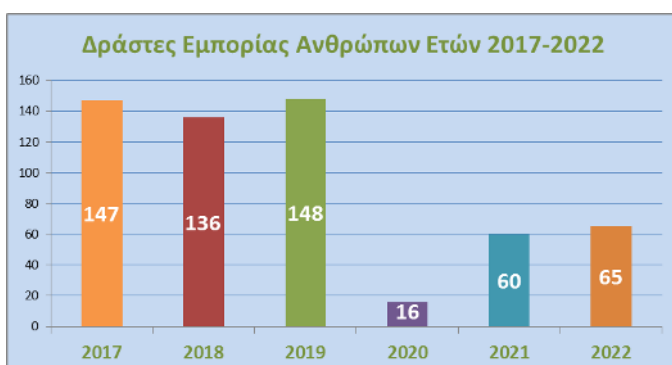
ΓΡΑΦΗΜΑ 21

ΓΡΑΦΗΜΑ 22

ΓΡΑΦΗΜΑ 23

Παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη 65 δράστες, έναντι 60 δραστών το 2021, 16 δραστών το 2020, 148 δραστών το 2019 και 136 το 2018. Ως δράστες εμπορίας ανθρώπων διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα έξι (6) διαφορετικών εθνικοτήτων. Κυρίαρχη είναι η παρουσία Ελλήνων (συνολικά 29 δράστες), ακολουθούμενων από υπηκόους Βουλγαρίας,

Ρουμανίας, Μολδαβίας, Κούβας, Ιράν και Συρίας.

Από τις προαναφερόμενες υποθέσεις προκύπτει ότι, πρωτεύουσα μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση, έπεται η εκμετάλλευση της επαιτείας και η εργασιακή εκμετάλλευση.

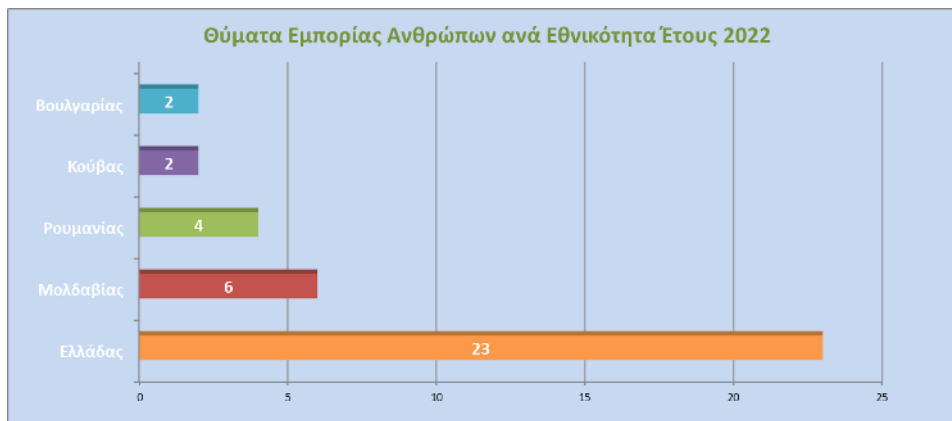
Η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι η μορφή εμπορίας ανθρώπων με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στην Ελλάδα (14 υποθέσεις). Αντιστοίχως, μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός των

δραστών που συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν για υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συγκριτικά με τον αριθμό των δραστών που δραστηριοποιούνταν στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση ή άλλη μορφή εμπορίας ανθρώπων.

Στις διερευνηθείσες υποθέσεις, προκύπτει ότι το **63%** των δραστών ήταν άνδρες και το **37%** ήταν γυναίκες, καθώς συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν σαράντα (41) άνδρες και είκοσι (24) γυναίκες.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ήταν γυναίκες σε ποσοστό **84%** και άνδρες σε ποσοστό **16%**. Το υψηλό ποσοστό των γυναικών, τελεί σε άμεση - λογική συνάφεια με το γεγονός ότι η κυρίαρχη μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 24

Ως θύματα διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα από πέντε (5) διαφορετικές χώρες. Η πλειοψηφία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για τη Χώρα μας, ήταν Ελληνικής

Μολδαβικής και Ρουμανικής υπηκοότητας.

Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των θυμάτων το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν ανήλικοι (**59%**). Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με την αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνταν στην εκμετάλλευση της επαιτείας. Η στρατολόγηση και διακίνηση ανηλίκων, διαχρονικά στη Χώρα μας, γίνεται με σκοπό, πρωτίστως, την εκμετάλλευση της επαιτείας και δευτερευόντως με σκοπό τη γενετήσια εκμετάλλευση.

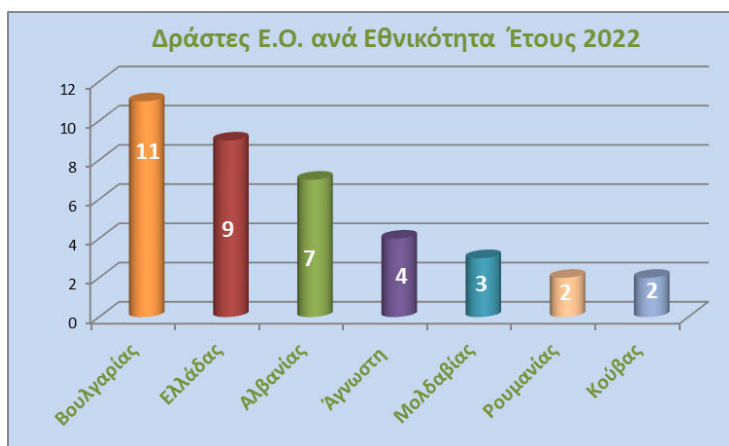
3.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
9	Μαστροπεία Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η Αρχή Αρπαγή Βιασμός	1	4	4	Προέλευσης: Ελλάδα Αλβανία Ρουμανία Βουλγαρία Μολδαβία Κούβα Προορισμού: Ελλάδα

Το έτος 2022, διερευνήθηκαν (9) υποθέσεις, οι οποίες συγκέντρωναν τα χαρακτηριστικά διεθνικών οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία των οποίων δραστηριοποιούνταν στη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Οι ε.ο σε ποσοστό **78%** ήταν ομοιογενείς. Επρόκειτο για ολιγομελείς ομάδες (έως 5 μέλη) στη συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **89%**).

ΓΡΑΦΗΜΑ 25

Για το έτος 2022, κατηγορήθηκαν συνολικά τριάντα-οχτώ (38) άτομα, ως μέλη εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνταν σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Οι κύριες υπηκοότητες προέλευσης των δραστών ήταν Βουλγαρίας, Ελλάδας, Αλβανίας, Μολδαβίας, Ρουμανίας και Κούβας.

Σε μία υπόθεση, διαπιστώθηκε εμπλοκή της ε.ο. σε άλλες

εγκληματικές δραστηριότητες, παράλληλα με την κύρια δράση της.

Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημόσιου λειτουργού στη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Η πλειοψηφία των ε.ο. είχαν διεθνή-διασυνοριακή διάσταση σε ποσοστό **67%** επί του συνόλου. Σημαντικό ποσοστό (**22%**) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό επίπεδο (Νομού ή Περιφέρειας).

Επιπρόσθετα, στις ε.ο. διαπιστώθηκε σαφής κατανομή ρόλων και ιεραρχική δομή. Συγκεκριμένα άλλα μέλη ασχολούνταν με τη στρατολόγηση (συνήθως γυναίκες-μέλη ομοεθνείς των θυμάτων) και άλλα με τη μεταφορά-υποδοχή-φύλαξη και εκμετάλλευσή τους.

Από την ανάλυση των σχετικών υποθέσεων προκύπτει ότι οι δράστες, στο σύνολο τους, είχαν στρατολογήσει τα θύματα εκμεταλλεόμενοι την ευάλωτη κοινωνική θέση και τη δεινή οικονομική τους κατάσταση (άτομα σε καθεστώς ανεργίας, με οικογενειακά προβλήματα, παράτυποι μετανάστες κ.λπ.). Κύριες μεθοδολογίες δράσης ήταν οι ψευδείς υποσχέσεις (αναφορικά με το είδος, τις απολαβές και τις συνθήκες εργασίας) και η απόσπαση της συναίνεσης των θυμάτων, που τους ακολούθησαν στη χώρα εκμετάλλευσης.

Επίσης, ως μέσο στρατολόγησης παρατηρήθηκε και η μέθοδος του «αγαπητικού» (lover boy). Δια της συγκεκριμένης μεθόδου, οι δράστες προσέγγιζαν νεαρές γυναίκες, σύναπταν δεσμό και ακολούθως ταξίδευαν μαζί στη χώρα «εκμετάλλευσης», όπου και εκδήλωναν τις προθέσεις εκμετάλλευσης.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού, σε παράνομους οίκους ανοχής, στο δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία ή σε χώρους με το πρόσχημα παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) και σε αγροτικές περιοχές όπου υπήρχε συγκέντρωση αλλοδαπών εργατών.

Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων με χρήση ή/και απειλή βίας, με απειλές κατά μελών των οικογενειών τους, με περιορισμό της ελευθερίας της κίνησης, με αφαίρεση των μέσων επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα, υπολογιστές για να μην έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο κ.λπ.) και των ταξιδιωτικών εγγράφων και τέλος με τη δημιουργία «δεσμού χρέους» (πλήρωναν οι δράστες για τα θύματα τα εισιτήρια, το ενοίκιο διαμονής κ.λπ., δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό χρέος, το οποίο τα θύματα έπρεπε να αποπληρώσουν). Επίσης, παρατηρήθηκε η δημιουργία ευαλωτότητας δια της εξαναγκαστικής χρήσης ναρκωτικών ουσιών, ώστε οι δράστες να διατηρούν υπό τον έλεγχό τους τα θύματα.

Η χρήση σωματικής βίας έχει περιοριστεί, καθώς είναι εύκολα ανιχνεύσιμη (εμφανή σημάδια) και μπορεί να καταδείξει την τέλεση του αδικήματος, ενώ έχει αυξηθεί η ψυχολογική βία ως μέσο ελέγχου των θυμάτων.

Σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της επαιτείας, οι δράστες και τα θύματα ανήκαν στο ίδιο (στενό ή/και ευρύτερο) οικογενειακό περιβάλλον. Στις περιπτώσεις που τα θύματα ήταν ανήλικα, παρατηρήθηκε άμεση εμπλοκή των γονέων τους είτε ως δράστες είτε με την παραχώρησή τους σε τρίτους, προκειμένου να επαιτούν. Οι δράστες διατηρούσαν τον έλεγχο επί των θυμάτων με χρήση βίας ή/και απειλών, με συνεχή παρουσία τους στα σημεία που επαιτούσαν (και στους χώρους που διέμεναν) και με συγκέντρωση των θυμάτων σε ενιαίο χώρο διαμονής, περιορίζοντάς τους την ελευθερία της κίνησης. Η εκμετάλλευση λάμβανε χώρα σε αστικά κέντρα, σε σταθμούς μετρό, πλατείες, δίπλα σε εμπορικά κέντρα και γενικότερα σε πολυσύχναστα μέρη.

Οι ομάδες εκμεταλλεύονται νομότυπες δομές, όπως κέντρα διασκέδασης «stripshow», ξενοδοχεία, οίκους ανοχής, κέντρα αισθητικής-παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) για την γενετήσια εκμετάλλευση των θυμάτων (κυρίως).

Οι δράστες χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αφενός για να στρατολογήσουν θύματα, αφετέρου για την αλίευση πελατών με την προβολή – διαφήμιση των «ερωτικών υπηρεσιών» των θυμάτων.

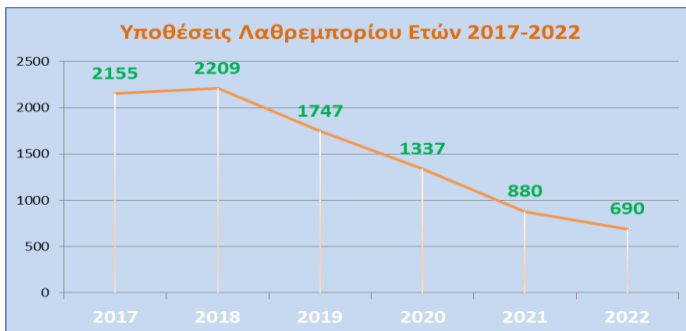
Οι ομάδες χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως ο εφοδιασμός των θυμάτων με πλαστά έγγραφα, η χρήση «ghost numbers», η συχνή αλλαγή τόπων διαμονής και η χρήση ψευδωνύμων κατά τις τηλεφωνικές επικοινωνίες των μελών τους.

3.6. Λαθρεμπόριο προϊόντων.

3.6.1. Παρούσα Κατάσταση.

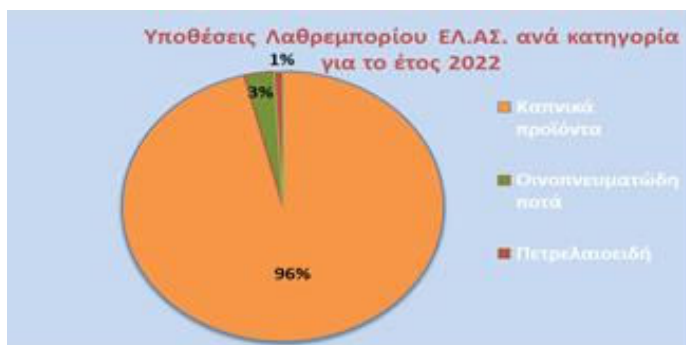
Το λαθρεμπόριο προϊόντων αποτελεί, σταθερά, πεδίο ανάπτυξης εγκληματικής δραστηριότητας σε όλη την ελληνική επικράτεια, το οποίο ωστόσο τα τελευταία χρόνια καταγράφει μια κάμψη των σχετικών υποθέσεων του, με μία αντίστροφη, ωστόσο, αύξηση στις κατασχεθείσες ποσότητες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 26⁴⁶

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, ασχολήθηκαν, συνολικά, με (690) υποθέσεις λαθρεμπορίου (τελεσμένες), (έναντι 1.337 υποθέσεων το 2020), στην πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 27

Κύρια μορφή λαθρεμπορίου, συνεχίζει να αποτελεί η διακίνηση και διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων, ακολουθούμενη από το λαθρεμπόριο οινοπνευματωδών ποτών και σε μικρότερη έκταση το λαθρεμπόριο υγρών καυσίμων.

Το συνολικό κέρδος των εγκληματικών ομάδων, για το 2022, δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθεί επ' ακριβώς (εκτιμάται ότι υπερβαίνει τα **13.745.351 ευρώ**, το κέρδος των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν⁴⁷).

Το λαθρεμπόριο, συχνά τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως η πλαστογραφία, η πλαστογραφία παραστατικών εγγράφων (τιμολόγια, ταξιδιωτικά έγγραφα κ.λπ.), η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες κ.λπ. και έχει σοβαρές συνέπειες για την εθνική οικονομία, λόγω της απώλειας πολλών εκατομμυρίων ευρώ από φόρους και δασμούς⁴⁸.

⁴⁶ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 - 2022: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

⁴⁷ Το ποσό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διοικητικές Αρχές.

⁴⁸ Εκτιμάται ότι το λαθρεμπόριο τσιγάρων και άλλες μορφές παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού προκαλεί απώλεια περίπου 10 δισ. Ευρώ στην ΕΕ και στους εθνικούς προϋπολογισμούς κάθε χρόνο. Σχετ. τυγχάνουν η Έκθεση Εκτίμησης Απειλής OCTA SEE 2018 του SELEC και η Ετήσια Έκθεση του OLAF για το 2017.

3.6.1.1. Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων.

Η Ελλάδα, εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως «ενδιάμεση (transit)» χώρα (από χώρες της Ασίας και Αν. Αφρικής, με προορισμό χώρες της Κεντρικής, Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης), χώρα «προορισμού» (από Βουλγαρία, Ρωσία, Ουκρανία και Ιταλία Ουκρανία, Λευκορωσία, μέσω Μαυροβουνίου, Βόρειας Μακεδονίας, Μολδαβίας, Βουλγαρίας ή/και από Ασιατικές Χώρες μέσω Κύπρου και Τουρκίας), όπως και χώρα παραγωγής⁴⁹.

Τα καπνικά προϊόντα αποτέλεσαν και το 2022 την πλειοψηφία του συνόλου των προϊόντων που διακινήθηκαν παράνομα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 28⁵⁰

ΓΡΑΦΗΜΑ 29

ΓΡΑΦΗΜΑ 30

ΓΡΑΦΗΜΑ 31

Ός εμφανίζεται στα ανωτέρω Γραφήματα, από το σύνολο των Διοικητικών Αρχών, τον μεγαλύτερο αριθμό κατασχέσεων σε τεμάχια τσιγάρων, κατάσχεσε η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. με συνολικό αριθμό 179.103.929 τεμαχίων τσιγάρων, ενώ στις κατασχεθείσες ποσότητες καπνού, τη μεγαλύτερη ποσότητα κατάσχεσε η Ελληνική Αστυνομία με 29.362.983 γραμμάρια καπνού.

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στην κατάσχεση από την Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. συνολικά 2.400 γραμμαρίων ηλεκτρικά θερμαινόμενου καπνού, 5.092 ml υγρού αναπλήρωσης ηλεκτρικών τσιγάρων και 5.295 τεμαχίων πούρων⁵¹.

⁴⁹Τα έτη 2018-2022 εντοπίστηκαν συνολικά -30- εργοστάσια/εργαστήρια παραγωγής λαθραίων τσιγάρων και προϊόντων καπνού, -1- εκτυπωτικό κέντρο (τυπογραφείο) για εκτύπωση ετικετών τσιγάρων και μεγάλος αριθμός αποθηκών και λοιπών βοηθητικών χώρων, ενώ κατασχέθηκαν, μεταξύ άλλων και τμήματα του μηχανολογικού εξοπλισμού, τα οποία δύνανται να συστήσουν γραμμή παραγωγής λαθραίων καπνικών προϊόντων.

⁵⁰ Γραφήματα 28-31: Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

⁵¹ Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

3.6.1.2. Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών:

Το έτος 2022, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 24 υποθέσεις που αφορούσαν λαθρεμπόριο αλκοολούχων και οινοπνευματωδών ποτών, έναντι 19 υποθέσεων το 2021.

ΓΡΑΦΗΜΑ 32

Οι κατασχεθείσες ποσότητες από τις Υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. αφορούσαν κυρίως άνυδρη αλκοόλη και ακολούθως ποτά 40%vol (lt) και αποστάγματα (τσίπουρο, τσικουδιά, ρακί).

ΓΡΑΦΗΜΑ 33

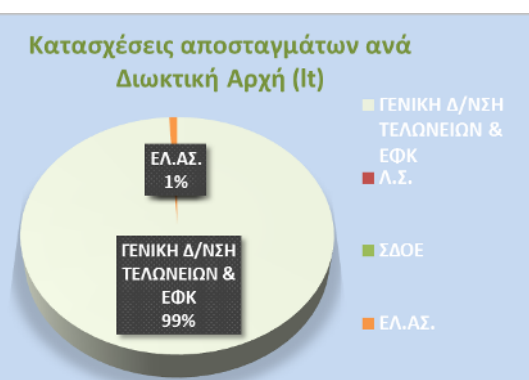
Από το σύνολο των κατασχεθεισών ποσοτήτων όλων των Διοικητικών Αρχών, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος ήταν τα ποτά 40° (lt) και ακολουθούν με μικρή διαφορά, η άνυδρη αλκοόλη και τα αποστάγματα (τσίπουρο, τσικουδιά, ρακί), η μπύρα και τέλος το λικέρ. Κατωτέρω παρουσιάζονται αναλυτικά οι κατασχέσεις αλκοολούχων ανά

κατηγορία και ανά Διοικητική Αρχή για το έτος 2022.

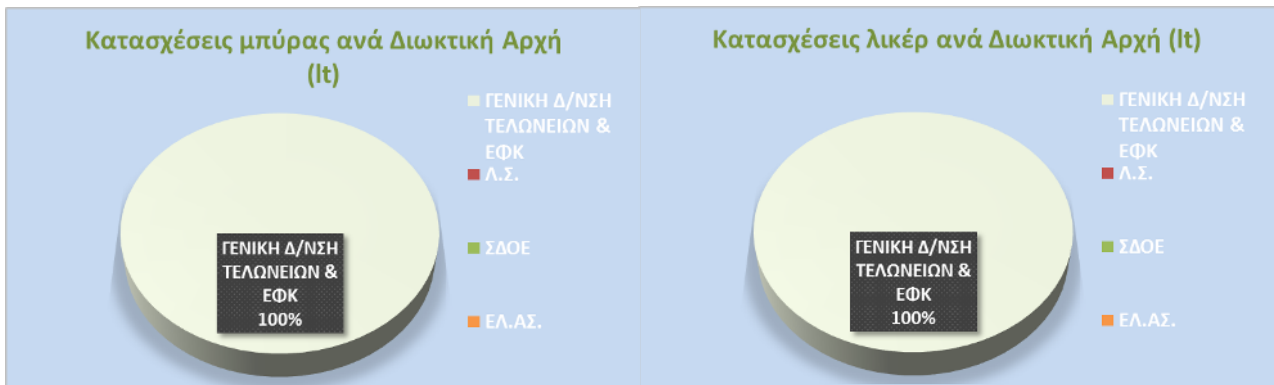
ΓΡΑΦΗΜΑ 34

ΓΡΑΦΗΜΑ 35

ΓΡΑΦΗΜΑ 36

ΓΡΑΦΗΜΑ 38⁵²

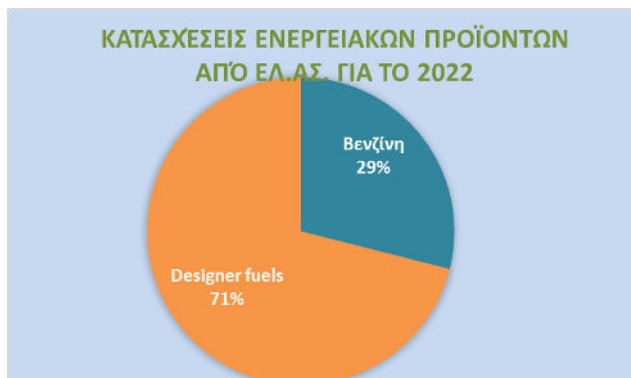

⁵² Πηγή στοιχείων Γραφημάτων 34-38: Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

3.6.1.3. Λαθρεμπόριο καυσίμων

Το έτος 2022, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε (5) υποθέσεις λαθρεμπορίου καυσίμων.

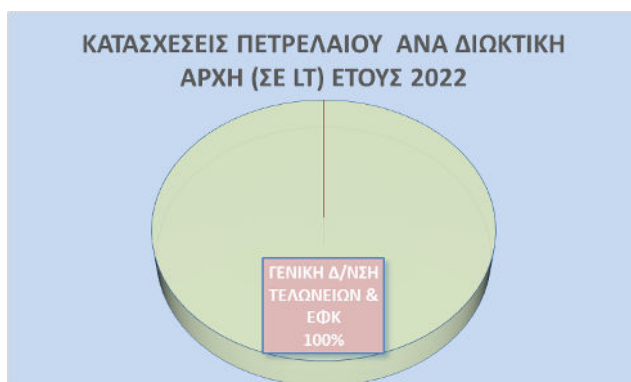
ΓΡΑΦΗΜΑ 39

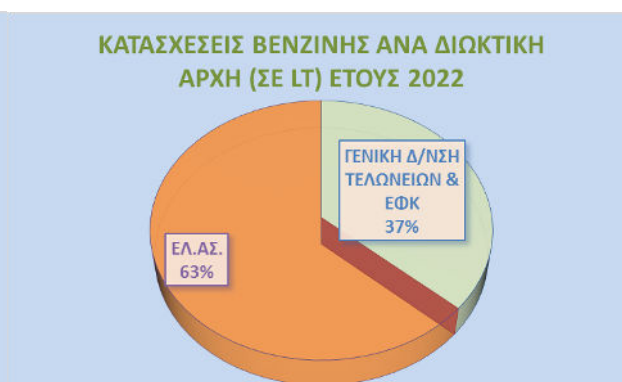
Η πλειοψηφία των κατασχεμένων ποσοτήτων αφορούσε σε designer fuels (διαλύτες καυσίμων)⁵³, ακολουθεί με μεγάλη διαφορά η βενζίνη.

Για το ίδιο έτος, όλες οι αρμόδιες Διωκτικές Αρχές, κατάσχεσαν τα ακόλουθα:

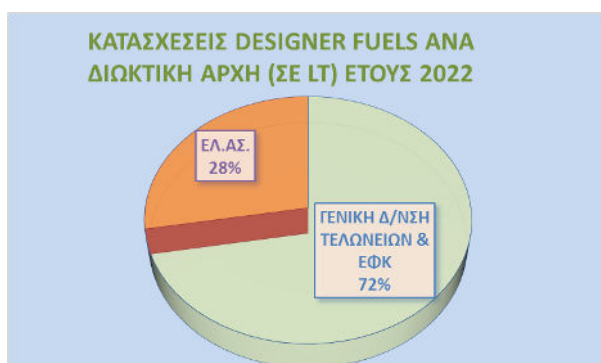
ΓΡΑΦΗΜΑ 40

ΓΡΑΦΗΜΑ 41

ΓΡΑΦΗΜΑ 42⁵⁴

⁵³ Αποτελεί μείγμα ελαφρών λαδιών και αιθανόλης, το οποίο αναμειγμένο με βενζίνη σε συγκεκριμένα όρια, μπορεί να μην ανιχνεύεται από Χημικές Υπηρεσίες και να καθίσταται αδύνατη η τεκμηρίωση της προκύπτουσας νοθείας.

⁵⁴ Πηγή στοιχείων Γραφημάτων 39-42: Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

3.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
11	Απάτη Πλαστογραφία Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Κώδικας Μετανάστευσης Νομοθεσία για ρύθμιση αγοράς προϊόντων και παροχής υπηρεσιών Οργάνωση Αγοράς Πετρελαιοειδών και άλλες διατάξεις	2	6	3	Προέλευσης: Βουλγαρία Βόρεια Μακεδονία Τουρκία Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα Βουλγαρία Προορισμού: Ελλάδα, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο

Κατά το έτος 2022, δραστηριοποιήθηκαν συνολικά έντεκα (11) εγκληματικές ομάδες οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από πενήντα-τέσσερα (54) μέλη.

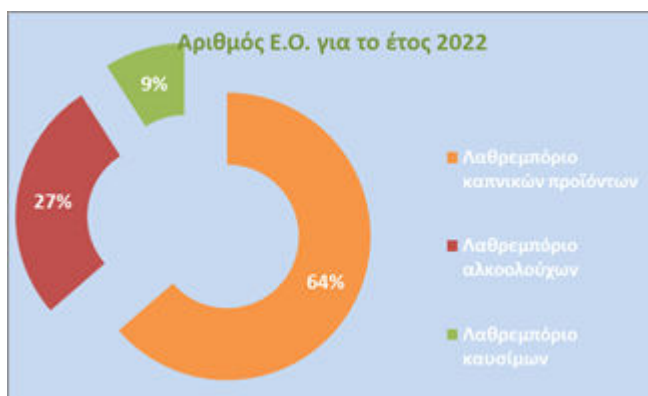
Η πλειοψηφία των εν λόγω ομάδων (σε ποσοστό 79%) ήταν εγχώριες (αμιγείς ή μικτές) και ομοιογενείς (σε ποσοστό 50%)[εγχώριες ή/και αλλοδαπές].

ΓΡΑΦΗΜΑ 43

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν η Ελλάδα, το Πακιστάν, η Γεωργία, η Μολδαβία και η Ουκρανία.

ΓΡΑΦΗΜΑ 44

Περαιτέρω, η πλειοψηφία αυτών ήτοι (7), αφορούσε το λαθρεμπόριο τσιγάρων, τρεις (3) το λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών και μια (1) το λαθρεμπόριο καυσίμων.

Η σύνθεση των ομάδων ήταν κυρίως ολιγομελείς (μέχρι 6 μέλη, σε ποσοστό **82%** επί του συνόλου) και ακολούθως πολυμελείς (6-12 μέλη, σε ποσοστό **9%**) και εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών, σε ποσοστό **9%**).

Η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **46%** επί του συνόλου) είχε διασυνοριακή - διεθνή διάσταση. Ακολούθως, δραστηριότητα σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο ανέπτυξε το **45%** επί του συνόλου και τέλος σε όλη την Επικράτεια ανέπτυξε ένα ποσοστό **9%** επί του συνόλου.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, η πλειοψηφία των ομάδων (**91%** επί του συνόλου), δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Δεν διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο..

Σε μία υπόθεση διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι δράστες χρησιμοποίησαν βασικούς τρόπους «ξεπλύματος» (πολυτελής διαβίωση και αγορά κινητής περιουσίας).

3.6.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης Καπνικών προϊόντων.

Κυρίαρχες είναι οι ημεδαπής προελεύσεως ομάδες (αμιγείς ή/και μικτές). Στις ομάδες αυτές καταγράφεται συμμετοχή (42% επί του συνόλου) ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Γεωργία, Ρωσία, Αρμενία, Ουζμπεκιστάν).

Η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (71%) είχε ιεραρχική δομή. Τα εγκληματικά δίκτυα είχαν πιο χαλαρή δομή, με ύπαρξη συνεργαζόμενων υποομάδων-πυρήνων.

Ως προς τους τρόπους εισαγωγής και μεταφοράς των λαθραίων τσιγάρων στην ελληνική επικράτεια, δεν εντοπίζονται καίριες αλλαγές σε σχέση με το 2021, αλλά οι κυριότεροι εξακολουθούν να είναι:

- ο **Η χερσαία μεταφορά:** με αυτοκίνητα (επιβατηγά ή/και φορτηγά) από θεσμοθετημένα ή μη σημεία εισόδου (από/προς Αλβανία, Βουλγαρία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία, Ιταλία)[αφορά πλειοψηφία υποθέσεων], μέσα σε ειδικές κρύπτες ή/και καλυπτόμενα από άλλο νόμιμα μεταφερόμενο προϊόν (τρόφιμα, γλυκά, είδη ένδυσης, είδη υγιεινής, συσκευές, νωπά σπωροκηπευτικά, ψάρια κ.λπ.) ή/και με λεωφορεία, κρυμμένα στις αποσκευές επιβατών.

- ο **Η ενάλια μεταφορά:** με πλοία και μεταφόρτωση τσιγάρων σε μικρότερα σκάφη, τα οποία εκφορτώνουν σε ερημικές παραλίες της Δυτικής και Νότιας Ελλάδας (προέρχονται από λιμάνια των χωρών: Κίνας, Βιετνάμ, Σιγκαπούρης, Μαλαισίας, Ταιβάν, Τζιμπουτί, Η.Α.Ε.) ή με εμπορευματοκιβώτια σε λιμένες, καλυπτόμενα από άλλα νόμιμα μεταφερόμενα προϊόντα ή με ψευδή παραστατικά (παρασκευάσματα διατροφής, μηχανήματα, υαλικά). Για την κάλυψη του παράνομου φορτίου χρησιμοποιούν διάφορα προϊόντα, όπως έπιπλα, είδη ένδυσης, υγιεινής, λαχανικά, χαρτικά, κτλ.

- ο **Η εναέρια μεταφορά:** κρυμμένα σε αποσκευές επιβατών πτήσεων ή με ταχυδρομικά δέματα. Στην περαιτέρω διακίνηση και διάθεση των καπνικών προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές της εγχώριας αγοράς, εμπλέκονται τόσο ημεδαπές όσο και αλλοδαπές ομάδες (Πακιστανικές κυρίως), οι οποίες δρουν σε τοπικό (στα μεγάλα αστικά κέντρα), περιφερειακό ή/και πανελλήνιο επίπεδο. Η διακίνηση πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους (με ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ αυτ-τα και μοτ/τες, με λεωφορεία του ΚΤΕΛ και των αστικών συγκοινωνιών, με εταιρίες ταχυμεταφορών ή μεταφορών). Η πώληση-διάθεση των λαθραίων τσιγάρων λαμβάνει χώρα, κυρίως, σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, καταστήματα (ψιλικά, περίπτερα, κ.λπ.) και στο δρόμο.

Όλες οι εγκληματικές ομάδες, χρησιμοποιούν ευρέως τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση (χρήση μισθωμένων ΙΧΕ-ΙΧΦ, μεταφορικών εταιριών για διακίνηση καπνού, αλίευση και διαφήμιση προϊόντων μέσω διαδικτύου, αποστολή λαθραίων τσιγάρων με εταιρίες ταχυδιανομής, ταξί, διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων σε νομίμως λειτουργούντα καταστήματα) και την απόκρυψη των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και των κερδών (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών- οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας).

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα)

που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καβάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων, χρήση θερμικών καμερών, χρήση ανιχνευτών και παρεμβολέων ψηφιακών και ηλεκτρονικών σημάτων, ενίσχυση μόνωσης σε εγκαταστάσεις που παράγονται λαθραία τσιγάρα, διαμόρφωση χώρων στα παράνομα εργαστήρια με κοιτώνες-κουζίνα-τουαλέτα για τους εργαζόμενους για να μην εξέρχονται από τον χώρο και εντοπιστούν από τις Αρχές).

Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι και το έτος 2022, εντοπίστηκαν συνολικά σε (2) υποθέσεις, ειδικά διαμορφωμένες εγκαταστάσεις παραγωγής λαθραίων τσιγάρων και καπνού ναργιλέ (σε συνέχεια των δύο παρελθόντων ετών). Η εξειδίκευση που παρουσιάζουν οι ομάδες αυτές είναι ιδιαίτερως υψηλή: διαθέτουν μονάδες επεξεργασίας ακατέργαστου καπνού, πλήρεις μονάδες παραγωγής, συσκευασίας και τυποποίησης λαθραίων τσιγάρων, ετικέτες με ραβδωτό κώδικα (barcode), πλαστά αυτοκόλλητα και ταινίες τυποποίησης επώνυμων πακέτων τσιγάρων, ενώ η παραγωγή τους, διαπιστώθηκε ότι κατευθύνεται (κυρίως) στην εγχώρια αγορά και δευτερευόντως στο εξωτερικό.

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στον εντοπισμό και κατάσχεση από τις υπόλοιπες διωκτικές αρχές (πέραν της ΕΛ.ΑΣ.), μεγάλων ποσοτήτων καπνικών προϊόντων. Ειδικότερα, το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., κατάσχεσε 7.099.200 λαθραία τσιγάρα (354.960 πακέτα) και 10.960.000 τσιγάρα (548.000 πακέτα τσιγάρων) σε Ηγουμενίτσα και Πειραιά αντίστοιχα⁵⁵.

Επίσης, από το Τμήμα Δίωξης Λαθρεμπορίου του Α΄ Τελωνείου Θεσσαλονίκης, εντοπίστηκε εμπορευματοκιβώτιο με δηλωθέν εμπόρευμα «ξύλινα μαχαιροπήρουνα», στο οποίο έπειτα από έλεγχο που διενεργήθηκε, εντοπίστηκαν και κατασχέθηκαν 36.100.000 λαθραία τσιγάρα, των οποίων οι αναλογούντες φόροι και δασμοί ανέρχονται σε 7,32 εκατ. Ευρώ.

⁵⁵ Σχετικό το από 12/07/2022 Δελτίο Τύπου του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. διαθέσιμο στον ακόλουθο υπερσύνδεσμο <https://www.hcg.gr/el/drasthriothtes/entopismos-kai-katasxesh-deka-ekatommyriwn-enniakosiwn-e3hnta-xiliadwn-10960000-la8raiwn-tsigarwn-entos-emporeymatokibwtioy-ston-sempo-peiraia/>.

3.6.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης οινοπνευματωδών.

Η διακίνηση και εισαγωγή των λαθραίων οινοπνευματωδών ποτών στη Χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως δια των χερσαίων συνόρων με διάφορα μεταφορικά μέσα (*Ι.Χ.Ε., Ι.Χ.Φ. αυτ-τα κ.λπ.*), μέσω θεσμοθετημένων ή μη σημείων της Χώρας, με το παράνομο εμπόρευμα να προέρχεται κυρίως από τη Βουλγαρία.

Και εδώ, κυρίαρχο ρόλο, διαδραματίζουν οι ημεδαπές ομάδες (αμιγείς ή μεικτές), ενώ στους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή, έχουν οι υπήκοοι Βουλγαρίας και ακολουθούν οι υπήκοοι Γεωργίας.

Η δομή των ομάδων ήταν κυρίως ιεραρχική (σε ποσοστό **67%** επί του συνόλου), ενώ όλες οι ομάδες αποτελούνταν από λίγα μέλη (*έως 6 τον αριθμό*).

Οι ομάδες εισάγουν, από Βουλγαρία κυρίως, είτε καθαρή αλκοόλη με την οποία αναμιγνύουν και εμφιαλώνουν τα ποτά σε αυτοσχέδια εργαστήρια, είτε γνήσια ποτά, στα οποία στη συνέχεια τοποθετούν ελληνικές ετικέτες. Η διακίνηση-μεταφορά πραγματοποιείται κυρίως με μεταφορικές εταιρίες, ενώ η διάθεσή τους στους καταναλωτές λαμβάνει χώρα μέσω επιχειρήσεων ποτοποιείων, πώλησης ποτών (κάβες) ή/και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (*κέντρα διασκέδασης, καφετέριες κλπ*).

Εξαρθρώθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ. σε συνεργασία με έτερες συναρμόδιες Υπηρεσίες τρεις (3) εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνταν στο συγκεκριμένο τομέα. Ειδικότερα, εξαρθρώθηκε μία ε.ο. που προμηθευόταν εμφιαλωμένα ποτά από τη Βουλγαρία, τα εισήγαγε παράνομα στη Χώρα, τα αποθήκευε αρχικά στις οικίες των μελών της, όπου με τη χρήση κατάλληλου εξοπλισμού, προέβαιναν στην αποκόλληση των ετικετών και την επικόλληση στις φιάλες πλαστών ετικετών με ελληνικούς χαρακτήρες, ώστε να προσομοιάζουν με ελληνικές. Ακολούθως τα διέθεταν σε δίκτυο πελατών τους στη Βόρεια Ελλάδα και σε διάφορα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (καφέ μπαρ, μίνι μάρκετ κλπ) σε τιμές χαμηλότερες της τρέχουσας στην αγορά. Οι άλλες δύο (2) ε.ο., προμηθεύονταν αιθυλική αλκοόλη από εταιρείες της Βουλγαρίας, τη μετέφεραν λάθρα στη Χώρα μας με φορτηγά οχήματα σε ειδικά διαμορφωμένα κιβώτια ή κρύπτες, καταρτίζοντας ψευδή παραστατικά. Ακολούθως, τη μετέφεραν προσωρινά σε ειδικά διαμορφωμένες αποθήκες που μίσθωναν για το σκοπό αυτό και εν συνεχεία τη μετέφεραν σε νόμιμες επιχειρήσεις ποτοποιίας, όπου τη χρησιμοποιούσαν για την παρασκευή αλκοολούχων ποτών, τα οποία διοχέτευαν στη λιανική πώληση.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν ευρέως νομότυπες δομές προκειμένου να μεταπωλήσουν τα προϊόντα τους, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εστίασης, κάβες, εταιρίες ποτοποιίας, μεταφορικές εταιρείες για την μεταφορά των λαθρεμπορευμάτων και για να αποκρύπτουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και κέρδη (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών- οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας).

Η εξειδίκευση των ε.ο. θεωρείται υψηλή, καθώς είχαν στην κατοχή τους ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό για την εμφιάλωση και τυποποίηση αλκοολούχων ποτών (*αλκοολόμετρα, ειδικούς*

μηχανισμούς για πωματισμό και σφράγιση φιαλών, πλαστά καπάκια και ετικέτες επώνυμων αλκοολούχων ποτών κλπ).

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καβάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων).

3.6.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Διακίνησης καυσίμων.

Αναφορικά με τη λαθραία διακίνηση και διάθεση καυσίμων ως και τη νοθεία αυτών, με σκοπό την λαθρεμπορία, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το 2021.

Κατά το ερευνώμενο έτος, καταγράφηκε η δράση μιας (1) 5μελούς οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, η οποία εισήγαγε οργανικούς διαλύτες, με εικονικά παραστατικά, από δύο εταιρίες της Βουλγαρίας, τους μετέφερε σε αποθηκευτικό χώρο μισθωμένο για το σκοπό αυτό, τους μεταφόρτωνε σε βυτιοφόρο και στη συνέχεια εφοδίαζαν και αναμίγνυαν τους διαλύτες με τα καύσιμα στα πρατήρια υγρών καυσίμων στην περιοχή της Αττικής με σκοπό την αύξηση του τελικού όγκου των καυσίμων που διέθεταν στους καταναλωτές.

Κύρια μεθοδολογία, όπως και τα παρελθόντα έτη, εξακολουθεί να αποτελεί η εισαγωγή, από νόμιμες εταιρίες πετρελαιοειδών της Βουλγαρίας, με εικονικά φορολογικά παραστατικά, ειδικών διαλυτών χρωμάτων, αναμεμιγμένων με ενεργειακά προϊόντα (λιπαντικά έλαια), τα οποία διακινούνται στη χώρα μας με φορτηγά διεθνών μεταφορικών εταιρειών και αποθηκεύονται σε ειδικά διασκευασμένες προς τούτο αποθήκες σε διάφορες περιοχές της Επικράτειας, από όπου τα μέλη της οργάνωσης διακινούν τμηματικά, με νόμιμα βυτιοφόρα, τους διαλύτες σε πρατήρια υγρών καυσίμων, όπου νοθεύουν τη βενζίνη κίνησης.

Οι ομάδες, για τη διάθεση των καυσίμων, κάνουν ευρεία χρήση των υφιστάμενων νόμιμων δικτύων εισαγωγής, διακίνησης και αποθήκευσης καυσίμων [*πρατήρια υγρών καυσίμων, διεθνείς μεταφορικές εταιρίες, βυτιοφόρα για μεταφορά, μίσθωση αποθηκών (συνήθως σε βιομηχανικές ή δυσπρόσιτες περιοχές) για προσωρινή αποθήκευση χημικών διαλυτών κ.λπ.*], όπως επίσης προβαίνουν και στη σύσταση εικονικών εταιρειών για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του κυκλώματος. Επίσης, ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

Μνεία πρέπει να γίνει και στον εντοπισμό πρατηρίου υγρών καυσίμων που διοχέτευε στην αγορά λαθραίο καύσιμο στην περιοχή της Αττικής. Ειδικότερα, κατά τον έλεγχο, που πραγματοποιήθηκε, εντοπίστηκε βυτιοφόρο όχημα να εφοδιάζει με λαθραία καύσιμα, μέσω ειδικού ακροσωληνίου, που ήταν επιμελώς κρυμμένο στο έδαφος, δύο παράνομες υπόγειες δεξαμενές του πρατηρίου. Παράλληλα, στον χώρο του πρατηρίου, βρέθηκε ειδικό τηλεχειριστήριο, μέσω του οποίου επιτυγχάνονταν η εναλλαγή μεταξύ των νόμιμων και παράνομων δεξαμενών που τροφοδοτούσαν τις αντλίες του πρατηρίου καθώς και υπολογιστής, ο οποίος ήταν συνδεδεμένος και παρακολουθούσε τη διακίνηση καυσίμων από τις δυο παράνομες κρυφές υπόγειες δεξαμενές.

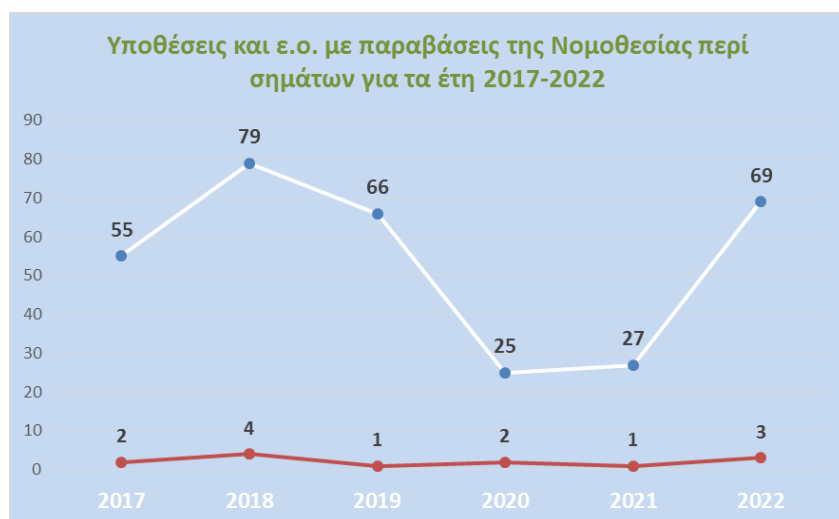
3.7 Διακίνηση απομιμητικών προϊόντων.

3.7.1. Παρούσα Κατάσταση.

Η παράνομη διακίνηση απομιμητικών προϊόντων, είναι ένα πρόβλημα που πλήττει τις νόμιμες επιχειρήσεις, την οικονομία, την απασχόληση και το συμφέρον ή ακόμα και την ασφάλεια των καταναλωτών.

Σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕUIPO) και της Eurostat, οι εισαγωγές παραποιημένων προϊόντων στην Ευρώπη, ήδη πριν την πανδημία, έφθαναν σε αξία τα 119 δισεκατομμύρια δολάρια το 2019, ποσό που αντιστοιχεί στο 5,8% των συνολικών εισαγωγών. Οι απώλειες για τους νόμιμους κατασκευαστές και εμπόρους είναι τεράστιες, ιδιαίτερα σε κλάδους όπως τα καλλυντικά, τα ενδύματα, τα αθλητικά είδη, τα υποδείγματα, τα παιχνίδια, τα δερμάτινα είδη, τα προϊόντα τεχνολογίας κ.λπ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 45

Το έτος 2022, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε (69) υποθέσεις απομιμητικών προϊόντων και κατασχέθηκαν πλήθος προϊόντων απομίμησης. Ο αριθμός υποθέσεων κινείται σχεδόν στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τα παρελθόντα έτη, με εξαίρεση τα έτη 2020 και 2021, γεγονός για το οποίο εκτιμάται ότι συνέβαλαν τα

περιοριστικά μέτρα για την αποτροπή μετάδοσης του covid19. Αύξηση καταγράφουν και οι ε.ο. που δραστηριοποιούνται το έτος 2022, που ανέρχονται σε (3) έναντι (1) το έτος 2021.

Τα κατασχεθέντα αφορούσαν, κυρίως, απομιμήσεις διαφόρων επώνυμων προϊόντων (είδη ένδυσης και υπόδησης, τσάντες, μπαταρίες, ηλεκτρονικές συσκευές και λοιπά αξεσουάρ)⁵⁶.

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των προϊόντων απομίμησης εξακολουθούν να είναι η Τουρκία, η Κίνα, το Χόνγκ-Κόνγκ, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη, η Ινδία, οι Φιλιππίνες και η Βουλγαρία.

Μνεία πρέπει να γίνει στην ολοένα και περισσότερο αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για την ανάπτυξη της εν λόγω δραστηριότητας από τους δράστες, οι οποίοι ιδρύουν ηλεκτρονικά καταστήματα, με έδρα είτε την Ελλάδα είτε το εξωτερικό, προβαίνοντας σε διαφημίσεις στο

⁵⁶ Τα δεδομένα αυτά, συνάδουν και με σχετικές έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε έρευνα του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαπιστώθηκε ότι στη Χώρα μας, νέοι ηλικίας 15-24 ετών, το έτος 2021, πραγματοποίησε αγορά τουλάχιστον ενός (1) παραποιημένου- απομιμητικού προϊόντος (κυρίως μέσω διαδικτύου) και αυτό αφορούσε ενδύματα σε ποσοστό 33%, ηλεκτρονικές συσκευές σε ποσοστό 25%, υποδήματα σε ποσοστό 24% και προϊόντα υγιεινής σε ποσοστό 18%. Πηγή: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/ip-youth-scoreboard#2022>.

διαδίκτυο και κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να καταφέρουν έτσι να αλιεύσουν πελάτες-θύματα.

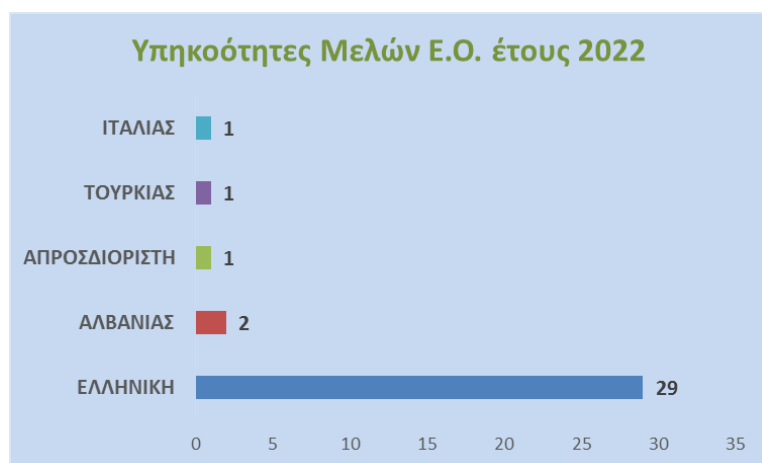
Αναφορικά με την εισαγωγή και διακίνηση των προϊόντων απομίμησης στη Χώρα μας, κυρίαρχες είναι οι ημεδαπές ομάδες. Από τους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή στις ομάδες έχουν οι υπήκοοι Πακιστάν, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Συρίας και Τουρκίας.

3.7.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
3	Απάτη Πλαστογραφία Πλαστογραφία πιστοποιητικών Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Νομοθεσία περί αθέμιτου ανταγωνισμού Λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών	2	1	<p>Προέλευσης:</p> <p>Τουρκία Κίνα</p> <p>Ενδιάμεσες (transit):</p> <p>Ελλάδα Βουλγαρία</p> <p>Προορισμού:</p> <p>Ελλάδα, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο</p>

Κατά το έτος **2022**, δραστηριοποιήθηκαν συνολικά τρεις (**3**) εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από τριάντα-τέσσερα (**34**) μέλη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 46

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν η Ελλάδα, η Αλβανία, η Τουρκία και η Ιταλία.

Η πλειοψηφία των εν λόγω ομάδων ήταν εγχώριες (αμιγείς ή μικτές, σε ποσοστό **67%**) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **100%**).

Επρόκειτο κυρίως για πολυμελείς (6-12 μέλη, σε ποσοστό **67%**) ομάδες και για εγκληματικά δίκτυα (άνω των

12 μελών, σε ποσοστό **33%**).

Όλες οι εγκληματικές ομάδες είχαν διασυνοριακή - διεθνή διάσταση.

Διαπιστώθηκε η δράση δύο ε.ο., οι οποίες αφού πρώτα προμηθεύονταν απομιμητικά προϊόντα από την Τουρκία και την Κίνα, δημιουργούσαν και διαχειρίζονταν ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, από όπου πωλούσαν απομιμητικά προϊόντα επώνυμων ειδών ένδυσης και υπόδησης σε τιμές χαμηλότερες των τρεχουσών τιμών αγοράς (συνήθως περίξ του **40%**). Τα απομιμητικά προϊόντα τα απέστελλαν σε πελάτες με τη χρήση εταιρειών μεταφορικών δεμάτων, με στοιχεία αποστολέα ανύπαρκτα πρόσωπα και χωρίς την έκδοση των απαραίτητων φορολογικών παραστατικών. Οι πληρωμές των προϊόντων πραγματοποιούνταν είτε με αντικαταβολή (μετρητά) είτε μέσω τραπεζικών λογαριασμών που υποδείκνυαν στους αγοραστές,

από όπου προέβαιναν άμεσα σε ανάληψή τους από διάφορα ΑΤΜ της Αττικής. Όταν η δράση τους γινόταν αντιληπτή από πολλά θύματα, τότε απενεργοποιούσαν τις ιστοσελίδες και τα προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και δημιουργούσαν νέα εταιρεία και προφίλ. Από την διενεργηθείσα προανάκριση προέκυψε ότι αμφότερες οι ομάδες, κατά τη δράση τους, προέβησαν συνολικά σε 113.000 αποστολές δεμάτων με απομιμητικά προϊόντα, με αξία που υπερβαίνει τα 8.100.000 ευρώ.

Επίσης, διαπιστώθηκε η δράση μιας ε.ο., που εισήγαγε με πλαστά παραστατικά, απομιμητικά προϊόντα από την Τουρκία στη χώρα μας, τα οποία αρχικά αποθήκευε προσωρινά σε μισθωμένους προς τούτο αποθηκευτικούς χώρους σε περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και ακολούθως με τη χρήση φορτηγών μεταφορικών εταιρειών, τα μετέφεραν σε διάφορες περιοχές προς πώληση. Παράλληλα, διαπιστώθηκε ότι σε έναν από τους μισθωμένους αποθηκευτικούς χώρους, οι δράστες λειτουργούσαν παράνομο αποστακτήριο.

Τα απομιμητικά προϊόντα εισάγονται κυρίως από χώρες όπως Τουρκία, Βουλγαρία και Κίνα, από διάφορα θεσμοθετημένα ή μη, σημεία εισόδου της Ελληνικής επικράτειας (*παρέθρια περιοχή Ε/Τ μεθόριου, Ε/Β και Ε/Α μεθόριος*) κρυμμένα μέσα σε φορτηγά αυτοκίνητα, λεωφορεία ή σε νόμιμα φορτία πλοίων. Στη συνέχεια, μεταφέρονται με αυτοκίνητα ή φορτηγά σε αποθήκες ή/και στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου διοχετεύονται στους καταναλωτές. Στην πώληση-διάθεση των προϊόντων, εμπλέκονται συνήθως αλλοδαποί μετανάστες.

Παρατηρείται ότι όλες οι ομάδες εκμεταλλεύονται όλο και περισσότερο νομότυπες επιχειρηματικές δομές, τις εταιρίες ταχυμεταφορών (*ΕΛΤΑ, εταιρίες courier*) και μεταφοράς χρημάτων, μισθώνουν αποθηκευτικούς χώρους που αποθηκεύουν προσωρινά τα απομιμητικά προϊόντα.

Η διάθεση-πώληση των απομιμητικών προϊόντων λαμβάνει χώρα στο δρόμο, είτε σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, είτε μέσω νομότυπων δομών (*εμπορικά καταστήματα, νόμιμα διαδικτυακά καταστήματα που μεταξύ επώνυμων προϊόντων πωλούν και απομιμητικά, τουριστικά καταστήματα κ.λπ.*).

Επιπλέον, οι ε.ο. λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [*όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των απομιμητικών προϊόντων, αποθήκευση σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους και κάμερες καταγραφής, χρήση και συχνή εναλλαγή «ghost numbers», χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά απομιμητικών προϊόντων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά προϊόντων, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα-«αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας*].

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι η πλειοψηφία των ομάδων (**67% επί του συνόλου**), δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Δεν διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο..

Σε δύο υποθέσεις, διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου τα κέρδη από την εγκληματική δραστηριότητα των δραστών, είτε πιστώνονταν από αυτούς σε τραπεζικούς λογαριασμούς από τους οποίους ακολούθως πραγματοποιούσαν αναλήψεις, είτε

επενδύονταν στις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις τους, χρησιμοποιώντας το χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στην εξάρθρωση (1) οκταμελούς ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στην παροχή υπηρεσιών συνδρομητικής τηλεόρασης τα τελευταία (6) έτη. Ειδικότερα, οι δράστες, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα τεχνικά μέσα, παράνομο λογισμικό και ειδικούς αποκωδικοποιητές, επιτύγχαναν να αποκωδικοποιούν και να αναμεταδίδουν παράνομα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα προστατευόμενων συνδρομητικών οργανισμών, λαμβάνοντας συνδρομές για τις παράνομες υπηρεσίες που παρείχαν. Από την διενεργηθείσα προανάκριση, εντοπίστηκαν 1.950 πελάτες της ε.ο., με το κέρδος της να ανέρχεται στα 2.000.000 ευρώ περίπου.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες **σε δύο (2) υποθέσεις**, όπου οι δράστες, τα κέρδη από τη δραστηριότητά τους, είτε τα παραλάμβαναν σε μετρητά σε καταστήματα που διατηρούσαν στην Αχαΐα, είτε μέσω διαδικτυακής τράπεζας (REVOLUT), είτε μέσω PAYPAL.

3.8 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.

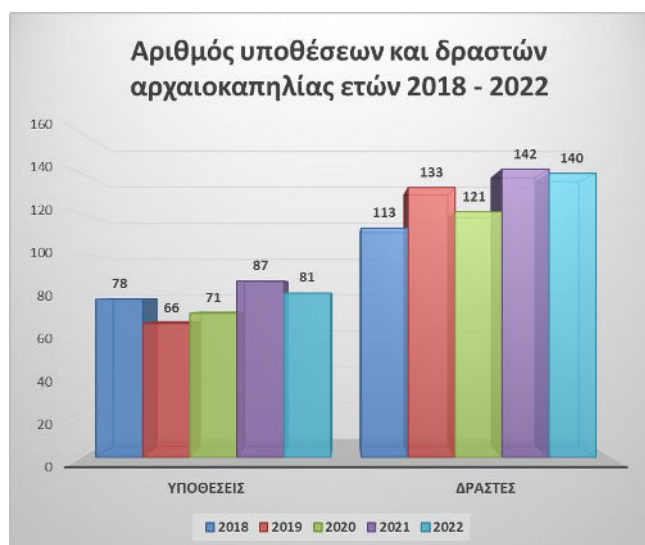
3.8.1. Παρούσα Κατάσταση.

Τα αντικείμενα πολιτιστικής κληρονομιάς έχουν ανυπολόγιστη, συνήθως, ιστορική, πολιτιστική, καλλιτεχνική και επιστημονική αξία. Για το λόγο αυτό, αποτελούν συχνό στόχο εγκληματικής δραστηριότητας, που περιλαμβάνει λεηλασίες αρχαιολογικών χώρων, κλοπές από ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς ή ιδιωτικές συλλογές, στοχεύοντας σε εμπορία και απολαβή μεγάλου ύψους παράνομου οικονομικού οφέλους.

Όσον αφορά στη Χώρα μας, η οποία αποτελεί ένα υπαίθριο μουσείο, με χιλιάδες αρχαιολογικούς θησαυρούς να βρίσκονται διάσπαρτοι, τόσο σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια, εκκλησίες, όσο και στην ύπαιθρο, τα έργα πολιτιστικής κληρονομιάς προσελκύουν, σταθερά, το ενδιαφέρον εγκληματιών και εγκληματικών οργανώσεων, από το λαθρεμπόριο των οποίων αποκομίζουν τεράστια οικονομικά οφέλη.

Το αδίκημα της αρχαιοκαπηλίας και της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών, ως εγκληματική δραστηριότητα, έχει αντίκτυπο που ενδεχομένως δε γίνεται άμεσα αντιληπτό, στις περισσότερες περιπτώσεις, σε ατομικό επίπεδο αλλά επιφέρει καταστροφικές επιπτώσεις σε ευρύτερο πλαίσιο και συγκεκριμένα στον πολιτιστικό πλούτο της κοινωνίας, συντελώντας στην υποβάθμιση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας. Επιπρόσθετα, πέρα από τις προφανείς κοινωνικο-πολιτιστικές επιπτώσεις, πολύ συχνά διαπιστώνεται η πρόκληση φυσικών φθορών ή / και καταστροφών σε αρχαιολογικά ευρήματα, στο πλαίσιο παράνομων και μη επιστημονικά προσχεδιασμένων και τελεσμένων εκσκαφών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 47⁵⁷

Το έτος 2022, παρατηρήθηκε μείωση στις υποθέσεις αρχαιοκαπηλίας σε ποσοστό 6,90% (81 υποθέσεις έναντι 87 το 2021). Αντίστοιχα, καταγράφεται οριακή μείωση στον αριθμό των δραστών (140 από 142 το 2021, ήτοι μείωση σε ποσοστό 1,41%).

Στην πλειοψηφία των υποθέσεων που καταγράφηκαν, δε διαπιστώθηκε η ύπαρξη των στοιχείων της αντικειμενικής υπόστασης της οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, αλλά αφορούσαν στη δράση μεμονωμένων ατόμων. Η δράση αυτή περιλάμβανε παράνομη εκσκαφή, κατοχή ή / και διάθεση αρχαίων αντικειμένων. Λοιπά αδικήματα που συχνά τελούνται συνδυαστικά με το αδίκημα της αρχαιοκαπηλίας είναι η αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος.

⁵⁷ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2022: Σηματικές Αναφορές POL

Αναφορικά με την υπηκοότητα των δραστών, κατά το έτος 2022, όπως και τα προηγούμενα έτη, η πλειονότητα αυτών ήταν ημεδαποί (110 δράστες με ελληνική υπηκοότητα, σε ποσοστό 78,57% επί του συνόλου), έναντι πολύ μικρότερου ποσοστού αλλοδαπών υπηκόων (15 αλλοδαποί δράστες, σε ποσοστό 10,71% επί του συνόλου). Όσον αφορά τις παράνομες ανασκαφές, αυτές, ως επί το πλείστον, πραγματοποιούνται εντός και πέριξ αρχαιολογικών χώρων, σε χώρους με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, σε Μονές, εκκλησίες και σε μικρότερο βαθμό στην ευρύτερη ύπαιθρο, λαμβάνουν δε χώρα σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Οι λόγοι που ευνοούν την ανωτέρω περιγραφόμενη εγκληματική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Το ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας: Η Ελληνική επικράτεια είναι διάσπαρτη με μνημεία και αρχαιολογικούς θησαυρούς, οι οποίοι είναι εύκολα προσβάσιμοι στον οποιονδήποτε.
- Η ύπαρξη πληθώρας χώρων θρησκευτικής λατρείας (Ναοί, μονές-Μοναστήρια κ.λπ.) σε απομακρυσμένες περιοχές, απ' όπου με μεγάλη ευκολία μπορούν να αφαιρεθούν αντικείμενα θρησκευτικής λατρείας μεγάλης αξίας.
- Η έλλειψη συστημάτων ασφαλείας στους προαναφερθέντες χώρους θρησκευτικής λατρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ατόμων που επισκέπτονται τους ιερούς αυτούς χώρους.
- Η ύπαρξη μεγάλου αγοραστικού ενδιαφέροντος στο εξωτερικό για τέτοιου είδους αντικείμενα.
- Η αγορά αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί έναν εύκολο τρόπο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- Η χαμηλή κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων. Το γεγονός αυτό, ωθεί στη διάθεση των πολιτιστικών προϊόντων στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι μεγαλύτερα, αφού οι ενδιαφερόμενοι είναι διατεθειμένοι να τα αποκτήσουν καταβάλλοντας υψηλό αντίτιμο.
- Η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων. Το γεγονός αυτό, δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου.
- Η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές⁵⁸.

⁵⁸ Τα προϊόντα αυτά δεν καταγράφονται και ούτε είναι γνωστή η περιοχή ανεύρεσής τους. Έτσι ακόμα και αν εμφανιστούν στη διεθνή αγορά, είναι αδύνατη η πιστοποίησή τους και ο επαναπατρισμός τους, παραμένοντας στην κατοχή των ιδιωτών που τα αγόρασαν.

3.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
1	<ul style="list-style-type: none"> αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος διακεκριμένη κλοπή νομοθεσία περί όπλων νομοθεσιών περί ναρκωτικών 	1	-	ν. Τρικάλων ν. Λάρισας ν. Αττικής ν. Θεσσαλονίκης

Το έτος 2022, διακριβώθηκε η δράση μίας (1) εγκληματικής ομάδας, τα μέλη της οποίας δραστηριοποιούνταν στη διαμεσολάβηση για την ανεύρεση αγοραστών για αρχαία αντικείμενα και έργων τέχνης, την εκτίμηση τέτοιων αντικειμένων και την πραγματοποίηση εκσκαφών για την ανεύρεση αρχαίων αντικειμένων, σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Η εν λόγω εγκληματική ομάδα αποτελείτο από 14 μέλη, όλα ελληνικής υπηκοότητας. Η δράση τους ήταν κοινή και ενιαία και δεν υφίσταντο σχέσεις ιεραρχίας, καθώς δεν είχαν καθοριστεί διαφορετικοί ρόλοι για το καθένα από τα μέλη και οι αποφάσεις λαμβάνονταν από κοινού.

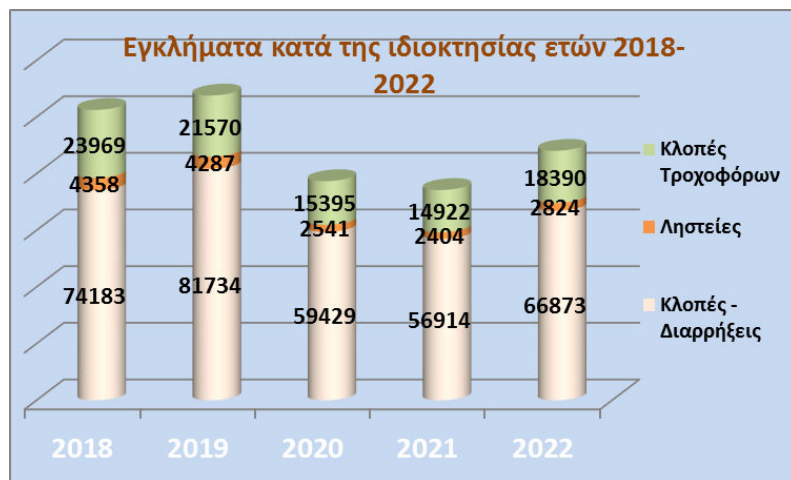
Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, χρήση βίας ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ενώ χρησιμοποιούσαν συνήθη αντίμετρα σύλληψης.

3.9 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.

3.9.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων), εξακολουθούν να προσελκύουν σημαντικό αριθμό εγκληματικών ομάδων στη Χώρα μας και το 2022. Περαιτέρω, διακόπτεται η μειωτική τάση που παρατηρούνταν τα τελευταία δύο έτη (2020-2021) σε όλα τα αδικήματα και επανέρχεται η εγκληματικότητα σε επίπεδα χαμηλότερα συγκριτικά με το έτος 2019⁵⁹.

ΓΡΑΦΗΜΑ 48⁶⁰

Ειδικότερα, οι καταγεγραμμένες τελεσμένες κλοπές-διαρρήξεις παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 17,50% (66.873 έναντι 56.914 τελεσμένων κλοπών), οι ληστείες αύξηση της τάξης του 17,47% (2.824 έναντι 2.404 τελεσμένων ληστειών) και οι κλοπές τροχοφόρων αύξηση της τάξης του 23,24% (18.390 έναντι 14.922 τελεσμένων κλοπών τροχοφόρων).

Εκτιμάται ότι οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες ευθύνονται για ένα μικρό ποσοστό στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας [8% στις ληστείες, 4% στις κλοπές-διαρρήξεις και 2% στις κλοπές τροχοφόρων]⁶¹.

Αναφορικά με τη διακίνηση και διάθεση κλεμμένων οχημάτων, η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «πηγή», «διέλευσης» (transit) (κυρίως από χώρες της Ε.Ε. προς Αλβανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Γεωργία, Αρμενία, Ρωσία και λοιπές Ασιατικές Χώρες) και «προορισμού».

⁵⁹ Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι τα έτη 2020 και 2021, από την ελληνική πολιτεία είχαν ληφθεί έκτακτα μέτρα για την αποτροπή μετάδοσης του covid-19. Η μείωση των κυριότερων δεικτών εγκληματικότητας (κλοπές-διαρρήξεις, ληστείες, κλοπές τροχοφόρων), σε σχέση με τα ίδια διαστήματα παρελθόντων ετών, εκτιμάται ότι συνδέεται αφενός με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών αλλά και των υποψήφιων δραστών και αφετέρου με τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης που ελήφθησαν από την ΕΛ.ΑΣ.. Από το έτος 2022, η εγκληματικότητα επανέρχεται σε κανονικά επίπεδα, αλλά μικρότερη σε σχέση με το έτος 2019.

⁶⁰ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020- 2022: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

⁶¹ Το ποσοστό αυτό αφορά τις εξακριβωμένες υποθέσεις-εγκλήματα. Εκτιμάται ότι το ποσοστό αυτό, πιθανόν να είναι αρκετά μεγαλύτερο, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις, καθίσταται δυσχερές, από τις διωκτικές αρχές, η σύνδεση των εγκλημάτων με τις εγκληματικές ομάδες, λόγω έλλειψης ικανών αποδεικτικών στοιχείων.

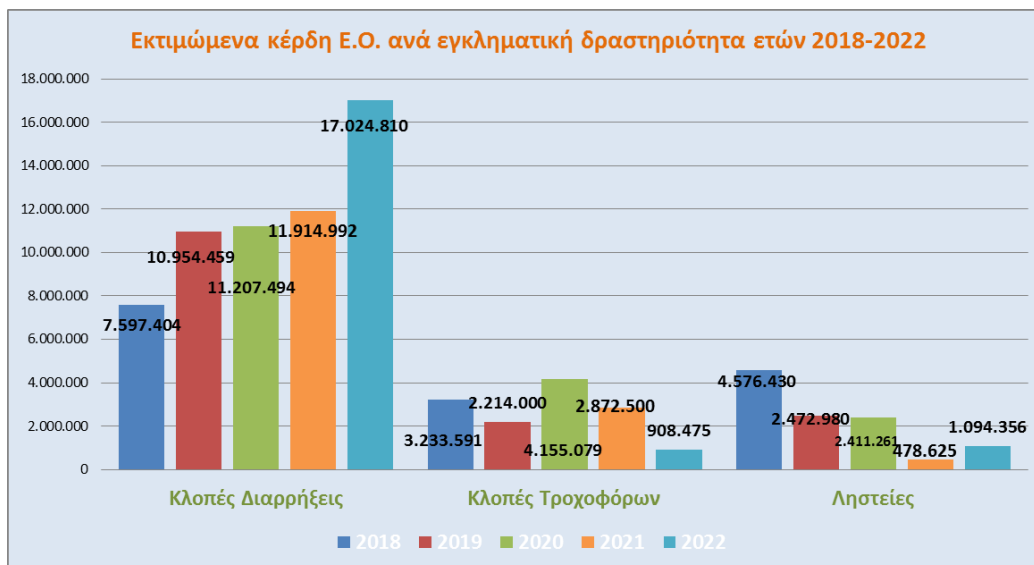
ΓΡΑΦΗΜΑ 49

Το έτος 2022, σε σχέση με το προηγούμενο (2020), επήλθε μικρή μεταβολή στους στόχους των εγκληματικών ομάδων. Ειδικότερα, παρατηρείται μία μεγαλύτερη στοχοποίηση στις οικίες (σε ποσοστό **31%** του συνόλου), στα καταστήματα - επιχειρήσεις (**22%** του

συνόλου), σε δημόσιο χώρο⁶² (**20%** του συνόλου), στα τροχοφόρα (**14%** του συνόλου - όπου περιλαμβάνεται και πολύ μεγάλος αριθμός κλοπών από ανταλλακτικών από ΙΧΕ οχήματα) και τέλος στους λοιπούς στόχους (**13%** επί του συνόλου, όπου περιλαμβάνονται και κλοπές μεταλλικών αντικειμένων).

ΓΡΑΦΗΜΑ 50

Το εκτιμώμενο αποκομισθέν κέρδος των παραπάνω εγκληματικών ομάδων υπολογίζεται πως υπερβαίνει τα **19.027.641** Ευρώ.⁶³

⁶² Η άνοδος που καταγράφεται σε δημόσιο χώρο, εκτιμάται ότι συνδέεται άμεσα με την άρση των μέτρων περιορισμού κυκλοφορίας των πολιτών που ελήφθησαν από την ελληνική πολιτεία για την αποτροπή μετάδοσης του covid-19.

⁶³ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων, δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διοικητικές Αρχές.

3.9.2.Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
167	Αποδοχή και διάθεση Προϊόντων Εγκλήματος Ληστεία Νομοθεσία περί Όπλων Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα Νομοθεσία περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών Πλαστογραφία Πλαστογραφία Πιστοποιητικών Εμπρησμός Έκρηξη Παραβάσεις σχετικές με εκρηκτικές ύλες Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς Υπεξαίρεση Εκβίαση Απάτες Επικίνδυνες σωματικές βλάβες Βαριές σωματικές βλάβες Παρακώλυση της λειτουργίας άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	112	40	15	Σε όλη την Ελληνική Επικράτεια

Το 2022 εξαρθρώθηκαν συνολικά **εκατόν εξήντα επτά (167)** εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από **χίλια πενήντα δύο (1.052)** μέλη. Εξ αυτών, η πλειοψηφία των ομάδων (117), είχαν ως κύρια εγκληματική δραστηριότητα τις κλοπές-διαρρήξεις, (29) τις ληστείες και (21) τις κλοπές τροχοφόρων.

Στην πλειοψηφία τους ήταν εγχώριες (σε ποσοστό **67%** επί του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **88%** επί του συνόλου). Περαιτέρω, η πλειοψηφία των εγχώριων ομάδων (σε ποσοστό **77%** επί συνόλου αυτών) αφορούσαν ομάδες με μέλη άτομα ΡΟΜΑ.

Μικρός αριθμός ομάδων, (σε ποσοστό **19%** επί του συνόλου), εμφάνιζαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα έχοντας, κυρίως, ευρεία ποικιλία στόχων (καταστήματα-επιχειρήσεις, οικίες, οδηγούς αυτοκινήτων και πεζούς σε δημόσιους χώρους).

Περαιτέρω, μικρός αριθμός αυτών (σε ποσοστό **10%** επί του συνόλου), διαπιστώθηκε ότι εμπλεκόταν και σε εγκληματική δραστηριότητα αλλότρια και ανεξάρτητη με την κύρια (διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, πλαστογραφίες, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες).

Διαπιστώθηκαν, σε ποσοστό **11%** επί του συνόλου, υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι δράστες, χρησιμοποιώντας βασικές μορφές ή και πιο περίπλοκες τεχνικές «ξεπλύματος», νομιμοποιούσαν τα έσοδα που αποκόμιζαν από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 51

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αλβανία, Γεωργία, Πακιστάν⁶⁴, Ρουμανία, Συρία, Αφγανιστάν, Αίγυπτος, Πολωνία, Αλγερία, Βουλγαρία, Παλαιστίνη, Μπαγκλαντές, Τυνησία και Ινδία.

⁶⁴ Οι πρώτες τέσσερις χώρες προέλευσης των δραστών είναι ίδιες με την προηγούμενη χρονιά και από εκεί και κάτω υφίστανται μικρές μεταβολές.

3.9.2.1. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών - Διαρρήξεων.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στις Κλοπές – Διαρρήξεις, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Οι εγχώριες ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (**72% του συνόλου**), ακολουθούμενες από τις αλλοδαπές (**22% του συνόλου**) και τέλος τις εγχώριες και αλλοδαπές (σε ποσοστό **6%**). Η συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό **91%**) των ομάδων ήταν ομοιογενείς.

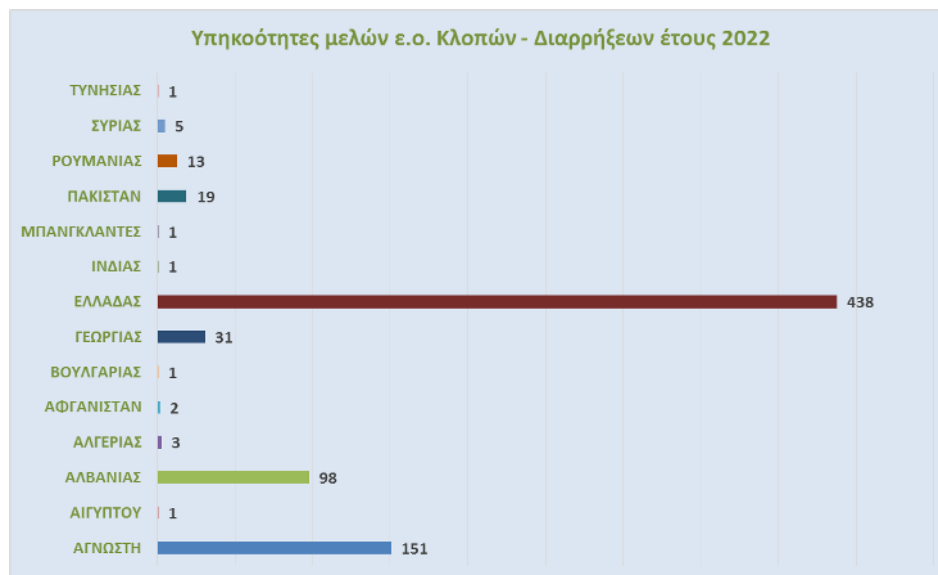
Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι αλβανικές (αμιγείς ή μη) (**45% του συνόλου**) και ακολουθούν οι Γεωργιανές (αμιγείς αποκλειστικά) (**32% επί του συνόλου**), οι Ρουμάνικες (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **9%**), οι Συριακές και οι Αλγερινές (αμιγείς αποκλειστικά) (**4% επί του συνόλου** έκαστη) και οι Πακιστανικές (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **4% επί του συνόλου**).

Στις ελληνικές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι ομάδες με μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **86% επί των εγχώριων ομάδων**).

Αναφορικά με τις **σχέσεις ιεραρχίας** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, διαπιστώθηκε σε συντριπτική πλειοψηφία (**77% επί του συνόλου**) **επίπεδη δομή**, ενώ ιεραρχική δομή με ύπαρξη ομάδας- πυρήνα ατόμων που επόπτευε και συντόνιζε τα λοιπά μέλη, διαπιστώθηκε σε πολύ μικρότερο ποσοστό (**23% επί του συνόλου**).

Στις ελληνικές ομάδες, ανιχνεύονται και σε μικρό ποσοστό (**1% επί του συνόλου**), εγκληματικές ομάδες με μέλη τους ομογενείς από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ..

ΓΡΑΦΗΜΑ 52

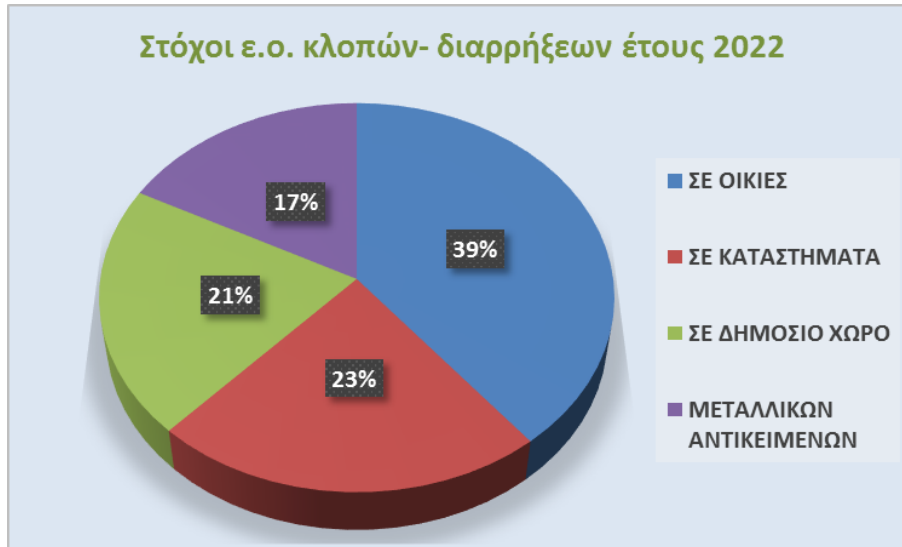
Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών των ε.ο. ήταν πρωτίστως η Ελλάδα και ακολουθούσαν: η Αλβανία, η Γεωργία, το Πακιστάν, η Ρουμανία, η Συρία, η Αλγερία, το Αφγανιστάν, η Αίγυπτος, η Βουλγαρία και η Τυνησία.

Η δράση τους συνήθως είναι τοπική, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό (**87%**) δρούσε σε επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας. Ακολουθούσε η δράση σε επίπεδο Επικράτειας (**12%**).

Όσον αφορά στις διεθνείς διασυνδέσεις των ομάδων, αυτές παρουσιάζονται εξαιρετικά περιορισμένες (ένα ποσοστό **1%** εμφάνισε διασυνοριακή διάσταση). Περαιτέρω, στη χώρα μας

εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται μέλη διεθνώς μετακινούμενων εγκληματικών οργανώσεων, κυρίως υπηκόων Βαλκανικών και Ανατολικών Χωρών (όπως Γεωργίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας), στη διάπραξη σοβαρών Εγκλημάτων κατά της Ιδιοκτησίας σε μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού χώρου [με πιο γνωστή τη διεθνή Ε.Ο. «VOR V ZAKONE (THIEVES IN LAW)»].

ΓΡΑΦΗΜΑ 53

-Αναφορικά με την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων δραστηριοποιούνταν σε κλοπές-διαρρήξεις σε οικίες σε ποσοστό **39%** επί του συνόλου, σε καταστήματα σε ποσοστό **23%** επί του συνόλου (κυρίως σούπερ μάρκετ, μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών

καυσίμων, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, κοσμηματοπωλεία, εταιρίες-επιχειρήσεις), σε δημόσιους χώρους και στο δρόμο σε ποσοστό **21%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος επιβατών σε Μ.Μ.Μ., πεζών, τουριστών, μεταναστών, ηλικιωμένων ή με διαρρήξεις από ΙΧΕ οχήματα) και τέλος μεταλλικών αντικειμένων σε ποσοστό **17%** επί του συνόλου (αφορά κυρίως κλοπές μετάλλων από εταιρείες-μετασχηματιστών, καταλυτών ΙΧΕ αυτοκινήτων).

Σε σχέση με το 2021, δεν διαπιστώνονται καίριες αλλαγές στις μεθοδολογίες δράσης (modi operandi).

Όσον αφορά στις **οικίες**, οι κυριότερες εξακολουθούν να είναι: καθόλη τη διάρκεια της ημέρας, είσοδος με παραβίαση εξώθυρας, παραθύρων, μπαλκονόπορτας ή/και άλλων βοηθητικών χώρων των οικιών (με θραύση, αποκοπή ομφαλού κλειδαριάς), η χρήση διάφορων αυτοσχέδιων ή μη, εργαλείων και εξοπλισμού (κατσαβίδι, λοστός, κλειδί «rasse-partout», πιστωτικές κάρτες κ.α.), η είσοδος από ανασφάλιστα σημεία (παράθυρα, μπαλκονόπορτες) είτε μέσω αναρρίχησης (συνήθως σε διαμερίσματα 1^{ου} ορόφου από τις υφιστάμενες υδρορροές) ή καταρρίχησης (συνήθως σε ρετιρέ) και τέλος, προσποιούμενοι διαμοιρασμό φυλλαδίων, υπάλληλο εταιρίας (ΔΕΗ-ΔΕΔΔΗΕ, ηλεκτρολόγους-συντηρητές ανελκυστήρων, Ασφαλιστικής, Δ.Ο.Υ., κτλ.) ή έμπορο (πώληση ή παράδοση φρούτων-χαλιών) ή με το πρόσχημα επιστροφής φόρου ή οφειλής χρηματικών ποσών συγγενικών τους προσώπων ή την μέθοδο της απασχόλησης των θυμάτων. Στόχος των ομάδων είναι χρηματικά ποσά, κοσμήματα, τιμαλφή και μικρές ηλεκτρονικές συσκευές.

Σε **καταστήματα και επιχειρήσεις**, κυρίως νυχτερινές- μεταμεσονύκτιες ώρες, με κοπή ρολών ασφαλείας με ειδικά εργαλεία (ψαλίδια), ρυμούλκηση των ρολών με ιμάντα, χρήση (συνήθως κλεμμένων και παλαιάς τεχνολογίας) ΙΧΕ αυτοκινήτων για εμβολισμό των ρολών ασφαλείας και

του υαλοπίνακα, διάρρηξη κεντρικής θύρας ή παραθύρου, θραύση υαλοπίνακα πρόσοψης (με ρίψη πέτρας, μεταλλικών αντικειμένων, μεταλλικών καπακιών ΕΥΔΑΠ), με τη μέθοδο της απασχόλησης ή της απόκρυψης εμπορευμάτων σε ρουχισμό τους ή σε σακίδια που έφεραν. Σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε υψηλή εξειδίκευση από τις ε.ο.. Στόχοι των εγκληματικών ομάδων είναι χρηματικά ποσά (συνήθως από ταμειακές μηχανές), εμπορεύματα και χρηματοκιβώτια.

Σε **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς**, σε πολυσύχναστους χώρους ή εντός δημόσιων εγκαταστάσεων, η δημιουργία «τεχνητού συνωστισμού» ή η μέθοδος απασχόλησης αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπο δράσης των ομάδων. Στόχος τους είναι προσωπικές τσάντες, πορτοφόλια και τραπεζικές κάρτες (χρεωστικές - πιστωτικές) των θυμάτων τους.

Ακόμα, καταγράφεται αξιοσημείωτος αριθμός εγκληματικών ομάδων που προβαίνουν σε **διαρρήξεις ή κλοπές από ΙΧΕ**, από χώρους όπου πολίτες τα σταθμεύουν (λ.χ. σε κεντρικά σημεία, σε παραθεριστικούς προορισμούς, σε χώρους εργασίας), όπου οι δράστες, με διάρρηξη κεντρικών θυρών, θραύση υαλοπινάκων των ΙΧΕ, στρέβλωση θυρών ή με ειδικά τεχνάσματα, αποκτούν πρόσβαση στο εσωτερικό τους και αφαιρούν αντικείμενα αξίας. Στόχος τους είναι χρηματικά ποσά, κοσμήματα, τιμαλφή, ηλεκτρονικές συσκευές.

Επισημαίνεται ότι και το 2022, συνεχίστηκε η στοχοποίηση των ATM τραπεζών (κυρίως offsite). Εξαρθρώθηκαν εγκληματικές ομάδες οι οποίες προέβαιναν σε **διαρρήξεις ATM** με τη χρήση δυναμίτιδας ή με τοποθέτηση και ενεργοποίηση αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών όπως και (σε πολύ μικρότερο βαθμό) με τη μέθοδο «PLOFKRAAK»⁶⁵, κατά τις πρώτες πρωινές ώρες, σε διάφορα μέρη στην Ελληνική Επικράτεια.

Μνεία πρέπει να γίνει και στο γεγονός της εξάρθρωσης (21) εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές **μεταλλικών αντικειμένων** (μετασχηματιστές και πηνία ΔΕΔΔΗΕ, μεταλλικά αντικείμενα από ιδιώτες, καλώδια και μετασχηματιστές από φωτοβολταϊκά πάρκα, καταλύτες αυτοκινήτων, μεταλλικές προτομές μνημείων, μέταλλα από σιδηροδρομικό δίκτυο), με σκοπό την εκμετάλλευση των μετάλλων που αυτά περιείχαν. Η παραβατική αυτή συμπεριφορά, εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους για τους ίδιους τους δράστες (ηλεκτροπληξία) αλλά και μεγάλους κινδύνους για τους χρήστες των παρεχόμενων υπηρεσιών, από ενδεχόμενη βλάβη και διακοπή ηλεκτροδότησης⁶⁶.

Η μεταφορά των κλοπιμαίων γίνεται με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα (κυρίως κλεμμένα, είτε ιδιοκτησίας των μελών των ομάδων ή/και συγγενικών προσώπων αυτών, στα οποία ενίοτε τοποθετούν πρωτίστως κλεμμένες πινακίδες κυκλοφορίας και διαμορφώνουν ειδικές κρύπτες για να μεταφέρουν διαρρηκτικά εργαλεία και κλοπιμαία, μισθωμένα ή/και πολυτελή ΙΧΕ προκειμένου να μην κινούν υποψίες, καθώς και με τη χρήση λεωφορείων ΚΤΕΛ) σε ασφαλείς τοποθεσίες-

⁶⁵ Με τη συγκεκριμένη μέθοδο διάρρηξης οι δράστες ανοίγοντας σπή με διαρρηκτικό εργαλείο στο ATM ή/και μέσα από τη θυρίδα παραλαβής των χρημάτων, διαχύουν μίγμα εύφλεκτου αερίου και στη συνέχεια δημιουργώντας σπινθήρα προκαλούν έκρηξη σε αυτό.

⁶⁶ Κλοπή καλωδίων από φωτοβολταϊκά πάρκα και υποσταθμούς ΔΕΔΔΗΕ ενδέχεται να προκαλέσει αστάθεια του συστήματος παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους πολίτες, όπως και αφαίρεση καλωδίων από το σιδηροδρομικό δίκτυο, ενδέχεται να προκαλέσει σιδηροδρομικά δυστυχήματα.

«καβάτζες» ή σε μισθωμένα δωμάτια ξενοδοχείων ή/και σε χώρες της αλλοδαπής (Γεωργία, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία).

Συνήθως, πρόκειται για ευέλικτες και ολιγομελείς ομάδες (2-5 ατόμων σε ποσοστό **68%** του συνόλου), ακολουθούμενες από πολυμελείς (6-12 άτομα σε ποσοστό **29%** του συνόλου). Ωστόσο, το 2022 είχαμε την εξάρθρωση τεσσάρων (4) εγκληματικών δικτύων (αριθμός μελών άνω των 12 σε ποσοστό **3%** του συνόλου). Οι πολυμελείς ομάδες και τα δίκτυα κατά τη δράση τους χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες (των 2-6 ατόμων), για λόγους ευελιξίας.

Η επιλογή των στόχων εξακολουθεί να πραγματοποιείται βάσει της συλλογής πληροφοριών, μέσω επιτήρησης των θυμάτων, κατόπτευσης οικιών και καταστημάτων, των γειτόνων, οικιακών βοηθών, τραπεζικών υπαλλήλων ή άλλων τρόπων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Διαδικτύου, αγγελίες εφημερίδων ή/και αγγελίες στο Διαδίκτυο, κ.λπ.).

Τα μέλη των ομάδων εκμεταλλεύονται ευρέως τις **νομότυπες δομές** (σε ποσοστό **72%** επί του συνόλου) για τη μετακίνησή τους [ΔΧΕ αυτ-τα (ταξί, λεωφορεία ΚΤΕΛ), μίσθωση οχημάτων από εταιρίες ενοικιάσεων-συνήθως με πλαστά στοιχεία ταυτότητας και συχνή εναλλαγή τους⁶⁷, μίσθωση χώρων στάθμευσης για απόκρυψη επιχειρησιακών οχημάτων, μίσθωση δωματίων ξενοδοχείων ή οικιών για τη διαμονή και απόκρυψη κλοπιμαίων σε αυτά, μίσθωση οικιών ως αποθηκευτικούς χώρους («καβάτζες»), μεταπώληση των κλοπιμαίων (νόμιμα φυσικά - ηλεκτρονικά καταστήματα, ενεχυροδανειστήρια, εταιρίες ανακύκλωσης μετάλλων (σκραπ), ιστοσελίδες αγγελιών και λοιπές εφαρμογές στο Διαδίκτυο) ή/και διακίνηση των χρημάτων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων), μεταφορά κλοπιμαίων (διεθνείς εταιρίες ταχυμεταφορών, διεθνείς μεταφορικές εταιρίες και μισθωμένα λεωφορεία εξωτερικού)].

Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **99%** επί του συνόλου) χρησιμοποιούν **αντίμετρα** είτε συνήθη[χρήση προπομπών, τσιλιαδόρων, κλεμμένων ή/και μισθωμένων αυτοκινήτων, τοποθέτηση κλεμμένων πινακίδων σε αυτοκίνητα ιδιοκτησίας τους, κάλυψη/ αλλοίωση πινακίδων κυκλοφορίας με μεμβράνες, συχνή αλλαγή οχημάτων, κάλυψη χαρακτηριστικών με κουκούλες, μάσκες προστασίας για τον covid-19⁶⁸, καπέλα, γάντια κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων, χρήση «ghost numbers»⁶⁹ για τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση εφαρμογών διαδικτύου (skype, whatsapp, viber, imo, messenger, signal) για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, απενεργοποίηση συναγερμού (με εμβάπτιση σειρήνας σε κουβάδες με νερό ή με διακοπή ηλεκτροδότησης) ή συστημάτων καταγραφής εικόνων]] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης και εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, [χρήση κωδικοποιημένων μηνυμάτων - εκφράσεων και ψευδωνύμων κατά τις επικοινωνίες τους, αποφυγή χρήσης κινητών τηλεφώνων, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας αστυνομικών αρχών μέσω ασυρμάτων που προμηθεύονται προς το σκοπό αυτό, δράση τους κατά τις αλλαγές βάρδιας των αστυνομικών δυνάμεων, αναχώρηση σε χώρα καταγωγής τους προκειμένου αποφύγουν σύλληψη

⁶⁷ Η μίσθωση οχημάτων από εταιρίες ενοικιάσεων αποτελεί την πιο συχνή χρήση νομότυπων δομών στη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα.

⁶⁸ Η χρήση масκών για την προστασία του γενικού πληθυσμού από την μετάδοση του covid-19, αποτέλεσε και για το ερευνώμενο έτος ένα χρήσιμο εργαλείο των μελών των ε.ο. για να αποκρύπτουν νόμιμα τα χαρακτηριστικά τους κατά τη διάπραξη εγκληματικών πράξεων.

⁶⁹ Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζικά σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

μετά τη διάπραξη των εγκλημάτων, πυρπόληση των οχημάτων που χρησιμοποιούν κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων ή ρίψη αυτών σε παρακείμενους ποταμούς), αλλαγή στοιχείων ταυτότητάς τους στη Χώρα καταγωγής τους].

Δεν διαπιστώθηκε η συνεργασία μελών των ομάδων με στελέχη διωκτικών υπηρεσιών.

Σε μικρό ποσοστό (**11%** επί του συνόλου των ε.ο.), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές αφορούσαν βασικές μεθόδους ξεπλύματος χρήματος (αγορές πολυτελών ΙΧΕ αυτοκινήτων, οικιών, διαγωγή πολυτελούς βίου), ενώ διαπιστώθηκε επίσης και η επένδυσή τους σε ακίνητα και επιχειρήσεις.

Οι ομάδες αυτές συνήθως, δεν έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία σε ποσοστό **71%** επί του συνόλου των ομάδων που εξιχνιάστηκαν, είχαν διάρκεια έως 6 μήνες, ακολουθούμενη από 6-12 μήνες σε ποσοστό **19%** επί του συνόλου και τέλος άνω του έτους σε ποσοστό **10%** επί του συνόλου), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁷⁰). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η δράση τους έφθανε σε βάθος πλέον των 5 ετών.

Η σύλληψη των μελών τους συνήθως αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις έχει διαπιστωθεί η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών -περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών ή μη προφυλάκισης τους). Οι ομάδες αυτές διαθέτουν και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές που συμβαίνουν στο ευρύτερο περιβάλλον τους.

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, στην πλειοψηφία τους κατά **59%**, είχαν ποινικό παρελθόν⁷¹.

⁷⁰ Για το έτος 2022, (115) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά 2.149 κλοπές και 29 ληστείες.

⁷¹ Αποκλειστικά σε αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας-κυρίως κλοπές.

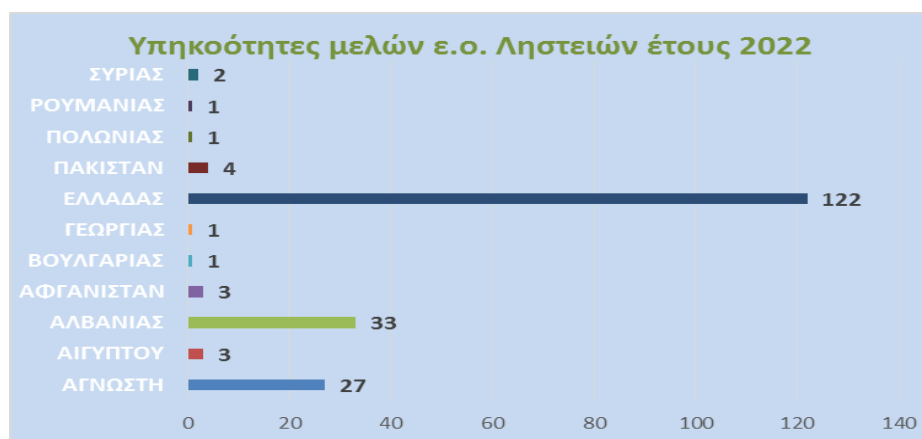
3.9.2.2. Εγκληματικές Ομάδες Λησטיών.

Αναφορικά με τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε ληστείες επισημαίνονται τα ακόλουθα:

-Οι Ελληνικές ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (ποσοστό **59%** επί του συνόλου των ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ημεδαπούς). Και εδώ, εξακολουθεί να είναι έντονη η συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (ποσοστό **49%** επί του συνόλου των μελών των εγχώριων ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη καταγωγής ΡΟΜ). Επιπρόσθετα, στις ημεδαπής προελεύσεως ομάδες, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (σε ποσοστό **15%** επί του συνόλου), αλλά σε πολύ μικρότερο βαθμό σε σχέση με τους ΡΟΜΑ.

-Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι Αλβανικές (ποσοστό **63%** επί του συνόλου των μελών των αλλοδαπών ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, Αλβανικής υπηκοότητας), ακολουθούμενες από Πακιστανικές ομάδες (**9%** επί του συνόλου), Αιγύπτου και Αφγανιστάν (**7%** επί του συνόλου σε αμφότερες).

ΓΡΑΦΗΜΑ 54

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αλβανία, Πακιστάν, Αφγανιστάν, Αίγυπτος, Συρία, Ρουμανία, Πολωνία, Γεωργία και Βουλγαρία.

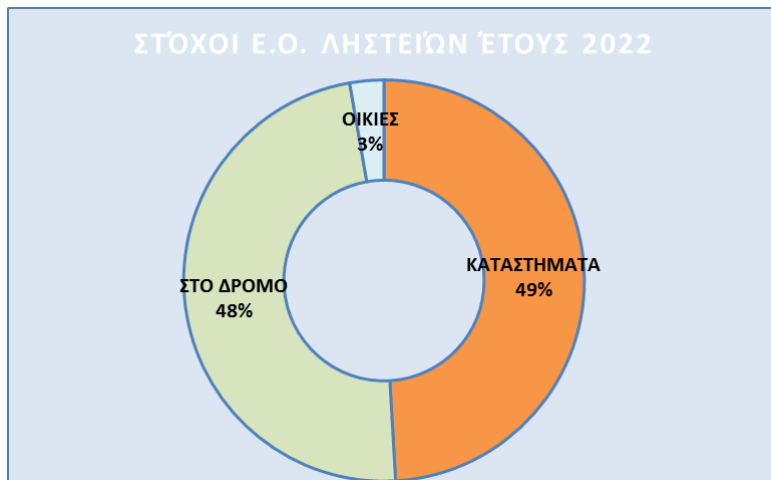
-Πρόκειται συνήθως για ομοιογενείς (σε ποσοστό **79%** του συνόλου) και επίπεδες ομάδες (σε ποσοστό **83%** του συνόλου), με τοπική δράση (κυρίως σε επίπεδο Νομού ή/και Περιφέρειας σε ποσοστό **93%** του συνόλου). Ένα μικρό μέρος των ομάδων αυτών έχουν δράση σε όλη την Επικράτεια (σε ποσοστό **7%** επί του συνόλου).

-Περαιτέρω, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη σε ποσοστό **79%**), ακολουθούμενες από πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη σε ποσοστό **18%** επί του συνόλου) και εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών σε ποσοστό **3%**).

-Στις ομάδες αυτές, η χρήση βίας είναι συχνή και σύμφυτη της υπόψη εγκληματικής δραστηριότητας (ασκείται κυρίως στα θύματα αλλά και εναντίον αστυνομικών κατά την καταδίωξη) και σε ορισμένες περιπτώσεις έντονη (πρόκληση κακώσεων στα θύματα για αποκάλυψη κρυφώνων τιμαλφών ή/και χρημάτων).

-Για την εξουδετέρωση της αντίστασης των θυμάτων, χρησιμοποιείται από τους δράστες βία (κυρίως σωματική σε ποσοστό **66%** επί του συνόλου), αλλά και όπλα, αυτοσχέδια ή μη (μαχαίρια, αυτοσχέδια μαχαίρια, πιστόλια, κατσαβίδια, συσκευές εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας).

ΓΡΑΦΗΜΑ 55

-Όσον αφορά την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων δραστηριοποιούνταν σε ληστείες σε καταστήματα σε ποσοστό **49%** επί του συνόλου (κυρίως μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών καυσίμων, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, κοσμηματοπωλεία, εταιρίες-επιχειρήσεις), στο δρόμο σε

ποσοστό **48%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος πεζών, ανηλίκων, οδηγών ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ-ΔΧΦ αυτ/των, διανομένων φαγητού, μεταναστών και ηλικιωμένων) και τέλος σε οικίες σε ποσοστό **3%** (με μεγαλύτερη προτίμηση σε οικίες ηλικιωμένων).

-Για την επιλογή των θυμάτων χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους (πληροφοριοδότες, επιτήρηση στόχων-θυμάτων, αγγελίες εφημερίδων, διαδίκτυο)[βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων].

-Αναφορικά με τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, αλλά και τους τρόπους μεταφοράς και διάθεσης κλοπιμαίων, ισχύουν mutatis mutandis όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων).

-Οι ομάδες, συνήθως, έχουν μικρή χρονική διάρκεια δράσης (η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων –σε ποσοστό **83%** επί του συνόλου-που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 6 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού ληστειών και διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁷²).

-Η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο και εδώ υπήρξαν αρκετές ομάδες, στις οποίες διαπιστώθηκε η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών-περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών). Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **42%**, είχαν ποινικό παρελθόν⁷³.

⁷² Για το έτος 2022, (29) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά (218) εγκλήματα.

⁷³ Σε συντριπτικό ποσοστό, άνω του 86%, σε αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας-κυρίως κλοπές και ληστείες.

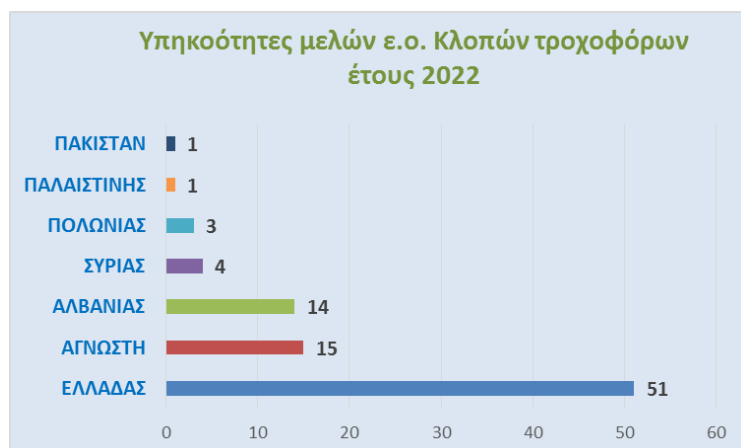
3.9.2.3. Εγκληματικές Ομάδες Κλοπών Τροχοφόρων.

Αναφορικά με τις ομάδες που δραστηριοποιούνται στις κλοπές και τη διακίνηση κλεμμένων τροχοφόρων, μνημονεύονται τα ακόλουθα:

- Κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι ελληνικές-εγχώριες ομάδες (σε ποσοστό **71%** επί του συνόλου), με τη συμμετοχή ομάδων, απαρτιζόμενων κυρίως από άτομα ΡΟΜΑ, σε σημαντικό ποσοστό (**39%**) σε σχέση με λοιπά εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας. Επίσης, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Ρωσία), αλλά σε μικρότερο ποσοστό (**9%**).

- Όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους-μέλη των ομάδων (αλλοδαπές ή/και εγχώριες & αλλοδαπές), κυρίαρχοι είναι οι υπήκοοι Αλβανίας (ποσοστό **61%** επί συνόλου αλλοδαπών) και ακολουθούν οι υπήκοοι Συρίας (ποσοστό **18%** επί συνόλου αλλοδαπών), Πολωνίας (ποσοστό **13%** επί του συνόλου), Παλαιστίνης και Πακιστάν (**4%** επί του συνόλου αμφότερες).

ΓΡΑΦΗΜΑ 56

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών ήταν η Ελλάδα, η Αλβανία, η Συρία, η Πολωνία, η Παλαιστίνη και το Πακιστάν.

- Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών, (ποσοστό **86%** επί του συνόλου), ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη) και ευέλικτες, ενώ καταγράφηκαν, σε ποσοστό **14%** επί του συνόλου και πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη).

- Ο μεγαλύτερος αριθμός (ποσοστό **95%** επί του συνόλου των ομάδων) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας). Ωστόσο, ένας μικρός αριθμός αυτών είχε διασυνοριακή δράση (ποσοστό **5%**).

- Η διάρκεια δράσης τους κυμαίνονταν από 2-12 μήνες, ωστόσο, υπήρξαν και ορισμένες ομάδες με ορίζοντα δράσης αρκετά έτη (έως και 3 έτη).

- Οι ομάδες αυτές, κυρίως επίπεδες (σε ποσοστό **90%** του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **81%** του συνόλου), είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού κλοπών τροχοφόρων οχημάτων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων⁷⁴), ενώ για την πλειοψηφία των δραστών

⁷⁴ Για το έτος 2022, (30) εγκληματικές ομάδες, διέπραξαν συνολικά (287) κλοπές.

(σε ποσοστό **38%**), διαπιστώθηκε ότι τα μέλη των ε.ο. είχαν ποινικό παρελθόν (κυρίως κατά εγκλημάτων κατά ιδιοκτησίας).

- Η εισαγωγή [είτε ως χώρα-«προορισμός», είτε ως χώρα-«διέλευσης» (transit)] και η εξαγωγή των κλεμμένων οχημάτων, στην/από τη Χώρα μας, από/προς χώρες της Ε.Ε. (*Γερμανία, Ιταλία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Αυστρία, Σουηδία, Νορβηγία*) ή/και από/προς Τρίτες Χώρες (*Αλβανία, Τουρκία, Μολδαβία, π.Γ.Δ.Μ., Αρμενία, Γεωργία, Ρωσία, Ιράκ, Λίβανος, χώρες Αφρικής*) πραγματοποιείται μέσω των λιμένων (*Πάτρας, Ηγουμενίτσας & Πειραιά κυρίως*) ή/και από άλλα θεσμοθετημένα σημεία (*χερσαία*)(*Σ.Σ. Κήπων, Ορμενίου, Προμαχώνα, Κακαβιάς και Ευζώνων*).

- Τα κλεμμένα οχήματα τα διακινούν είτε ακέραια, είτε τα τεμαχίζουν και διακινούν τα ανταλλακτικά αυτών στην εγχώρια και διεθνή αγορά (κυρίως *Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Κόσσοβο, Σερβία, Ρωσία, Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Γεωργία, Νιγηρία*), φορτωμένα σε πλοία ή/και κρυμμένα σε εμπορευματοκιβώτια (containers), μαζί με άλλα υλικά-εμπορεύματα, ή/και με διεθνείς εμπορικές αμαξοστοιχίες ή/και μέσα σε φορτηγά (*συνοδευόμενα συνήθως από πλαστά στοιχεία κυκλοφορίας ή/και έγγραφα εμπορευμάτων*) ή/και οδηγούμενα (*τα πολυτελή κυρίως*) από μέλη των ομάδων (*συνοδευόμενα από πλαστές άδειες και πινακίδες κυκλοφορίας ή/και παραποιημένους αρ. πλαισίου*).

- Σε αυτό το στάδιο, εμπλέκονται συνήθως μικτές αλλοδαπές και ελληνικές εγκληματικές ομάδες, με διεθνή χαρακτήρα (κυρίως *ομάδες προερχόμενες από Λετονία, Λιθουανία, Ρουμανία, Πολωνία, Μολδαβία, Νιγηρία*). Αξίζει να επισημανθεί ότι φαίνεται να υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της υπηκοότητας ή/και εθνικότητας του μέλους και της χώρας που εκλάπη ή/και προορίζεται το κλεμμένο αυτοκίνητο.

- Η πλειοψηφία των ομάδων (**93%**) δραστηριοποιούνταν σε κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων, ακολουθούν οι κλοπές σε μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες (**6%**) και σε ΙΧΦ-ΔΧΦ αυτοκινήτων (**1% επί του συνόλου**).

- Οι ομάδες αυτές διαθέτουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και τεχνογνωσίας (σε ποσοστό **81% επί του συνόλου**), ανάλογα με το είδος των οχημάτων στο οποίο «ειδικεύονται», καθώς χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά και τεχνολογία (*φορητούς Η/Υ*) για την παράκαμψη του «*immobilizer*» και την *αχρήστευση των συσκευών εντοπισμού («GPS tracker devices»)*. Η πρόσβαση στην τεχνολογία αυτή είναι σχετικά εύκολη, καθώς διατίθεται από εταιρίες της αλλοδαπής (Ιταλία και Βουλγαρία κυρίως), μέσω διαδικτύου.

- Χρησιμοποιούν διάφορα αντίμετρα σύλληψης, όπως τέλεση των κλοπών κυρίως κατά τις νυχτερινές ώρες, απόκρυψη αυτοκινήτων σε περικλειστούς χώρους στάθμευσης ή αποθήκες ή οδούς μικρής κυκλοφορίας, στάθμευση των κλαπέντων οχημάτων σε δημόσιους χώρους για ένδειξη ύπαρξης συστήματος gps, παραποίηση χαρακτηριστικών κυκλοφορίας τους (*αριθμών πλαισίου αυτοκινήτων, πινακίδων κυκλοφορίας και αδειών κυκλοφορίας*), αλλαγή εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτου, τεμαχισμός-καταστροφή χαρακτηριστικών αναγνώρισης αυτοκινήτων (*απόξεση αρ. πλαισίου, καταστροφή πινακίδων κυκλοφορίας*), δημιουργία ψεύτικων λογαριασμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ιστοσελίδες από τα οποία προωθούν και πωλούν ανταλλακτικά από τα κλαπέντα οχήματα, χρήση τσιλιαδόρων κατά την κλοπή των οχημάτων, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των κλεμμένων αυτοκινήτων, κάλυψη των χαρακτηριστικών τους (γάντια-κουκούλες), χρήση «ghost numbers» κατά τις επικοινωνίες των

μελών τους, χρήση κωδικών (συνθηματικών λέξεων) κατά τις τ/φ τους συνομιλίες, χρήση εφαρμογών διαδικτύου (*skype, viber, messenger, signal*) για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας της Αστυνομίας, χρήση από τα μέλη πλαστών εγγράφων ταυτότητας, όπως και αξιοποίηση αχυρανθρώπων στα ονόματα των οποίων ταξινομούνται- μεταβιβάζονται κατεστραμμένα οχήματα.

- Διαθέτουν ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών για τη διάθεση και νομιμοποίηση των οχημάτων (*συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιούς, μηχανικούς, πλαστογράφους*).

- Εκμεταλλεύονται, ευρέως και συστηματικά, νομότυπες επιχειρηματικές δομές (*όπως διαλυτήρια οχημάτων-ανακύκλωσης μετάλλων - «σκραπατζίδικα», συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιεία, επιχειρήσεις εμπορίας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, εταιρίες ενοικιάσεων οχημάτων, μισθωμένα ταξί, ενεχυροδανειστήρια, διεθνείς εταιρίες μεταφορών εμπορευμάτων*), για τη μεταφορά-απόκρυψη, τεμαχισμό, διάθεση και εμπορία των κλεμμένων οχημάτων ή/και ανταλλακτικά αυτών.

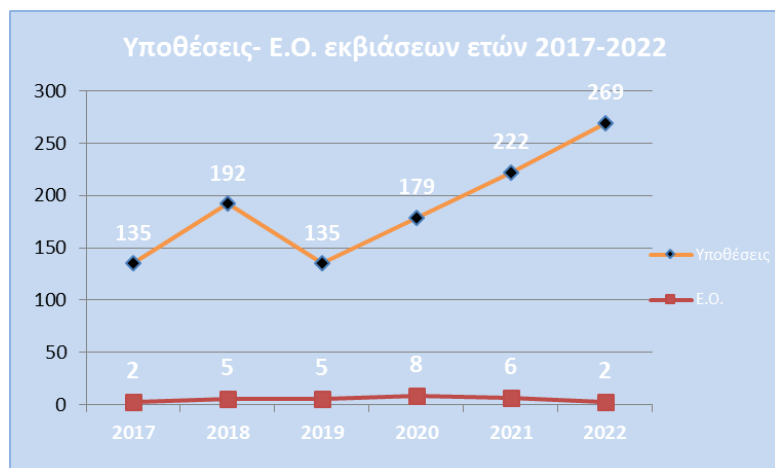
- Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε **επτά (7) υποθέσεις** διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες με χρήση κυρίως βασικών μεθόδων «ξεπλύματος».

3.10 Εκβιάσεις.

3.10.1. Παρούσα Κατάσταση.

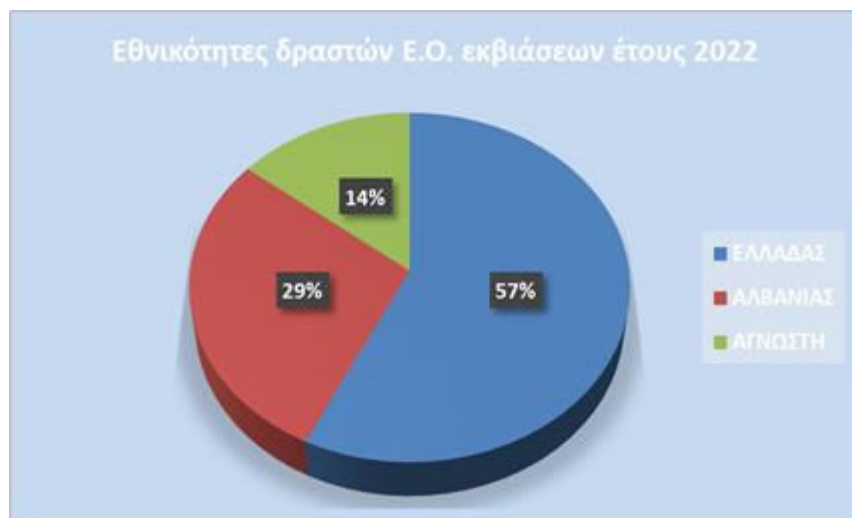
Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα εξακολουθεί και το 2022 να προσελκύει κυρίως μεμονωμένους δράστες, αλλά και δευτερευόντως εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας, σε βαθμό, μικρότερο σε σχέση με το 2021.

ΓΡΑΦΗΜΑ 57⁷⁵

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασχολήθηκαν συνολικά με διακόσιες εξήντα εννέα (269) υποθέσεις (τελεσμένης) εκβίασης, έναντι (222) υποθέσεων το 2021, καταγράφοντας αύξηση κατά **21,17%**, στη συντριπτική πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 58

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε η δράση δύο (2) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες απαρτίζονταν συνολικά από επτά (7) μέλη, εκ των οποίων η πλειοψηφία ήταν ημεδαποί (ποσοστό **57%** επί του συνόλου).

Στόχοι-θύματα των εγκληματικών ομάδων εξακολουθούν να αποτελούν και το έτος 2022 (όπως και τα

προηγούμενα έτη), κατά κύριο λόγο, επιχειρηματίες- επιτηδευματίες και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων.

Στις υποθέσεις εκβιάσεων, εντοπίστηκαν και υποθέσεις αρπαγής αλλοδαπών από ομοεθνείς τους ή έτερους αλλοδαπούς, με σκοπό την καταβολή χρηματικών ποσών ως «λύτρων» για την απελευθέρωσή τους, οι οποίες ωστόσο σχετιζόνταν με την παράνομη διακίνησή τους στη Χώρα μας και για το λόγο αυτό έχουν ήδη αναφερθεί στο Κεφάλαιο 2 (Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών).

⁷⁵ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2022: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

3.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
2	Νομοθεσία Περί Όπλων & Εκρηκτικών Δωροληψία υπαλλήλου Τοκογλυφία Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες	1	1	Ηράκλειο Κρήτης Θεσσαλονίκη

Οι κυριότερες μορφές εκβίασης, που διαπιστώθηκαν, το έτος 2022 είναι οι εξής:

- Η εκβιαστική απαίτηση από ιδιοκτήτη καταστήματος χρηματικού ποσού, προκειμένου να αποφευχθεί η επιβολή διοικητικού προστίμου για υποτιθέμενη φορολογική παράβαση της επιχείρησής του.
- Δανεισμός χρηματικών ποσών με τοκογλυφικούς όρους σε ιδιώτες- επιχειρηματίες που αναζητούσαν δάνεια και βρίσκονταν σε δυσχερή οικονομική κατάσταση. Σε περίπτωση που δεν καταβάλλονταν οι τόκοι ή το δανειζόμενο κεφάλαιο, προέβαιναν στην είσπραξή τους με εκβιαστικά μέσα, όπως απειλές κατά της σωματικής ακεραιότητας και της ζωής των θυμάτων.

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν ολιγομελείς (έως 5 μέλη), επίπεδες, δρούσαν αποκλειστικά σε τοπικό επίπεδο και ήταν με σχετικά μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (έως 3 έτη).

Σε μία υπόθεση, διαπιστώθηκε διαφθορά δημόσιου υπαλλήλου (υπάλληλος Δ.Ο.Υ.) και στελέχους τοπικής αυτοδιοίκησης (Αντιδήμαρχος), η οποία ασκούνταν με τον χρηματισμό τους.

Επίσης, διαπιστώθηκε σε μία υπόθεση νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες η οποία τελούνταν τόσο με τη χρήση βασικών μεθόδων «ξεπλύματος» (πολυτελής διαβίωση, αγορά κινητής-ακίνητης περιουσίας, δελτία Ο.Π.Α.Π.), αλλά και με πιο εξεζητημένες μεθόδους (ίδρυση εικονικών εταιρειών εισαγωγής και εμπορίας αυτοκινήτων).

Βασικό χαρακτηριστικό της δράσης των εν λόγω εγκληματικών ομάδων εξακολουθεί να αποτελεί η έντονη χρήση ή η απειλή χρήσης τόσο ψυχολογικής, όσο και σωματικής βίας προς τα θύματά τους.

Οι ομάδες εμφανίζουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις μεθόδους έρευνας των δικτυικών αρχών, λαμβάνοντας ισχυρά αντίμετρα (χρήση και συχνή εναλλαγή «ghostnumbers», αποφυγή τ/φ συνομιλιών, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για επικοινωνία μεταξύ τους, τ/φ επικοινωνία με κωδικοποιημένες εκφράσεις, χρήση ψευδώνυμων). Τυχόν σύλληψη των ηγετικών μελών τους δεν επηρεάζει τη δράση τους, καθώς συνεχίζουν τη δραστηριότητα και μέσα από τα σωφρονιστικά καταστήματα.

3.11 Οργανωμένες απάτες.

3.11.1. Παρούσα κατάσταση.

Οι απάτες εξακολουθούν να αποτελούν και το 2022 μια ιδιαίτερα προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα.^{76, 77}

ΓΡΑΦΗΜΑ 59⁷⁸

Καταγράφεται μείωση στις απάτες σε σχέση με το 2021 (4.677 υποθέσεις έναντι 4.832 το 2021, ήτοι μείωση σε ποσοστό 3,21%). Η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται στις απάτες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή⁷⁹, στην εκρηκτική αύξηση των οποίων συνέβαλαν καθοριστικά αφενός τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν από το ελληνικό κράτος για να αποφευχθεί η διασπορά

του κορωνοϊού (Covid-19) με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και αφετέρου η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών⁸⁰, οι οποίες συνέχισαν να κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κατά την προαναφερόμενη περίοδο.

Από στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος⁸¹ προκύπτει ότι το 2022, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, καταγράφηκε μείωση (κατά 27%) του αριθμού συναλλαγών που δηλώθηκαν ως απάτες στις

⁷⁶ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση «Serious & Organised Crime Threat Assessment» (SOCTA 2021) της EUROPOL, οι απάτες προσδίδουν ιδιαίτερα υψηλά κέρδη και υπονομεύουν την οικονομία της Ε.Ε., με την πανδημία COVID-19 να έχει δράσει καταλυτικά στην ανάδυση νέων διαδικτυακών μορφών απάτης. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 15).

⁷⁷ Σύμφωνα με τη EUROPOL, οι απάτες αποτελούν μία από τις προτεραιότητες της Ε.Ε. για την καταπολέμηση του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος, ως μέρος του EU Policy Cycle - EMPACT 2022-2025. Πηγή: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact>.

⁷⁸ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2022: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

⁷⁹ Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

⁸⁰ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση Ηλεκτρονικού Εμπορίου (2022), το 79% του πληθυσμού στην Ελλάδα είχε πρόσβαση στο διαδίκτυο το έτος 2021 (το ίδιο ισχύει και για το 2020), με το 69% των χρηστών του διαδικτύου να έχει πραγματοποιήσει διαδικτυακές αγορές αγαθών ή υπηρεσιών (έναντι 59% το 2020). Πηγή: https://ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2022/06/CMI2022_FullVersion_LIGHT_v2.pdf, (σελ. 95).

⁸¹ Ο συνολικός αριθμός των ενεργών καρτών πληρωμών σε κυκλοφορία στο τέλος του 2022 ανήλθε σε 20,6 εκατ., αυξημένος κατά 4% σε σχέση με το 2021. Το έτος 2022, καταγράφεται αύξηση κατά 20% στην έκδοση προπληρωμένων καρτών και των εικονικών καρτών πληρωμών κατά 17% σε σχέση με το 2021, γεγονός που αποδίδεται στην διαρκώς αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για τη διενέργεια συναλλαγών των πολιτών. Ο συνολικός αριθμός συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ανήλθε σε 1.930 εκατ. το 2022, από 1.658 εκατ. το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 16% σε σχέση με το 2021, ενώ η αξία των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών κυμάνθηκε στα 94 δισεκ. ευρώ, αυξημένη κατά 14% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Συνεπώς, η μέση αξία

τράπεζες, αριθμός ο οποίος διαφέρει από τα τηρούμενα από την ΕΛ.ΑΣ. στοιχεία⁸². Η προαναφερόμενη διαφορά εκτιμάται ότι οφείλεται στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός υποθέσεων είτε δεν καταγγέλλονται στις αρμόδιες προανακριτικές Αρχές⁸³ είτε τα θύματα υποβάλλουν απευθείας μηνύσεις στις κατά τόπον αρμόδιες Εισαγγελίες.

Η ενημερωτική εκστρατεία που διεξάγει η ΕΛ.ΑΣ. (έκδοση και διαμοίραση ενημερωτικού φυλλαδίου, ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας οδηγίων-συμβουλών για αποφυγή εξαπάτησης πολιτών και ειδικών συμβουλών για υπερήλικες⁸⁴, σποτ στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο, συνεχής ανάδειξη του φαινομένου μέσω των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, ημερίδες-διαλέξεις ανά την επικράτεια, διαρκής ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με νέες μορφές απατών⁸⁵) τα τελευταία χρόνια με ολοένα και μεγαλύτερη ένταση, που είχαν ως αποτέλεσμα την ενημέρωση των ευάλωτων ατόμων, κυρίως τρίτης ηλικίας, με σκοπό την αποφυγή θυματοποίησής τους, αποδεικνύεται ότι εν τέλει δεν είναι από μόνα τους

συναλλαγών ανά κάρτα αυξήθηκε κατά 9% σε 4.556 ευρώ από 4.186 ευρώ το προηγούμενο έτος. Αντιθέτως, η μέση αξία ανά συναλλαγή συνέχισε την πτωτική πορεία της και το 2022, μειωμένη σε 48 ευρώ, από 50 ευρώ το 2021. Πηγή: Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάιος 2023) για το έτος 2022 (σελ. 114-116) <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrmatopistwtikhs-statherothtas>.

⁸² Σύμφωνα με την Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάιος 2023) για το έτος 2022, ο λόγος του αριθμού των περιστατικών απάτης προς τον αριθμό των συναλλαγών μειώθηκε συγκριτικά με το 2021 στο χαμηλό επίπεδο του 0,01%, αντιστοιχώντας σε 1 συναλλαγή απάτης ανά 6,7 χιλ. συναλλαγές.

Μεγάλη αύξηση καταγράφεται στον αριθμό περιστατικών απάτης στις συναλλαγές σε ATM και POS και στις εξ αποστάσεως (card not present – CNP) συναλλαγές μέσω διαδικτύου ή ταχυδρομείου/τηλεφώνου.

Ειδικότερα, αναφορικά με την αύξηση της αξίας των συναλλαγών απάτης σε ATM και POS, παρατηρείται ότι κύριος λόγος της αύξησης ήταν περιστατικά απάτης που προκύπτουν από μη νόμιμες συναλλαγές σε ATM και POS οι οποίες έχουν διενεργηθεί με τη χρήση χαμένης/ κλεμμένης κάρτας. Η αξία των συναλλαγών απάτης που έχουν διενεργηθεί με τη χρήση χαμένης/κλεμμένης κάρτας σε ATM αυξήθηκε κατά 92% σε 1,3 εκατ. ευρώ από 705 χιλιάδες ευρώ το 2021, ενώ η αξία των συναλλαγών απάτης που έχουν διενεργηθεί με τη χρήση χαμένης/κλεμμένης κάρτας σε POS αυξήθηκε κατά 147% σε 1,7 εκατ. ευρώ από 701 χιλιάδες ευρώ το 2021.

Αναφορικά με τις απάτες σε εξ αποστάσεως συναλλαγές, διαπιστώνεται ότι οι περισσότερες αφορούν συναλλαγές μέσω διαδικτύου και κυρίως διαδικτυακές συναλλαγές με επιχειρήσεις του εξωτερικού.

Οι οικονομικές ζημιές που καταγράφηκαν στις συναλλαγές απάτης με κάρτες πληρωμών ανήλθαν σε 16,2 εκατ. ευρώ το 2022, αυξημένες κατά 21% συγκριτικά με το 2021. Πηγή: <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrmatopistwtikhs-statherothtas> (σελ. 115-118).

⁸³ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της EUROPOL, η προστασία της «φήμης» των θυμάτων των απατών (ιδιώτες ή εταιρείες) και η μη αποζημίωσή τους από τις ασφαλιστικές εταιρείες, για την οικονομική απώλεια που έχουν υποστεί, αποτελούν αποτρεπτικούς παράγοντες καταγγελίας των περιστατικών στις αρμόδιες Αρχές. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 59).

⁸⁴ Σχετ. τυγχάνουν οι ακόλουθοι υπερασύνδεσμοι <https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/eidikes-symvoules-gia-apofygi-exapatisis-politon/> και <https://www.astynomia.gr/odigos-tou-politi/chrisimes-symvoules/symvoules-asfaleias-gia-yperilikes/>

⁸⁵ Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι υπερασύνδεσμοι:

<https://www.astynomia.gr/2022/05/23/23-05-2022-deltio-typou-archigeiou-ellinikis-astynomias-schetika-me-tis-sychnoteres-methodous-pou-chrisimopoioun-oi-epitideioi-kai-chrisimes-symvoules-pros-tous-polites-gia-tin-apofygi-exapatisis/>, <https://www.astynomia.gr/2022/02/18/18-02-2022-i-diefthynsi-dioxis-ilektronikou-egklimatos-enimeronei-tous-polites-christes-tou-diadiktyou-gia-prospatheia-oikonomikis-exapatisis-tous-meso-apostolis-minymaton-ilektronikou-ta/>, <https://www.astynomia.gr/2022/09/16/16-09-2022-enimerosi-tis-diefthynsis-dioxis-ilektronikou-egklimatos-pros-tous-polites-christes-tou-diadiktyou-gia-prospatheia-exapatisis-tous-meso-tilefonikon-kliseon/>, <https://www.astynomia.gr/2022/10/12/12-10-2022-enimerosi-politon-schetika-me-prospatheies-ypoklopis-dedomenon-prospokou-charaktira-meso-paraplanitikon-minymaton-smishing/>, <https://www.astynomia.gr/2022/11/02/02-11-2022-enimerosi-schetika-me-neo-psevdepigrafo-apatilo-minyma/>

επαρκή⁸⁶ και ενδεχομένως θα πρέπει να επεκταθούν και σε άλλες κατηγορίες πολιτών. Για τον ίδιο σκοπό, ήτοι την προστασία του κοινωνικού συνόλου από απάτες και κυρίως από απάτες μέσω διαδικτύου, κατά το ερευνώμενο έτος, ενεργοποιήθηκαν με διαφημιστική εκστρατεία και άλλοι αρμόδιοι φορείς (*Ένωση Ελληνικών Τραπεζών*⁸⁷, *Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες*⁸⁸) και οδήγησε στην στενότερη συνεργασία τους για την καταπολέμηση των απατών⁸⁹.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται γενικά από μεγάλη ποικιλομορφία ως προς τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία δράσης των δραστών. Τις περισσότερες φορές, τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως αυτά της πλαστογραφίας, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες⁹⁰ κ.λπ. και σε ελάχιστες περιπτώσεις με τα αδικήματα της κλοπής, της υπεξαίρεσης και της ληστείας, αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

Τα θύματα εξακολουθούν να είναι ιδιώτες (*υπερήλικα άτομα κατά πλειοψηφία, καταναλωτές, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες μικροεπιχειρήσεων*), εταιρίες (*τραπεζικά ιδρύματα, εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, ασφαλιστικές εταιρείες*) και το Δημόσιο (*Ασφαλιστικά Ταμεία κ.λπ.*).

Το συνολικό κέρδος, που αποκόμισαν οι οργανωμένες ομάδες από τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα, εκτιμάται ότι υπερβαίνει το ποσό των **14.041.055** ευρώ.

Επίσης, οι ομάδες αυτές είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού απατών (*εμφανίζουν εξαιρετικά μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων*)⁹¹.

⁸⁶ Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

⁸⁷ Μια Παύση Αρκεί για να Αποφύγουμε την Ηλεκτρονική Απάτη. Πηγή: <https://www.hba.gr/info/PhishingCamp>.

⁸⁸ ΠΗΓΗ: http://www.hellenic-fiu.gr/images/stories/files/anakoinosi_gia_hlektronikes_diadiktyakes_apates.pdf.

⁸⁹ Σύσταση Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ηλεκτρονικής απάτης με τη μέθοδο «phishing», στην οποία συμμετέχουν Αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ., εκπρόσωποι Τραπεζικών Ιδρυμάτων, Τράπεζα της Ελλάδας, Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές δραστηριότητες και η πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

⁹⁰ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση «Serious & Organised Crime Threat Assessment» (2021) της EUROPOL, από το σύνολο των εγκληματικών δικτύων στην Ε.Ε. που έχουν ως κύρια δραστηριότητα το «ξέπλυμα χρήματος», το 33% αυτών αποκτά τα παράνομα έσοδα από τη διάπραξη απατών. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 28).

⁹¹ Οι (40) ε.ο., τέλεσαν 4.240 εγκλήματα (τελεσμένα και σε απόπειρα).

3.11.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
40	Πλαστογραφία Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Διακεκριμένες Κλοπές Ληστείες Παραβίαση του απορρήτου τηλεφωνικής επικοινωνίας και προφορικής συνομιλίας Παραβίαση στοιχείων ή προγραμμάτων υπολογιστών (άρθρο 370β Π.Κ.) Άρθρο 370γ Π.Κ. Παρακώλυση λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων Φθορά ξένης ιδιοκτησίας Νομοθεσία περί προστασίας ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων	18	18	4	Όλη η Επικράτεια

Το έτος 2022 εξαρθρώθηκαν σαράντα (40) εγκληματικές ομάδες, αποτελούμενες συνολικά από πεντακόσια είκοσι πέντε (525) μέλη.

Κυρίαρχο ρόλο έχουν οι εγχώριες-αλλοδαπές (ομοιογενείς-αμιγείς) ομάδες (σε ποσοστό **82%** επί του συνόλου των ομάδων) και ακολουθούν οι ανομοιογενείς (εγχώριες και αλλοδαπές) με ποσοστό **18%** επί του συνόλου.

Στις ημεδαπές ε.ο., εμφανίζεται μεγάλη συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **77%** επί συνόλου ημεδαπών υπηκόων).

ΓΡΑΦΗΜΑ 60

Οι κυριότερες υπηκοότητες προέλευσης των μελών τους ήταν, πρωτίστως, Ελλάδα και, δευτερευόντως, Βουλγαρίας, Αλβανίας, Ισπανίας, Ηνωμένου Βασιλείου, Σουηδίας, Εσθονίας, Ιταλίας, Κοσσοβού, Πακιστάν και Ρουμανίας.

Η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (**62% επί του συνόλου**) είναι ιεραρχικές.

Το μέγεθός τους ποικίλλει, αλλά στην πλειοψηφία τους (**45% επί του συνόλου**) επρόκειτο για ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Πολυμελείς (6-12 μέλη) ήταν το **40%** του συνόλου και ακολουθούσαν τα εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) με **15%** του συνόλου.

Επιπροσθέτως, η πλειοψηφία των ομάδων (**58% επί του συνόλου**) είχε πανελλαδικό πεδίο δράσης, ένα σημαντικό ποσοστό (**22% επί του συνόλου**) δρούσαν σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας), ενώ σε μικρότερο ποσοστό διατηρούσαν ενεργά μέλη τους σε χώρες του εξωτερικού (**20% επί του συνόλου**). Σημαντικός αριθμός των ομάδων δραστηριοποιούνταν, τόσο στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, όσο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας εμφανίζοντας μεγάλη διασπορά στον ελλαδικό χώρο.

Μεγάλος αριθμός εκ των ομάδων (το **37% επί του συνόλου**) εμφάνισαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα.

Η πλειοψηφία των ομάδων (ποσοστό **42% επί του συνόλου**) είχαν σχετικά σύντομο χρονικό ορίζοντα δράσης (1-6 μήνες), **35%** είχαν διάρκεια έως ένα έτος και **23%** επί του συνόλου είχαν διάρκεια άνω του 1 έτους (έως και πέραν των 5 ετών).

Οι ομάδες, τείνουν να χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο εξειδικευμένες δράσεις (τεχνογνωσίες είτε προσβάσιμες είτε όχι στο κοινό) προκειμένου να επιτύχουν το αποτέλεσμά τους. Ενδεικτικά αναφέρονται η υποκλοπή κωδικών ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω εγκατάστασης κακόβουλου λογισμικού «trojan/malware» σε Η/Υ και η απομακρυσμένη διαχείρισή τους, «sim swapping»⁹² και η μέθοδος card skimming⁹³.

⁹² Χρησιμοποιώντας πλαστές εξουσιοδοτήσεις ή άλλα πλαστά έγγραφα, μεταβαίνουν σε καταστήματα παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας, όπου πετυχαίνουν την έκδοση νέας κάρτας κινητού τηλεφώνου sim, στον αριθμό σύνδεσης που χρησιμοποιεί το εκάστοτε θύμα, ακυρώνοντας παράλληλα την προηγούμενη που αυτό κατέχει. Σκοπός της όλης διαδικασίας, είναι να λαμβάνουν οι δράστες τα μηνύματα SMS με τους κωδικούς επαλήθευσης «PIN» που αποστέλλουν οι τράπεζες σαν επιπρόσθετη δικλείδα ασφαλείας και απαιτούνται για την ολοκλήρωση της τραπεζικής συναλλαγής στις πλατφόρμες e-banking και στις διαδικτυακές τους αγορές. Με τον τρόπο αυτό,

Τα μέλη τους εμφανίζονται ιδιαίτερως ευρηματικά ως προς τις μεθόδους εξαπάτησης και τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες (*φορητά τηλέφωνα, Η/Υ*), το διαδίκτυο και τις νομότυπες δομές, για αλίευση πελατών ή/και για να διευκολύνουν τη δράση τους (*διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων, διαμονή σε ξενοδοχεία, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα ή ενοικιαζόμενα οχήματα*) και να αποκρύπτουν τις εγκληματικές δραστηριότητές τους. Χαρακτηρίζονται από μαζικότητα αδικημάτων (*ευνοεί σε αυτό η τεχνολογία, όπως η χρήση φορητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου για αλίευση των θυμάτων*).

Σε σχέση με το 2021 δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές ως προς τις μεθοδολογίες δράσης των εγκληματικών ομάδων (*με μόνη εξαίρεση την έτι περαιτέρω χρήση του διαδικτύου ως μέσου τέλεσης ή διευκόλυνσης*), οι κυριότερες των οποίων αναφέρονται παρακάτω:

- Εξαπάτηση μέσω τ/φ επικοινωνίας υπερήλικων κυρίως ιδιωτών: υποδύμενοι αστυνομικούς ή/και ιατρούς, αποσπούσαν χρηματικά ποσά με το πρόσχημα εμπλοκής συγγενικού τους προσώπου σε θανατηφόρο τροχαίο δυστύχημα ή/και τροχαίο ατύχημα με τραυματισμό, προκειμένου να μην συλληφθεί ή με το πρόσχημα της δήθεν εσπευσμένης εισαγωγής συγγενών τους σε νοσοκομείο και την άμεση ανάγκη καταβολής χρηματικού ποσού για την επικείμενη εγχείρηση.
- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου: οι δράστες δημιουργούσαν ψεύτικα προφίλ σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και αναρτούσαν αγγελίες πώλησης οχημάτων, γεωργικών μηχανημάτων, ρουχισμού, κινητών τηλεφώνων και παιχνιδιομηχανών και παρουσιάζοντας ψευδή γεγονότα ως αληθινά, έπειθαν τους παθόντες να καταβάλλουν χρηματικά ποσά ως προκαταβολή σε διαφορετικούς κατά περίπτωση τραπεζικούς λογαριασμούς για την αγορά των προς πώληση-αγορά αντικειμένων, χωρίς όμως να προβαίνουν στην αποστολή τους⁹⁴.
- Απάτη με τη μέθοδο «card skimming».
- Απάτη με τη μέθοδο «Investment fraud», ήτοι ψευδή προσφορά επενδύσεων χαμηλού ή μηδενικού κινδύνου με «εγγυημένες» υψηλές και μη ρεαλιστικές αποδόσεις.
- Εξαπάτηση με παράνομη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές εφαρμογές, υποκλοπή και χρήση προσωπικών στοιχείων και δεδομένων των θυμάτων, π.χ. κωδικοί πρόσβασης διαδικτυακών τραπεζικών λογαριασμών (e-banking), θυρίδων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή/και αντικατάσταση καρτών SIM με ίδιους τηλεφωνικούς αριθμούς των κατόχων-

καταφέρνουν και αποσπούν μεγάλα χρηματικά ποσά από τα θύματά τους, τα οποία δεν ενημερώνονται για τις συναλλαγές.

⁹³ Αυτοσχέδιοι μηχανισμοί σαρώματος (SKIMMING), οι οποίοι τοποθετούνται ο ένας πάνω από το DISPENSER SHUTTER (θυρίδα εξόδου χρημάτων) και ο άλλος στο πάνω μέρος του ΑΤΜ, κοντά στις λάμπες. Οι εν λόγω μηχανισμοί έχουν εγκατεστημένες κάμερες καταγραφής και αντίστοιχες κάρτες αποθήκευσης δεδομένων (MICROSD) για την υποκλοπή των στοιχείων των τραπεζικών καρτών και του αριθμού PIN.

⁹⁴ Η συγκεκριμένη μεθοδολογία, ανιχνεύεται επίσης σε μεγάλο αριθμό εγκληματικών ομάδων (σε ποσοστό **35%** επί του συνόλου των ε.ο.) ως τρόπος τέλεσης των απατών σε βάρος πολιτών-υποψήφιων αγοραστών-πωλητών, ωστόσο η μαζικότητα των αδικημάτων είναι υπερβολικά μεγάλη και αντιπροσωπεύει το **75%** των εγκλημάτων που τέλεσαν όλες οι ε.ο. κατά το έτος 2022 (3.196 εγκλήματα από το σύνολο των 4.240 εγκλημάτων).

παθόντων, με αποτέλεσμα την αφαίρεση χρημάτων από τους τραπεζικούς λογαριασμούς (μέθοδοι «*phishing*»⁹⁵ και «*sim swapping*»).

- Εξαπάτηση ιδιωτών υποψήφίων αγοραστών κινητών-ακινήτων από πλειστηριασμούς με το πρόσχημα «διασυνδέσεων» που υποτίθεται ότι είχαν οι δράστες για τη μεσολάβηση και την απόκτηση ακινήτων σε συμφέρουσες τιμές⁹⁶.
- Εξαπάτηση με το πρόσχημα της επιστροφής αναδρομικών χρηματικών ποσών από παλαιότερες κρατήσεις συντάξεων και ασφαλιστικών εισφορών: δράστες επικοινωνούσαν τηλεφωνικώς με τα θύματα και τα έπειθαν να καταθέσουν χρήματα σε λογαριασμούς φυσικών προσώπων, τα οποία εκταμιεύονταν από μέλη της οργάνωσης μέσω ΑΤΜ.
- Εξαπάτηση ηλικιωμένων με πρόσχημα την οφειλή χρημάτων συγγενικών τους προσώπων: δράστες περιφέρονταν έξωθεν τραπεζικών ιδρυμάτων και εμπορικών καταστημάτων προσποιούμενοι τους λογιστές ή υπαλλήλους καταστημάτων ηλεκτρονικών ειδών, ιατρικών κέντρων κ.ά., εντόπιζαν τα θύματα, παρίσταναν ότι μιλούν στο τηλέφωνο με συγγενή τους και χρησιμοποιώντας ασύρματο POS, κατάφεραν να αποσπούν την υποτιθέμενη οφειλή, ήτοι χρηματικά ποσά, αλλά και τον κωδικό PIN της τραπεζικής τους κάρτας. Με δόλιες κινήσεις είτε παρακρατούσαν τις κάρτες και μετέβαιναν σε ΑΤΜ για την ανάληψη χρηματικών ποσών από τους τραπεζικούς λογαριασμούς των παθόντων ή/και προέβαιναν σε αγορές αγαθών από καταστήματα είτε τις επέστρεφαν σε αυτούς. Όταν η δράση τους γινόταν αντιληπτή, απειλούσαν/χρησιμοποιούσαν σωματική βία και αφαιρούσαν τις τραπεζικές κάρτες ή κινητά τ/φ και πορτοφόλια από τους παθόντες.
- Εξαπάτηση ασφαλιστικών οργανισμών.
- Μνεία πρέπει να γίνει και στην εξάρθρωση από την Υ.Α. Λαμίας σε συνεργασία με Επιχειρησιακή Διεύθυνση Σ.Δ.Ο.Ε. Αττικής, μίας ελληνο-αλβανικής ε.ο., που διέπραττε απάτες «*carouse/*»^{97 98} στο πεδίο του ΦΠΑ σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, με την μέθοδο «του

⁹⁵ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της Europol, η μέθοδος «*phishing*» είναι η απατηλή προσπάθεια απόκτησης ευαίσθητων πληροφοριών ή δεδομένων, όπως ονόματα χρηστών, κωδικοί πρόσβασης και στοιχεία πιστωτικών καρτών, ξεχωρίζοντας κάποιον ως αξιόπιστη οντότητα σε μία ηλεκτρονική επικοινωνία. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 59).

⁹⁶ Σχετική η υπ' αριθ. 10532/3/5 από 07/07/2022 υποβλητική αναφορά της Υ.Α. Αργινίου.

⁹⁷ Εγκληματικά δίκτυα πραγματοποιούν μια σειρά από συναλλαγές, με την εκκίνηση να αποτελεί μία ενδοκοινοτική συναλλαγή, μέσα από τις οποίες ανακτάται παράνομα ο Φ.Π.Α. Λόγω του μεγάλου αριθμού συναλλαγών που απαιτείται για να χαθεί ο φόρος, οι απατεώνες χρησιμοποιούν προϊόντα μικρά σε όγκο, αλλά μεγάλης αξίας, όπως κινητά, επεξεργαστές υπολογιστών, κοσμήματα, ακόμη και άυλα στοιχεία όπως πιστοποιητικά εμπορίας ρύπων.

⁹⁸ Σύμφωνα με την Europol, η απάτη «*carouse/*» κοστίζει 60 δισεκ. ετησίως σε φορολογικές απώλειες, καθώς είναι η κλοπή του φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ενός κράτους από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Η απάτη στηρίζεται στην παραβίαση της νομοθεσίας των διασυννοριακών συναλλαγών. Οι δράστες αποκομίζουν υψηλά κέρδη αποφεύγοντας να πληρώσουν τον φόρο ή διεκδικούν με δόλιο τρόπο επιστροφές φόρου από τις εθνικές Αρχές. Αποτελεί την πιο κοινή μορφή απάτης και αφορά οργανωμένες δραστηριότητες που επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν τις διαφορές στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται ο Φ.Π.Α. στα κράτη μέλη της Ε.Ε. Οι δράστες δημιουργούν μια δομή συνδεδεμένων εταιρειών και ατόμων στα κ-μ, προκειμένου να καταχραστούν τόσο τις εθνικές όσο και τις διεθνείς διαδικασίες εμπορίου και λογιστικής εσόδων. Η εν λόγω απάτη εκμεταλλεύεται τη νομοθεσία που επιτρέπει στις συναλλαγές εκτός των συνόρων των κ-μ να είναι απαλλαγμένες από Φ.Π.Α. Ο Φ.Π.Α. εφαρμόζεται μόνο στις πωλήσεις εντός ενός κ-μ με τον ισχύοντα εγχώριο συντελεστή. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους εμπόρους να εισάγουν αγαθά χωρίς να υπολογίζουν αμέσως τον Φ.Π.Α. Τυχόν Φ.Π.Α. που επιβάλλεται στις πωλήσεις θα πρέπει να δηλώνεται και να καταβάλλεται στην αρχή εσόδων του κ-μ. Στις απλές περιπτώσεις, τα μέλη των εγκληματικών ομάδων πωλούν τα εμπορεύματα και χρεώνουν τον Φ.Π.Α. στους αγοραστές χωρίς να αποδίδουν την αξία στην εφορία. Οι πιο περίπλοκες περιπτώσεις απάτης στον τομέα του Φ.Π.Α. είναι συνήθως γνωστές ως απάτες «*carouse/*»,

εξαφανισμένου εμπόρου- Missing Trade Intra-community fraud (MTIC)». Ειδικότερα, ίδρυσαν ή απέκτησαν (12) εταιρείες ηλεκτρονικού εμπορίου, εκ των οποίων και μια σε χώρα της αλλοδαπής, μέσω των οποίων παριστάνοντας ψευδώς ότι διέθεταν προς πώληση διάφορα προϊόντα σε δελεαστικές τιμές, εξαπάτησαν τουλάχιστον (1.866) καταναλωτές σε όλη την ελληνική Επικράτεια.

Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στην υπόψη δραστηριότητα, χρησιμοποιούν συνήθη ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως η χρήση «ghost numbers», διαδικτυακών εφαρμογών επικοινωνίας, τηλεφωνικών συνδέσεων άλλων χωρών, πλαστών εγγράφων –ταυτοτήτων, άδειας διαμονής, εξουσιοδότηση, εικονικό τιμολόγιο, εικονικό μισθωτήριο συμβόλαιο οικίας-, χρήση ψευδωνύμων και κωδικοποιημένων εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα, μισθωμένα οχήματα, διαμονή σε ξενοδοχεία, χρήση ειδικών λογισμικών συστημάτων προκειμένου να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους στο διαδίκτυο λ.χ. vrn για αλλοίωση των ip addresses κ.λπ.).

Επιπλέον, η αναπαραγωγή της είδησης τελεσμένων απατών από τοπικά δημοσιογραφικά δίκτυα εντός της αυτής περιφέρειας, συνήθως είχε ως αποτέλεσμα την παύση της δράσης των ομάδων για ορισμένο χρονικό διάστημα, καθώς τα θύματα ενημερώνονταν και ήταν πιο προσεκτικά προς αποτροπή εξαπάτησής τους.

Χρησιμοποιούνται ευρέως (σε συντριπτικό ποσοστό **98%** επί του συνόλου) οι νομότυπες δομές στη διάπραξη απατών [δέσμευση απατηλών ονομάτων χώρων στο διαδίκτυο που προσομοιάζουν με υπαρκτές ιστοσελίδες, ιστοσελίδες ανάρτησης αγγελιών, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τραπεζικά ιδρύματα (εγχώρια και αλλοδαπά, όπως και εταιρείες fintech), εταιρείες μεταπώλησης προϊόντων (κινητών τ/φ, μεταχειρισμένων αυτοκινήτων) ή μεταφοράς χρημάτων, καταστήματα κινητής τηλεφωνίας, ξενοδοχεία, δημόσιες και ιδιωτικές δομές υγείας, φαρμακεία, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, εταιρείες εκμίσθωσης οχημάτων, λεωφορεία ΚΤΕΛ, ταξί κ.ά.].

Ακόμη, η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (σε ποσοστό **57%**) έχουν αποκομίσει παράνομα έσοδα που αγγίζουν μέχρι και το ποσό των 150.000 ευρώ. Οι παράνομες δραστηριότητες έχουν αποφέρει αρκετά υψηλά έσοδα σε ικανό αριθμό ομάδων (4 υποθέσεις), με τα χρηματικά ποσά να κυμαίνονται από 1 έως 4 εκατ. ευρώ.

Η πλήρης εξιχνίαση και η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **24%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Επίσης, δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων από τις ε.ο..

όπου τα αγαθά εισάγονται και πωλούνται μέσω μίας σειράς εταιρειών προτού εξαχθούν ξανά. Η πρώτη εταιρεία στην εγχώρια αλυσίδα χρεώνει Φ.Π.Α. σε έναν πελάτη, αλλά δεν το πληρώνει στο κράτος, καθιστώντας τον γνωστό ως «εξαφανισμένο έμπορο». Οι εξαγωγείς αυτών των αγαθών διεκδικούν και λαμβάνουν την επιστροφή των πληρωμών Φ.Π.Α. που δεν έγιναν ποτέ. Οι συνδέσεις μεταξύ των μελών είναι συγκεκριμένες, ώστε να κάνουν πιο δύσκολη την έγκαιρη ανίχνευση. Οι αρχικές οντότητες που ευθύνονται για τη φορολογική ζημία, οι «εξαφανισμένοι έμποροι», ενδέχεται να λειτουργήσουν μόνο λίγους μήνες πριν εξαφανιστούν. Οι αλλαγές στις τιμές των εμπορευμάτων έχουν αντίκτυπο στην «κερδοφορία» των εν λόγω απατών και αφορούν συγκεκριμένα αγαθά ή υπηρεσίες. Αυτό ισχύει, ιδιαίτερα, για τις απάτες που αφορούν τον ενεργειακό τομέα και συναφή εμπορεύματα, τα οποία υπόκεινται σε συχνές διακυμάνσεις των τιμών. Πηγή: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/economic-crime/mtic-missing-trader-intra-community-fraud>.

Τέλος, σε είκοσι (20) υποθέσεις (το **50%** των υποθέσεων επί του συνόλου των απατών) διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες⁹⁹, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων, αλλά και πιο εξελιγμένων^{100, 101}.

⁹⁹ Οι υποθέσεις απατών και διαδικτυακών απατών που διαπιστώνεται νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες βαίνει διαρκώς αυξανόμενη τα τελευταία έτη (από 6 υποθέσεις απατών το 2019, σε 9 υποθέσεις το 2020, σε 13 το 2021 και 20 το έτος 2022).

¹⁰⁰ Σε (7) επτά από τις είκοσι (20) υποθέσεις απατών, διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα με τη χρήση «μεταφορέων παράνομων χρημάτων» άλλως «money mules». Το φαινόμενο αυτό κατέγραψε πολύ μεγάλη άνοδο σε σχέση με παρελθόντα έτη που μετά βίας ανιχνεύονταν τέτοιες υποθέσεις.

¹⁰¹ Ως μεταφορέας παράνομου χρήματος (money mule) χαρακτηρίζεται το άτομο που στρατολογείται από εγκληματίες για τη νομιμοποίηση παράνομα αποκτηθέντων χρημάτων. Ο μεταφορέας παράνομου χρήματος μεταφέρει παράνομα αποκτηθέντα χρήματα σε λογαριασμούς τρίτων, συνήθως σε άλλες χώρες, κρατώντας ένα ποσοστό ως προμήθεια. Πηγές: <https://cyberalert.gr/money-mules/> και https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/gr_posters.pdf

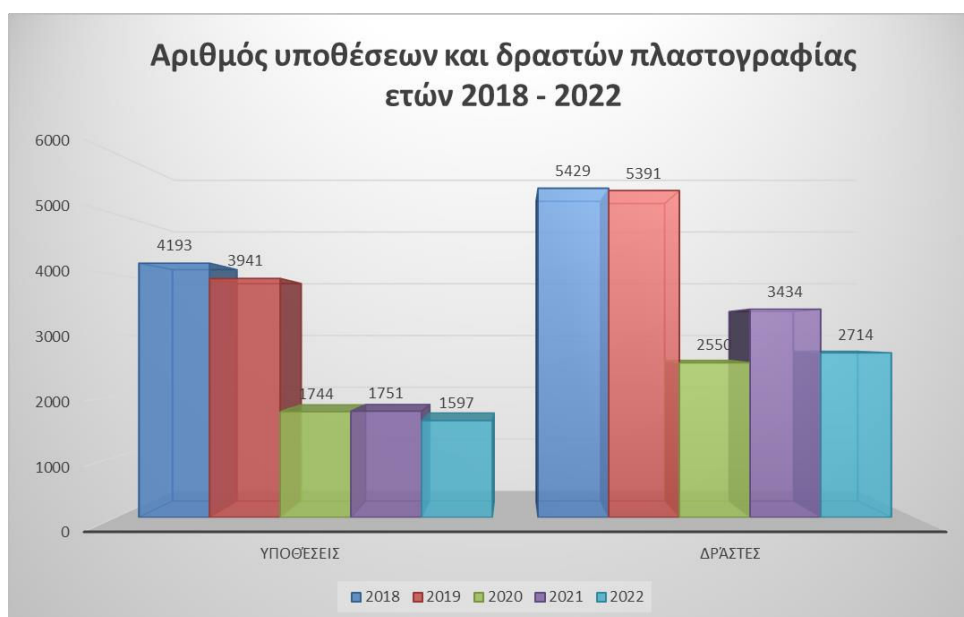
3.12 Πλαστογραφία.

3.12.1. Παρούσα κατάσταση.

Η πλαστογραφία αποτελεί μία εγκληματική δραστηριότητα, η οποία, συνήθως, συρρέει ως αυτοτελής πράξη με άλλες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας και σχετίζεται δευτερογενώς με αυτές, αναφορικά με το γεγονός που έχει έννομη συνέπεια και που προορίζεται ή είναι πρόσφορη να αποδείξει. Οι συχνότερες εγκληματικές δραστηριότητες με τις οποίες συρρέει, ως επί το πλείστον, η πλαστογραφία είναι η παράτυπη μετανάστευση, οι απάτες, οι κλοπές τροχοφόρων, η διακίνηση κλεμμένων προϊόντων, το λαθρεμπόριο προϊόντων κ.α., ενώ συσχετίζεται άμεσα με πληθώρα συναλλαγών οικονομικής και διοικητικής φύσεως, επηρεάζοντας σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή τους.

Το 2022 παρατηρείται μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2021), τόσο στον αριθμό των υποθέσεων (σε ποσοστό **8,79%**), όσο και των δραστών (σε ποσοστό **20,97%**) για το αδίκημα της πλαστογραφίας (αφορούν κατοχή, χρήση και κατάρτιση-νόθευση πλαστού εγγράφου) (Βλ. αναλυτικά παρακάτω Γράφημα).

ΓΡΑΦΗΜΑ 61¹⁰²

Τα θύματα της συγκεκριμένης εγκληματικής συμπεριφοράς ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των πλαστογραφημένων προϊόντων (συνήθως Δημόσιες Υπηρεσίες, τραπεζικά ιδρύματα, πολίτες, εταιρίες).

¹⁰² Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 - 2022: Σηματικές Αναφορές POL

3.12.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2022)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
3	<ul style="list-style-type: none"> • Δωροληψία υπαλλήλου • Δωροδοκία υπαλλήλου • παράβαση καθήκοντος • Απάτη • Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης • Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα • νομοθεσία περί φοροδιαφυγής 	3	-	-	Αττική Μεσσηνία Καρδίτσα

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **τρεις (3) υποθέσεις** οργανωμένης εγκληματικής δράσης στον εν λόγω τομέα. Αναφορικά με τον συνολικό αριθμό μελών των εν λόγω ομάδων, διαπιστώνεται ετερογένεια, καθώς η μία εξ αυτών αποτελείτο από πέντε -5- μέλη και χαρακτηρίζεται ως ολιγομελής, η δεύτερη από έντεκα -11- μέλη και εντάσσεται στις πολυμελείς και η τρίτη, υπό το αριθμητικό κριτήριο του πλήθους των μελών που την απαρτίζουν, χαρακτηρίζεται ως εγκληματικό δίκτυο (δεκαοχτώ -18- μέλη).

Διαπιστώθηκε η εμπλοκή, συνολικά, **τριάντα τεσσάρων (34)** ατόμων - μελών, συνδεόμενων με το αδίκημα της πλαστογραφίας, με τη συντριπτική πλειοψηφία αυτών να είναι ημεδαποί (**31 μέλη έφεραν ελληνική υπηκοότητα, σε ποσοστό 91,17% επί του συνόλου**).

Αναφορικά με τις **σχέσεις ιεραρχίας** των μελών των εγκληματικών οργανώσεων, σε δύο εξ αυτών (ποσοστό **66,7%**) διαπιστώθηκε ιεραρχική δομή με ύπαρξη «ομάδας- πυρήνα ατόμων» που επόπτευε και συντόνιζε τα λοιπά μέλη, ενώ σε μία η λήψη αποφάσεων γινόταν από κοινού. Επιπρόσθετα, στο σύνολο των ομάδων υπήρξε σαφής **κατανομή- διαχωρισμός ρόλων** με διαφορετικές σταδιακές ή παράλληλες και αλληλεξαρτώμενες δράσεις

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι σε **δύο (2)** υποθέσεις διαπιστώνεται η **διαφθορά** κατώτερων στελεχών της δημόσιας διοίκησης (**υπάλληλοι δημόσιων Υπηρεσιών**), ως μόνιμη τακτική της εγκληματικής ομάδας. Συγκεκριμένα, για τρίτο συνεχόμενο έτος, καταγράφονται υποθέσεις εγκληματικής δραστηριότητας που σχετίζεται με την παράνομη έκδοση **πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας οδήγησης όλων των κατηγοριών**, με την εμπλοκή υπαλλήλων των κατά τόπους Διευθύνσεων Μεταφορών και Επικοινωνιών, καθώς και ιδιοκτητών σχολών εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών.

Σε άλλη περίπτωση, εξαρθρώθηκε **μία (1)** εγκληματική οργάνωση, που είχε δραστηριοποιηθεί στην εισαγωγή οχημάτων από το εξωτερικό και στην πώληση τους με παραποιημένες προδιαγραφές

Η **εκμετάλλευση νομότυπων δομών** ήταν συνυφασμένη με τη δράση των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν, καθώς όπως προαναφέρθηκε, είτε ηγετικά είτε κύρια μέλη αυτών ήταν παράλληλα ιδιοκτήτες εταιρειών (*ιδιοκτήτες σχολών εκπαίδευσης υποψηφίων οδηγών, εταιρειών εμπορίας οχημάτων, συνεργείου φανοποιείου οχημάτων, μεταφορικής εταιρείας*), εξασφαλίζοντας τρόπο νομιμοφανούς κάλυψης της παράνομης δράσης της οργάνωσης και παράλληλα **νομιμοποίησης των κερδών τους** και επανεπένδυσής τους, λειτουργώντας και προσφέροντας προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά.

Άσκηση βίας, διαπιστώθηκε σε **μία (1)** υπόθεση (ποσοστό 33,3%), η οποία εκδηλωνόταν υπό τη μορφή εκφοβισμού, από μέλη ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στην παράνομη έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας οδήγησης, σε βάρος συγκεκριμένων στελεχών της υπηρεσίας που διενεργούσε τις εξετάσεις, όταν εκείνα προέβησαν σε εντατικούς και αιφνιδιαστικούς ελέγχους, με αποτέλεσμα τη σύλληψη αρκετών εξεταζόμενων.

Όσον αφορά στα **αντίμετρα** που λαμβάνονταν για την αποφυγή εντοπισμού και σύλληψης των μελών, διαπιστώθηκε **εξειδίκευση** δράσεων και κατάρτιση συγκεκριμένου σχεδίου δράσης, είτε αξιοποιώντας στο έπακρο τις δυνατότητες που προσφέρει ο σύγχρονος τεχνολογικός εξοπλισμός, όπως ακουστικά «ψείρες», μικροκάμερες και συσκευές αναμετάδοσης δεδομένων διαδικτύου (*στην περίπτωση εξασφάλισης πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας οδήγησης*) είτε πραγματοποιώντας αλληλουχία ενεργειών (*εισαγωγή οχημάτων εκδίδοντας ψευδή ή παραποιημένα τιμολόγια, τροποποίηση διανυθέντων χιλιομέτρων οχημάτων*), αποσκοπώντας στην παραπλάνηση πολιτών και επιδιώκοντας το μέγιστο δυνατό κέρδος υπό τη νομιμοφανή κάλυψη της επαγγελματικής ιδιότητας των μελών.

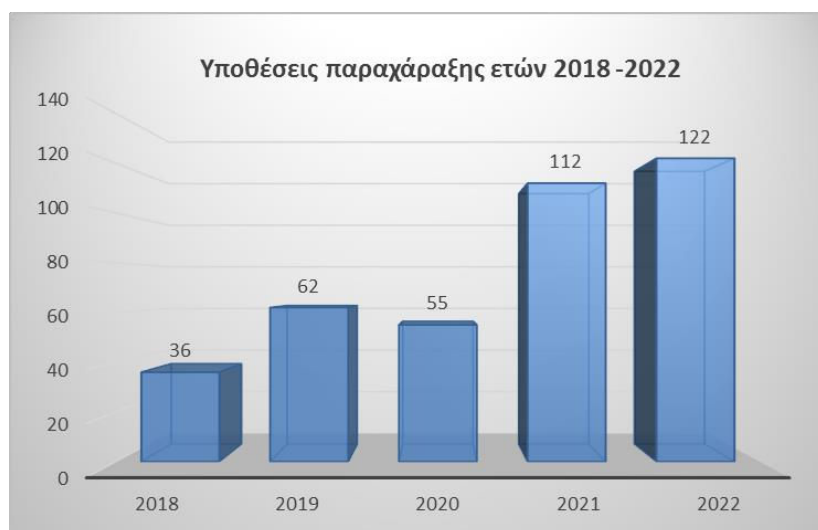
3.13 Παραχάραξη.

3.13.1. Παρούσα κατάσταση.

Παρά τη συνεχώς αυξανόμενη χρήση ηλεκτρονικών μέσων για την πραγματοποίηση οικονομικών συναλλαγών, η παραχάραξη χαρτονομισμάτων αποτελεί πηγή εύκολου προσπορισμού κέρδους, ενώ όπως έχει παρατηρηθεί, η καταφυγή σε παράνομες μεθόδους εντείνεται σε περιόδους αυξημένων οικονομικών δυσχερειών. Ιδιαίτερα το έτος 2022 χαρακτηρίστηκε από έντονες πληθωριστικές πιέσεις που οφείλονταν σε πολυπαραγοντικές διεθνείς συνθήκες που διαμορφώθηκαν και επηρέασαν τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες. Ωστόσο ο αριθμός των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει μικρός σε σχέση με τον αυξανόμενο αριθμό των γνησίων χαρτονομισμάτων που βρίσκονται σε κυκλοφορία (πάνω από 29,5 δισεκατομμύρια τεμάχια τον Δεκέμβριο του 2022).

Η Ελλάδα δεν αποτελεί χώρα παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων, ωστόσο, η εγγύτητά της με χώρες παραγωγής την καθιστά πρόσφορη χώρα για διάθεση των προϊόντων της παραχάραξης. Πανευρωπαϊκά, η Βουλγαρία¹⁰³ και η Ιταλία αποτελούν χώρες παραχάραξης υψηλής ονομαστικής αξίας χαρτονομισμάτων Ευρώ, ενώ εκτός Ευρώπης, οι μεγαλύτερες ποσότητες παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ παράγονται στην Κολομβία και το Περού.

ΓΡΑΦΗΜΑ 62¹⁰⁴

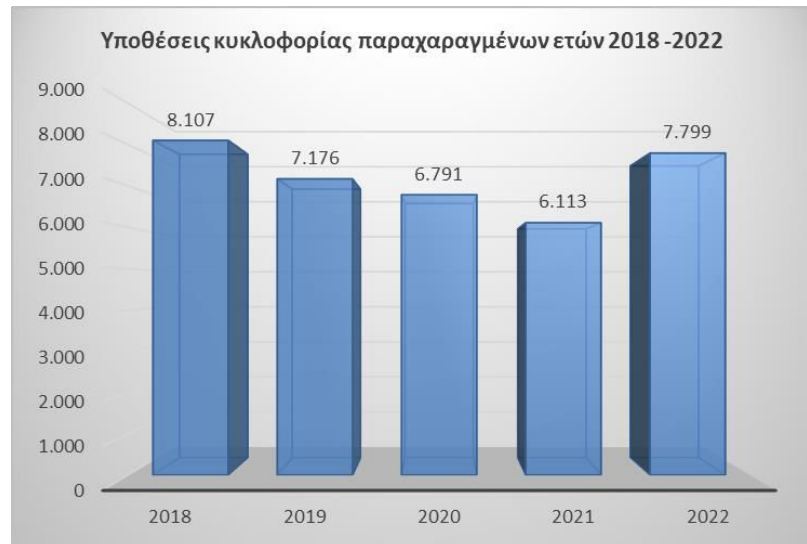
Συνολικά, οι υποθέσεις παραχάραξης χαρτονομισμάτων το έτος 2022 ανήλθαν σε εκατόν είκοσι δύο (122), έναντι εκατόν δώδεκα (112) το έτος 2021, καταγράφοντας αύξηση κατά 8,93%. Όσον αφορά στην υπηκοότητα των δραστών για το αδίκημα της παραχάραξης νομισμάτων, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών συνιστούν οι ημεδαποί.

¹⁰³Το νομικό καθεστώς στις Βαλκανικές Χώρες και κυρίως στη Βουλγαρία, ευνοεί τη λειτουργία εργαστηρίων παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων (επιβολή ελάχιστων κυρώσεων στους παραβάτες). Πηγή: SOCTA 2021

¹⁰⁴ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2022: Σημαντικές Αναφορές POL

ΓΡΑΦΗΜΑ 63¹⁰⁵

Επιπρόσθετα, καταγράφηκε αύξηση (κατά 27,58%) στις υποθέσεις κυκλοφορίας πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής (καλόπιστης ή μη). Οι κυριότερες υπηκοότητες δραστών για το αδίκημα της κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων είναι: η ελληνική, η αλβανική και η πακιστανική.

Στη Χώρα μας, ο αριθμός των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ που εντοπίστηκαν σε κυκλοφορία το έτος 2022 σημείωσε αύξηση κατά 24,81% σε σχέση με τα παραχαραγμένα χαρτονομίσματα που βρέθηκαν το 2021, ενώ μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με το έτος 2021 παρουσίασε ο αριθμός των παραχαραγμένων κερμάτων ευρώ (σε ποσοστό 46,95%). Η προαναφερόμενη διακύμανση συνάδει με την αντίστοιχη τάση που καταγράφεται στην κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατά το έτος 2022.

Το αδίκημα της παραχάραξης νομισμάτων, συχνά, τελείται σε συνδυασμό με το αδίκημα της απάτης ή/και της κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής και επηρεάζει σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή των οικονομικών συναλλαγών και την εμπιστοσύνη σε αυτές.

Τα θύματα της συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητας ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων (συνήθως πολίτες-καταναλωτές, έμποροι-επιχειρηματίες, ιδιοκτήτες καταστημάτων, κ.λπ.).

Η συνήθης μεθοδολογία δράσης ατόμων που εμπλέκονται στη διακίνηση χαρτονομισμάτων, εξακολουθεί να είναι η ανταλλαγή των παραχαραγμένων με γνήσια, με το πρόσχημα διάφορων αγοραπωλησιών (χαμηλού κόστους) αντικειμένων σε καταστήματα και λαϊκές αγορές, ώστε να μη γίνονται εύκολα αντιληπτά.

¹⁰⁵ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2022: Σηματικές Αναφορές POL

3.13.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2022)	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
1	1	-	-	Ν. Πιερίας

Όσον αφορά την οργανωμένη εγκληματικότητα στον εν λόγω τομέα, μνημονεύεται ότι το 2022, διαπιστώθηκε στη Χώρα μας η δράση μίας (1) οργανωμένης εγκληματικής ομάδας που είχε δραστηριοποιηθεί στην διακίνηση παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων. Ειδικότερα, η εν λόγω εγκληματική ομάδα αποτελούνταν από τρεις ημεδαπούς και έναν αλλοδαπό, οι οποίοι ενώθηκαν σε συμμορία, με σκοπό να θέσουν σε κυκλοφορία πλαστά χαρτονομίσματα και να αποκομίσουν παράνομο οικονομικό όφελος. Οι προαναφερόμενοι δραστηριοποιούμενοι στην περιοχή της Πιερίας πραγματοποίησαν αγορές προϊόντων μικρής αξίας από καταστήματα, πληρώνοντας με πλαστά χαρτονομίσματα των 100 ευρώ. Επιπρόσθετα, κατόπιν έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε οχήματα που χρησιμοποιούσαν τα συλληφθέντα μέλη της εγκληματικής ομάδας, βρέθηκαν επιπλέον πλαστά χαρτονομίσματα επιμελώς κρυμμένα (κάτω από τη μοκέτα και στον χώρο αποσκευών του οχήματος). Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι διαπιστώθηκε χρήση νομότυπων δομών (αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους) για τη διευκόλυνση της εγκληματικής δράσης της ε.ο., καθώς το όχημα με το οποίο μετέβαιναν στην περιοχή όπου δρούσαν, το είχαν μισθώσει από εταιρεία ενοικιάσεως οχημάτων, αποσκοπώντας στην αποτροπή διασύνδεσής τους σε ενδεχόμενο αναγνώρισης και εντοπισμού του μέσου μεταφοράς τους.

Δεν διαπιστώθηκε καταμερισμός ρόλων εντός της εγκληματικής ομάδας ή ύπαρξη σχέσεων ιεραρχίας μεταξύ των μελών της (επίπεδη δομή με από κοινού λήψη αποφάσεων). Επιπρόσθετα δε διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων ή χρήση βίας.